

Vlada
Crne Gore

Odgovor na pandemiju COVID-19

20. april 2020.

Vlada
Crne Gore

Nacionalno koordinaciono tijelo

Operativni tim
za ekonomsko-socijalne mjere

Operativni štab

za sprovođenje aktivnosti u vezi povratka
crnogorskih državljana iz inostranstva

Operativni štab

za koordinaciju realizacije mjera
za sprječavanje širenja koronavirusa

Operativni štab

za sprovođenje aktivnosti u vezi povratka
crnogorskih državljana iz inostranstva

Operativni štab

za povlačenje i koordinaciju
međunarodne pomoći

Operativni štab

za upravljanje donacijama

Operativni štab

za turističku privredu

Krizni medicinski štab

Tim za formiranje
privremenih bolnica

Tim za formiranje
respiratornih centara

Tim za obezbjeđivanje
medicinske opreme i sredstava

Ministarstvo zdravlja

Ministarstvo unutrašnjih poslova

Ministarstvo odbrane

Ministarstvo finansija

Ministarstvo vanjskih poslova

Ministarstvo ekonomije

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

Ministarstvo rada i socijalnog staranja

Ministarstvo javne uprave

Institut za javno zdravlje

Uprava policije

Vojska Crne Gore

Uprava za imovinu

Uprava za inspeksijske poslove

Lokalne samouprave

i brojne druge institucije...

I Uvod

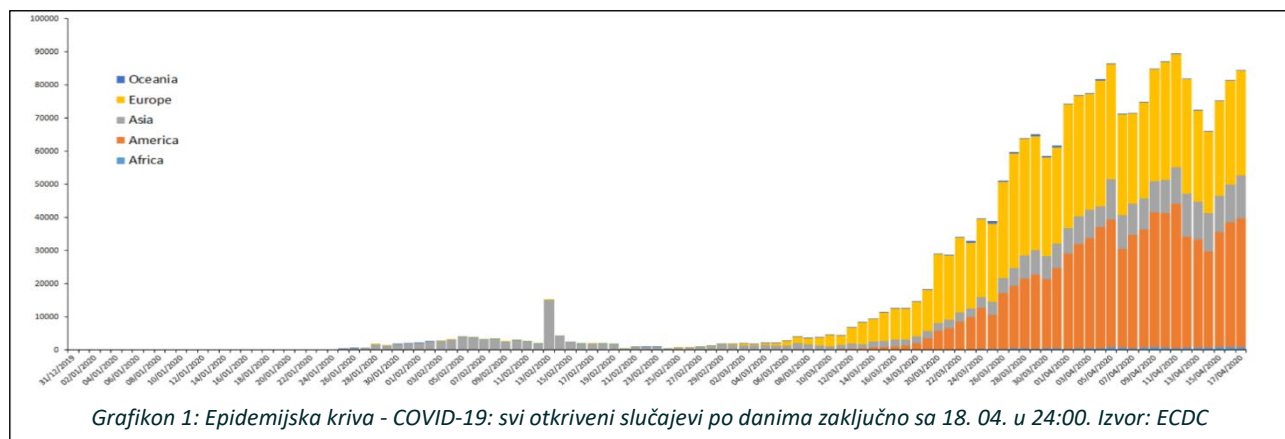
Novi koronavirus – COVID-19

31. decembar 2019: javnozdravstvene vlasti Narodne Republike Kine prijavljuju Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji (SZO) grupisanje (klaster) slučajeva atipične pneumonije koji imaju zajedničku epidemiološku karakteristiku – boravak na pijaci za prodaju morskih plodova i životinja u gradu Vuhanu, pokrajina Hubei – Kina.

7. januar 2020: naknadnom analizom utvrđuje se da su svi slučajevi inficirani sojem virusa koji do tada nikada nije bio otkriven kod ljudi. Riječ je o **novom koronavirusu**, sedmom soju ove velike grupe virusa koji je sposoban da izazove bolesti kod čovjeka. Novi koronavirus nazvan je **SARS-CoV-2**¹.

Ovo je sedmi tip koronavirusa za koji je pouzdano dokazano da izaziva bolest kod ljudi.

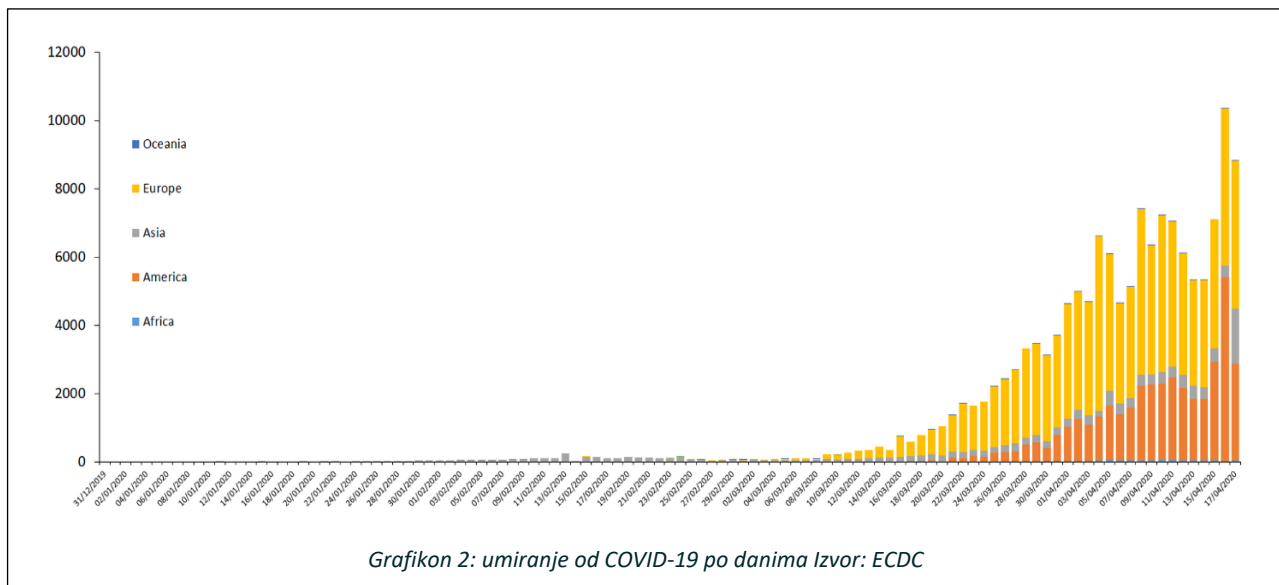
Iako se s početka vjerovalo da će stroge mjere, koje je NR Kina sprovela prvo u Vuhanu, a zatim u pokrajini Hubei i na kraju u cijeloj državi, uroditi plodom, kao što je to bilo sa **SARS**-om, na žalost suzbijanje virusa nije uspjelo. On se počeo širiti svijetom prvo sporadično, preko putnika u međunarodnom saobraćaju, a zatim i masovnije.

¹ Naziv je dat da bi se jasno naglasila povezanost sa ranijim sojem istog virusa koji je 2003. napravio veliku pometnju u Hong Kongu i na Dalekom istoku zarazivši 8.422 osobe i odnijevši oko 820 života.

Iako nikada od tada nije utvrđena ponovna pojava ovog virusa (SARS), svijet je živio u strahu da bi do ponovne pojave sličnog patogena (koji se prenosi vazduhom ili respiratornim putem, za koji nema specifične terapije i na koji smo svi podjednako osjetljivi) moglo jako brzo da dođe, što se na žalost i desilo u decembru 2019.

Zaključno sa 17. aprilom, ukupan broj potvrđenih oboljelih od početka epidemije je gotovo 2,2 miliona ljudi. Trenutno je zaraznih, aktivnih, slučajeva u svijetu oko 1,4 miliona iz razloga što se od infekcije oporavilo oko 550 hiljada, a preminulo je gotovo 150 hiljada ljudi.

Najveći broj oboljelih od početka dešavanja registrovan je u Sjedinjenim Američkim Državama – gotovo 700 hiljada – trenutno i najveći broj aktivnih slučajeva sa tendencijom nastavka daljeg obolijevanja. Slijede Španija sa 185 hiljada, Italija sa 170 hiljada itd.

Obolijevanje je do sada potvrđeno u 185 država tako da gotovo ne postoji zemlja na svijetu koja nije prijavila registrovane slučajeve.

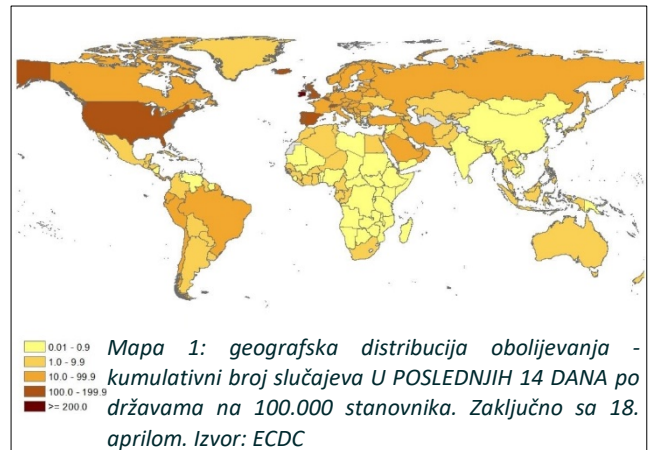
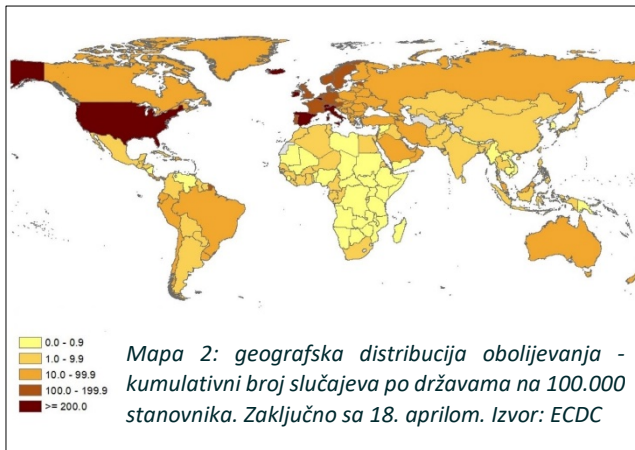
Hronologija događaja u svijetu

- 24. januar Francuska prijavljuje **prva tri slučaja u Evropi**. Simptomi su se pojavili 17, 19 i 23. januara.
- 30. januar **Komitet za vanredne situacije**, na drugom zasjedanju, **proglašava**, u skladu sa Međunarodnim zdravstvenim pravilnikom **obolijevanje od novog koronavirusa javnozdravstvenim događajem od posebnog međunarodnog značaja** (Public Health Emergency of International Concern (PHEIC)).
- 15. februar Francuska prijavljuje **prvi smrtni slučaj**.
- 21. februar **Devet zemalja u Evropi prijavljuje slučajeve**: Belgija (1), Finska (1), Francuska (12), Njemačka (16), Italija (3), Rusija (2), Španija (2), Švedska (1) i Ujedinjeno Kraljevstvo (9).
- 28. februar **SZO podiže globalni rizik** u vezi sa novim koronavirusom **na vrlo visok**.
- 2. mart Evropska unija podiže rizik od novog koronavirusa s umjerenog na visok.
- 4. mart **Nagli skok oboljelih u Italiji** koja započinje „lagano” i postepeno sprovođenje mjera protiv širenja koronavirusa: ograničenje sportskih takmičenja, nastavnih aktivnosti i dr.
- 5. mart Zabilježeni prvi slučajevi u Sloveniji i Mađarskoj.
- 8. mart Italija ograničava ulazak i izlazak u područja na sjeveru države, otkazuje javne događaje i uvodi niz mjera za ograničavanje širenja koronavirusa.
Slovenija ograničava javna okupljanja.
- 9. mart Italija proglašava cijelu teritoriju svojevrstnom karantinom i ograničava ulazak u državu i izlazak iz nje.
Slučajevi registrovani u BiH, Srbiji, Hrvatskoj i Sjevernoj Makedoniji.

10. mart Potvrđena lokalna transmisija i u **Albaniji**.

11. mart **SZO proglašava pandemiju novog koronavirusa.**

16 mart Broj oboljelih i umrlih izvan Kine premašuje onaj u Kini.

17. mart **Crna Gora potvrđuje prve slučajeve.**

18. mart Broj oboljelih premašuje 200.000.

22. mart Broj oboljelih premašuje 300.000.

24. mart Broj oboljelih premašuje 400.000.

25. mart **SZO objavljuje šest koraka koje zemlje treba da preduzmu u sklopu odgovora na novi koronavirus:**

- 1) Proširite, obučite i angažujte dodatnu radnu snagu u zdravstvu!
- 2) Kreirajte sisteme za pronalaženje svih sumnjivih slučajeva na nivou zajednice!
- 3) Povećajte dostupnost testiranja!
- 4) Identifikujte i opremite ustanove potrebne za liječenje i izolaciju pacijenata!
- 5) Razvijte planove za karantine!
- 6) Usredsredite cijelu Vladu na suzbijanje i kontrolu pandemije!

Ove principe Crna Gora je počela da primjenjuje skoro 10 dana prije objave SZO-a.

28 mart Broj oboljelih premašuje 600.000, a broj umrlih 30.000.

8. april Kina ukida mjere ograničenog kretanja i karantina u Vuhanu.

9. april Ističe 100 dana od kako je SZO prijavila dešavanja sa novim koronavirusom.

10. april Broj umrlih premašuje 100.000.

Jemen u kojem rat bjesni godinama i u kojem gotovo da ne postoji zdravstveni sistem prijavljuje prvi slučaj. Procjenjuje se da gotovo 18 miliona ljudi nema pristup adekvatnom vodosnabdijevanju i osnovnim životnim potrebama.

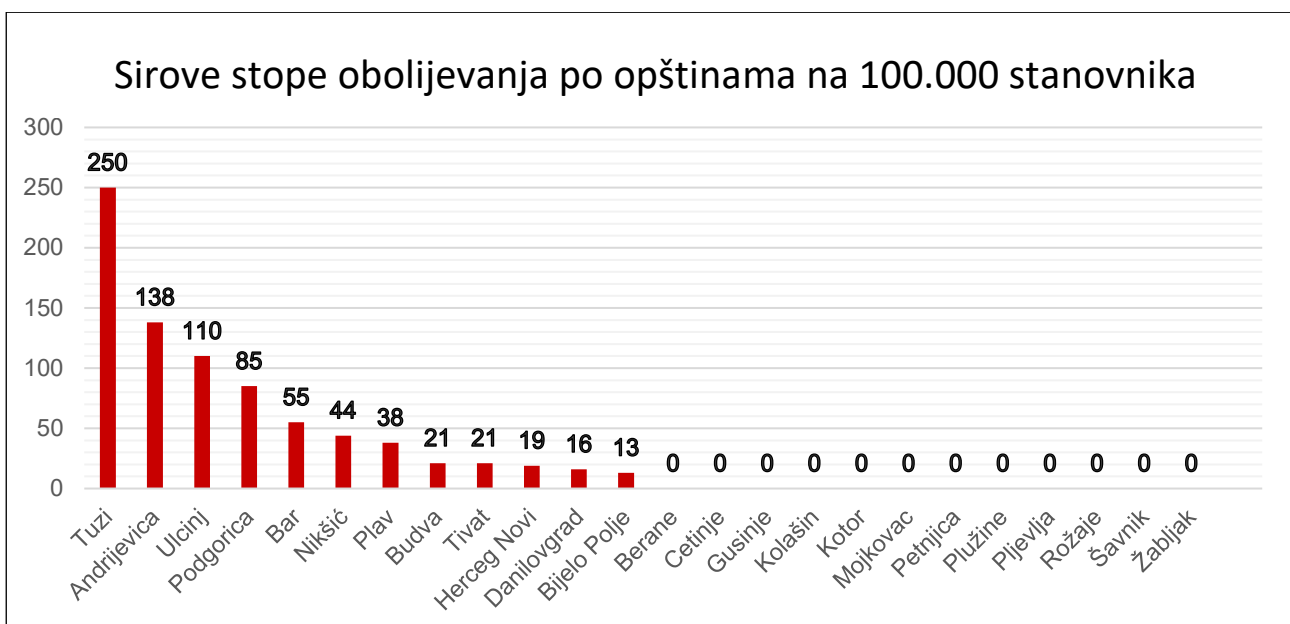
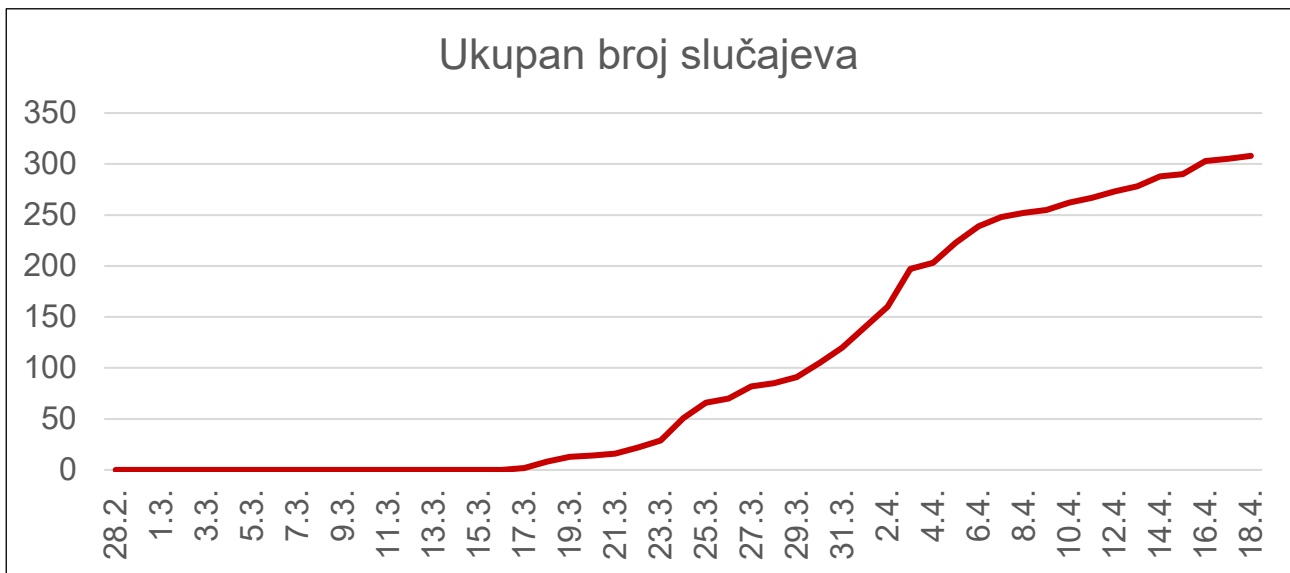
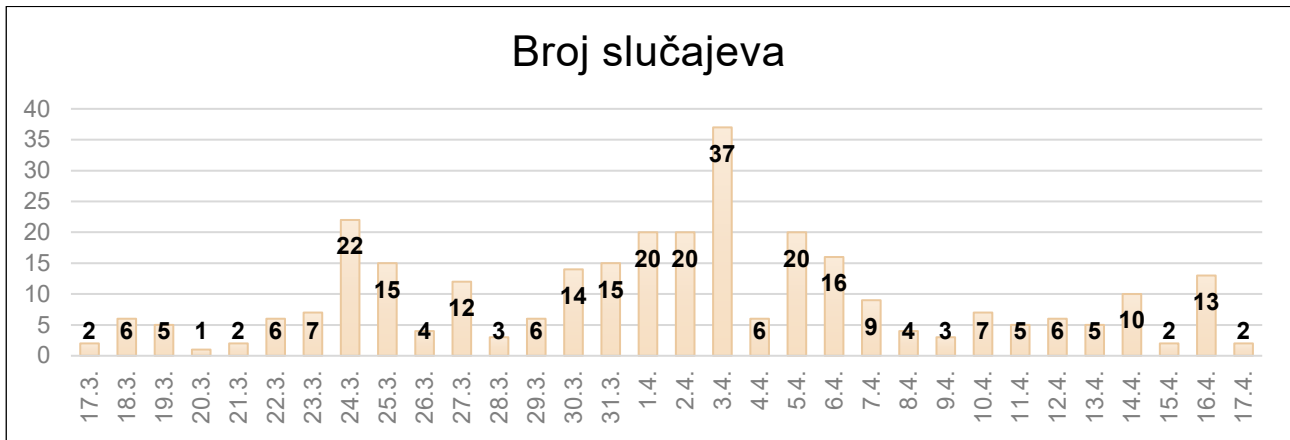
16. april Prijavljuje se nagli porast broja slučajeva u Africi, posebno u Nigeru, Gvineji, Obali Slonovače i Kamerunu, kao i visoke stope smrtnosti u Burkini Faso, Kongu i Alžiru.

17. april Svjetska zdravstvena organizacija – Kancelarija za Afriku, izašla je sa procjenom da bi širenje virusa na Afričkom kontinentu moglo da dovede do smrti oko 300.000 ljudi u relativno kratkom vremenu najviše kao posljedica krhkih i nedovoljno razvijenih zdravstvenih sistema nespremnih da se izbore sa epidemijom ovih razmjera

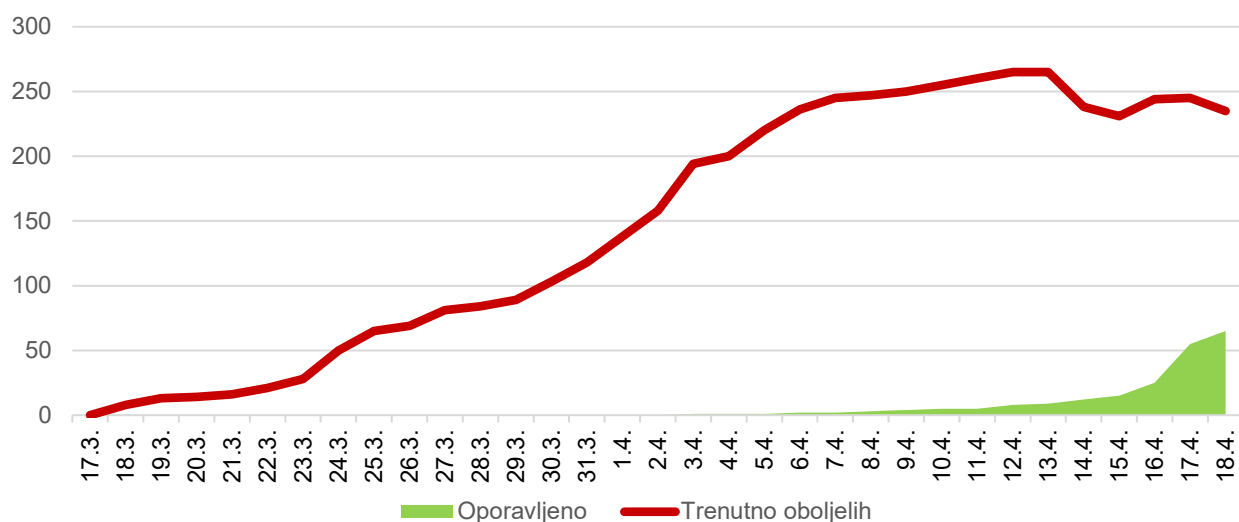
**Tri mjeseca je trajalo dostizanje prvih 100.000 potvrđenih slučajeva
12 dana je trebalo da se dosegne 200.000
tri dana da se stigne do 300.000
dva dana da se stigne do 400.000**

Obolijevanje u Crnoj Gori

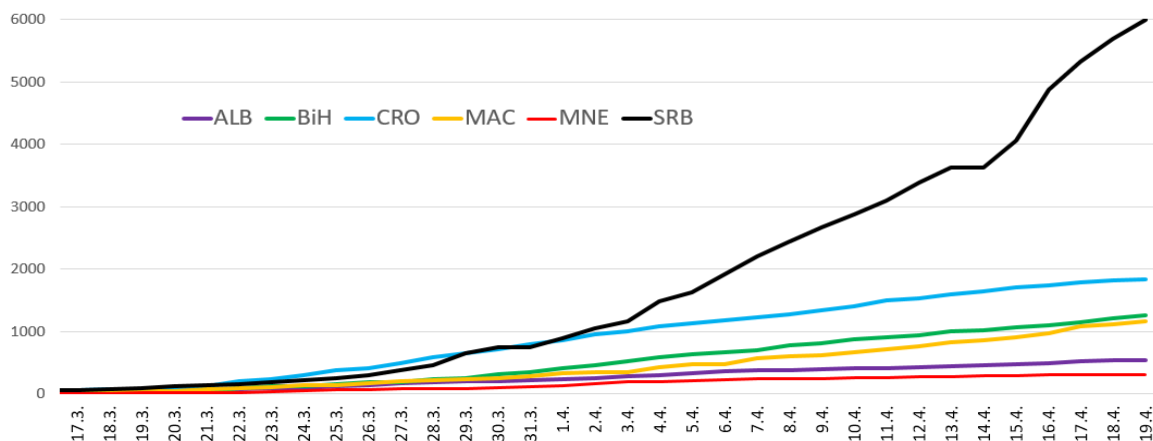
Zaključno sa 19. aprilom u 8:00 u Crnoj Gori je ukupno oboljelo 308 osoba: „Importovanih” je 27 slučajeva, a iz kontakta je 250. Za 31 osobu je istraživanje u toku.

Prikaz kretanja oboljelih i oporavljenih po danima

Poređenje u regionu – broj slučajeva

Država	Oboljelo	Broj stanovnika (mil.)	Stopa obolijevanja /100.000 st	UKUPNO testirano	Testirano u posljednja 24h	Stopa testiranja /1 milion	Umrlo (24h)	Letalitet (%)
MNE	308	0,63	48,88	4.590	298	7.285	5 (+0)	1,62
CRO	1.832	4,076	44,94	21.647	-	5.310	39 (+0)	2,12
SRB	5.994	7,022	85,4	36.028	-	5.130	117 (-)	1,95
ALB	562	2,863	19,63	5.542	-	1.935	26	4,62
MAK	1.170	2,077	56,33	11.556	-	5.564	49	4,18
BiH	1.268	3,324	38,14	16.868	-	5.074	47	3,70

II Institut za javno zdravlje Crne Gore

---

9. januar: Institut za javno zdravlje Crne Gore je neposredno po identifikovanju događaja koji može imati ozbiljne javnozdravstvene implikacije započeo redovno obavještavanje zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori kroz nedjeljni epidemiološki bilten – nedjeljne epidemiološke novosti. Osim zdravstvenih ustanova nedjeljne novosti se distribuiraju i na više stotina e-mail adresa zdravstvenih radnika i drugih zainteresovanih strana u državi. Komunikacija / obavještavanje kroz nedjeljne epidemiološke novosti se održavala tokom cijelog trajanja situacije.

15. januar: Objavljena prva informacija na sajtu Instituta za javno zdravlje za putnike u međunarodnom saobraćaju. Od tada i tokom trajanja krize Institut je pripremio i objavio niz preporuka namijenjenih stručnoj i laičkoj javnosti i to:

- Savjeti za prevenciju u opštoj populaciji
- Savjeti za čišćenje i dezinfekciju prostorija u kojima je boravila osoba pod sumnjom na zarazu koronavirusom Covid-19
- Opšti savjeti za čišćenje i dezinfekciju
- Savjeti za poslodavce i kompanije
- Preporuke za zaštitu u domovima za kolektivni smještaj
- Preporuke za ustanove koje su zadužene za izvršavanje krivičnih sankcija
- Savjeti za hotelijere
- Savjeti za prevenciju među zdravstvenim radnicima
- Preporuke za prevenciju širenja COVID-19 u zdravstvenim ustanovama
- Preporuke za upotrebu medicinskih maski
- Preporuke za racionalnu upotrebu LZO
- Savjeti za osnovne škole
- Savjeti za čišćenje u školama
- Savjeti za fakultete i visokoškolske ustanove
- Privremene preporuke za studentske i đачke domove
- Informator za studente
- Osnovne smjernice za kućnu njegu (u slučaju uspostavljenog masovnog obolijevanja)
- Preporuke za upravljanje otpadom u zdravstvenim ustanovama i prostorima gdje borave sumnjivi i potvrđeni slučajevi infekcije COVID-19
- Preporuke za dezinfekciju aviona
- Preporuke za dezinfekciju vozila (autobusa, kamiona i sl.)

- Preporuke za upravljanje vodovodnim sistemima u cilju smanjenja rizika od legionarske bolesti tokom pandemije COVID-19
- Kako da ostanete fizički aktivni kod kuće
- Primjeri vježbi koje možete raditi kod kuće

Tokom trajanja epidemije pripremljen je i niz stručno metodoloških uputstava, pravilnika i smjernica za zdravstvene profesionalce i lansiran niz naprednih servisa i usluga (Call centar, aplikacija za praćenje simptoma i znakova osoba koje su pod nadzorom i sl.) koje su za cilj imale pravovremeno otkrivanje ali i praćenje zdravstvenog stanja osoba koje su pod zdravstvenim nadzorom u Crnoj Gori.

20. januar: IJZCG obavještava Zdravstveno-sanitarnu inspekciju i Ministarstvo zdravlja o „epidemiološkoj situaciji povodom klastera slučajeva atipične pneumonije izazvane novim sojem korona virusa u gradu Vuhanu, pokrajna Hubei – Kina” sa prijedlogom prvih mjera.

23. januar:

- IJZCG pokreće inicijativu i uspostavlja mehanizme direktne komunikacije sa kompanijom CRBC čiji su radnici na gradilištu autoputa bili uglavnom iz Kine i to iz pokrajine – Hubei.
- IJZCG sprovodi brzu procjenu rizika po zdravlje stanovništva Crne Gore i uveo praksu redovnog sprovođenja procjene rizika i obavještavanja javnosti o rizicima, mjerama prevencije i suzbijanja obolijevanja. Komunikacioni kanali Instituta su osvjeeženi i unaprijeđeni tako da web stranica sa nekoliko desetina klikova dnevno ubrzo registruje povećan saobraćaj u nivou prvo stotina pa hiljada jedinstvenih posjeta dnevno.
- Obaviještena uprava KCCG o neophodnosti „unapređenja spremnost za prihvata i liječenje potencijalnih slučajeva infekcije sa novim koronavirusom”.
- Obaviješteno Ministarstvo zdravlja o neophodnosti da obolijevanje od novog koronavirusa bude zarazna bolest za koju se sprovedu mjere obaveznog zdravstvenog nadzora.
- Obaviješteni drugi ključni akteri o neophodnosti sprovođenja odgovarajućih mjera i to:
  - Aerodromi Crne Gore;
  - Granična policija; i
  - Svjetska zdravstvena organizacija – Kancelarija za Crnu Goru, sa preliminarnom procjenom kapaciteta i spremnosti države za reagovanje u slučaju pojave novog koronavirusa.

25-26. januar: Poslato obavještenje MUP-u – sektor za integrisanu kontrolu granice, ažurirane informacije za Ministarstvo zdravlja.

- Započet javno-zdravstveni nadzor nad prvim putnicima iz Kine – čarter avion sa 14 turista.
- Obaviještene zdravstvene ustanove o trenutnoj epidemiološkoj situaciji i osnovnim mjerama suzbijanja i prevencije obolijevanja.
- Započeto je iznalaženje mogućnosti mikrobiološke dijagnostike infekcije sa 2019-nCoV u skladu sa preporukama SZO i ECDC-a.
- Započeto održavanje vanrednih telekonferencija epidemioloških službi Crne Gore – EpiTel.
- Izdate preporuke za putnike u međunarodnom saobraćaju koji odlaze u Vuhanu a koji ne mogu da odlože putovanje.
- Započeto redovno obavještavanje stručne i laičke javnosti uvođenjem gotovo „real-time” praćenja situacije na web stranici Instituta. Izrađeni prvi komunikacioni materijali i prve preporuke za postupanje za javnost i putnike u međunarodnom saobraćaju.

27. januar: Održana prva konferencija za medije povodom novog koronavirusa, u vezi sa identifikovanjem kineskih turista u Budvi koji su imali određenu respiratornu simptomatologiju, a za

koje se naknadno utvrdilo da ne ispunjavaju elemente definicije sumnjivog slučaja. Dešavanje iskorišćeno za unapređenje sistema i identifikovanje mana i nedostataka u postupanju i reagovanju.

- Obaviješten MORT i započeta intenzivna saradnja sa njima u vezi sa dolaskom kineskih turista i gostiju u organizovanim turama.
- Obaviještene sve ZU o neophodnosti nabavke dovoljnih količina adekvatne lične zaštitne opreme i uvođenja 24-časovne pripravnosti svih epidemioloških timova.

31. januar: IJZCG zatražio od Ministarstva zdravlja formiranje multisektorskog Nacionalnog koordinacionog tima za koordinaciju i upravljanje reagovanjem na eventualnu pojavu novog koronavirusa u Crnoj Gori koje je i formirano 11. februara.

Ukazano da je potrebno da se krene sa nabavkom lične zaštitne opreme.

2. februar: Upućena molba Ministarstvu zdravlja da u skladu sa ingerencijama, a imajući u vidu proglašenje obolijevanja od novog koronavirusa globalnom javnozdravstvenom prijetnjom, pokrene neophodne mehanizme kako bi se osiguralo i omogućilo adekvatno sprovođenje mjere karantina u Crnoj Gori.

7. februar: Istraživanje prvog sumnjivog slučaja kod crnogorskog državljanina, putnika u međunarodnom saobraćaju, koji je doputovao iz Kine dan ranije i koji je tokom sprovođenja epidemiološkog nadzora nadležnom epidemiologu prijavio simptome respiratorne infekcije donjih respiratornih puteva.

Unaprijeđena je saradnja i potpisan je sporazum o saradnji sa Institutom za mikrobiologiju i imunologiju Medicinskog fakulteta Univerziteta u Ljubljani na kojem je urađena dijagnostika sumnjivog putnika.

10. februar: IJZCG distribuirao prvu verziju Nacionalnog plana za postupanje i reagovanje na pojavu COVID-19 u Crnoj Gori.

11. februar: Započeta misija SZO sa ciljem procjene nacionalnih kapaciteta za spremnost i odgovor na COVID-19. **Prva sjednica Nacionalnog koordinacionog tijela.** Uspostavljena potpuna operativnost dijagnostičkih laboratorija Instituta.

17. februar: Nakon niza sastanaka sa upravom kompanije CRBC sagledana epidemiološka situacija u vezi sa radnicima i Ministarstvu zdravlja dostavljen prijedlog za unapređenje mjera koje se sprovode na putnicima u međunarodnom saobraćaju – povratnicima iz pogođenih područja a imajući u vidu radnike kompanije CRBC.

18. februar: IJZCG uputio urgenciju za nabavku LZO sa specifikacijama i neophodnim količinama.

19. februar: Upućen prijedlog dopune i pooštavanja mjera za povratnike iz Kine uključujući radnike kompanije CRBC.

20. februar: Organizovan obilazak kompletne dionice auto-puta u vezi sa analizom situacije i mogućnosti sprovođenja mjera pooštrenog zdravstvenog nadzora nad radnicima.

21. februar: Ministarstvo zdravlja donijelo Odluku o sprovođenju zdravstvenog nadzora i mjera za sprečavanje unošenja zarazne bolesti u zemlju izazvane novim koronavirusom i njenog prenošenja u druge zemlje. Održan sastanak sa potpredsjednikom Vlade i ministrima saobraćaja i zdravlja na kojem je dogovoren set preventivnih mjera koji se odnosi na radnike kompanije CRBC.

24. februar: IJZCG poslao predlog mjera Ministarstvu prosvjete o suspenziji đačkih ekskurzija u pogođena područja, a posebno ka sjeveru Italije.

26. februar: Održana sjednica Nacionalnog koordinacionog tijela kojim je predsjedavao Premijer. Održana sjednica Nacionalnog štaba za vanredne situacije u okviru MUP-a.

28. februar: Privremeno suspendovani letovi ka sjeveru Italije (Bolonja i Milano) uz intenzivirane terenske aktivnosti – obilazak kampova i drugih mogućih lokacija za karantin.

1. mart: Ažuriran i distribuiran Plan za postupanje (verzija 2).

5. mart: IJZCG poslao zahtjev Ministarstvu zdravlja za pomoć u ojačavanju tima za komunikacije IJZCG o novom koronavirusu.

6. mart: Izrađena i Ministarstvu dostavljena nova / inovirana procjena potrebnih količina LZO za sve zdravstvene ustanove u državi.

7. i 9. mart: Sastanak nacionalnog koordinacionog tijela.

10. mart: Nakon sastanka sa Premijerom i podpredsjednikom Vlade izrađen Prijedlog pooštrenih mjera koje za cilj imaju sprečavanje unosa novog koronavirusa u Crnu Goru uključujući i zabranu putovanja, zabranu ulazaka stranim državljanima iz pogođenih područja, obaveznu samoizolaciju za crnogorske državljane koji dolaze iz pogođenih područja, zabranu održavanja sportskih manifestacija sa prisustvom publike, odlaganje svih organizovanih đačkih i učeničkih grupa – ekskurzija, izleta, edukativnih skupova i sl. u inostranstvu, sprovođenje pooštrene granične kontrole nad putnicima u međunarodnom saobraćaju koji dolaze iz država registrovanih slučajeva, a bez široko uspostavljene lokalne transmisije COVID-19 kao i niza preporuka – individualna odgovornost, promjene u ponašanju, telefonska komunikacija...

11. mart: Na predlog Instituta usvojen Pravilnik o bližim uslovima i načinu organizovanja i sprovođenja zdravstvenog nadzora i karantina i uslovima koje moraju da ispunjavaju objekti za smještaj u karantin iako se usvojena verzija značajnije razlikuje od predložene.

Donijeta Naredba o sprovođenju mjera za sprečavanje infekcije izazvane novim koronavirusom.

12. mart: Sjednica NKT na kojoj razmatralo pooštavanje mjera uključujući i zatvaranje škola i vrtića, proširenje liste država. Sastanku prisustvuje potpredsjednik Vlade **Milutin Simović**.

13. mart: Sjednica NKT – usvajanje mjera. Sjednici prisustvuje potpredsjednik Vlade Milutin Simović.

15. mart: Sjednica NKT. Sjednici prisustvuje potpredsjednik Vlade Milutin Simović.

17. mart: Potvrđeni prvi laboratorijski potvrđeni slučajevi obolijevanja u Crnoj Gori od kada se kreće sa drugom fazom u kojoj je akcenat epidemioloških službi stavljen na identifikaciju slučajeva, njihovih kontakata, jačanje kapaciteta za testiranje i pripremanje za sprovođenje mjera za suzbijanje obolijevanja.

Nakon 17. marta: Institut je u drugoj fazi postupanja koju karakteriše premještanje fokusa sa spremnosti i razvoja administrativnih kapaciteta ka identifikaciji oboljelih i aktivnom traganju za kontaktima koje su ostvarili. Intenzivira se terenski rad i aktivnosti koje podrazumijevaju formiranje timova za brzo reagovanje zaduženih za terensko uzorkovanje i anketiranje oboljelih i kontakata što je i praćeno adekvatnom logističkom podrškom unutar Centra za kontrolu i prevenciju zaraznih bolesti.

Svakodnevno se povećava broj uzorkovanih i testiranih kako bi se stvorila realna slika dešavanja na terenu. Istovremeno se kreće sa „drive-in” principom uzorkovanja – gdje kontakti i osobe identifikovane kao potencijalno oboljele u svojim vozilima dolaze na parking Instituta gdje bivaju uzorkovane bez bojazni za širenje infekcije među zdravstvenim radnicima Instituta.

Ostale aktivnosti IJZCG

- Uveden 24h smjenski rad i kontinuiranu pripravnost osoblja Instituta.
- Izvršio preraspodjelu kadra tako da Centar za epidemiologiju nezazarnih bolesti kompletan svoj epidemiološki kadar ustupa za potrebe postupanja sa COVID-19.
- Uveden dvosmjenski rad u Centru za medicinsku mikrobiologiju.
- Više puta obišao sve bolnice u državi radi sagledavanja kapaciteta i mogućnosti liječenja oboljelih od COVID-19. Kapaciteti uzeti u obzir prilikom izrade planova i mjera.
- Sproveo cirkularni kaskadni trening medicinskog osoblja oko korišćenja lične zaštitne opreme.
- Učestvovao u asistiranju prilikom nabavke LZO.
- Intenzivirao saradnju sa svim direktorima ZU u vezi sa unapređenjem komunikacije i pandemijske spremnosti
- Otvorio „zelenu” telefonsku infoliniju za unaprijeđenje komunikacije vezane za novi koronavirus koja je kasnije prerasla u Nacionalni Call centar 1616.
- Uspostavio mehanizam komunikacije i pravovremene razmjene informacija unutar sistema zdravstva a posebno epidemioloških službi u državi (EpiTel konferencije).
- Započeo unapređenje laboratorijskih kapaciteta i dijagnostike tako da su laboratorije Instituta u potpunosti osposobljene da nesmetano i samostalno sprovode dijagnostiku.
- Organizovao više sastanaka sa CRBC i Ambasdom NR Kine sa ciljem prevazilaženja problema kineskih radnika za koje je inicijalno utvrđeno da predstavljaju rizik od importacije virusa u Crnu Goru.
- Omogućio tri ekspertske posjete Svjetske zdravstvene organizacije – jedna koja se bavila ocjenom spremnosti sistema da reaguju u vanrednoj situaciji (detekcija, mitigacija,

- prevencija i suzbijanje uz komunikaciju rizika), druga procjenom kliničkih kapaciteta i postupanja sa eventualno oboljelima i treća laboratorijskih kapaciteta i praksi unutar IJZCG.
- Pružao je stručno metodološku pomoć i podršku svim postojećim i novoformiranim strukturama omogućavajući nesmetano sprovođenje mjera Ministarstva zdravlja i NKT-a u praksi.
  - Posebna uloga se ogledala u suportativnoj superviziji svih terenskih aktivnosti i koordinaciji rada lokalnih epidemioloških službi ali i pružanju materijalne, logističke i pomoći u ljudstvu sim zdravstvenim ustanovama prilikom postupanja sa sumnjivim slučajevima, trijaži, uzorkovanju i obradi sumnji.
  - Sprovodio u terenske obilaske i sagledavanje uslova kako u zdravstvenim ustanovama bolničkog tipa tako i u ustanovama predviđenim za smještaj i zbrinjavanje odnosno za karantinski smještaj crnogorskih državljana koji su se organizovanim letovima Ministarstva vanjskih poslova vraćali u državu. Obiđeni su svi kandidovani objekti i o obilascima sačinjeni izvještaji koji su služili kao osnova za donošenje Vladinih odluka o imenovanju pomenutih objekata za potrebe karantina.
  - Izrađivana su stručno-metodološka uputstva i smjernice zapostupanje kako u karantinskim objektima, tako i za postupanje, korišćenje LZO i slično
  - Sprovedena je higijenska zaštita i analiza svih objekata za kolektivni smještaj koja je podrazumijevala analize vode i hrane koja se služi, provjeru ispunjavanja zdravstveno-sanitarnih uslova zaposlenih kao i usklađivanje nutricionističkih zahtjeva i dijetalnih potreba u vezo sa obrocima koji se služe.
  - Uspostavljena saradnja i pružana logistička, materijalna i stručna podrška Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore sa kojim je organizovana posjeta karantinskim objektima i UIKS-u u sklopu Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture.
  - Institut je od početka situacije sa novim koronavirusom sprovodio svakodnevne konsultacije sa svim zainteresovanim stranama – laičkom i stručnom javnošću i, uključujući i sastanak sa predstavnicima Mitropolije crnogorsko-primorske.
  - Call centar za COVID-19 (SOS linija 1616) počeo je rado 20. marta. U centru zajedno rade operateri i dežurni epidemiolozi/ljekari a obuku za operatorski rad u Call centru prošao je 51 student Medicinskog fakulteta. Usljed promjene epidemiološke situacije izmijenjen je režim rada studenata volontera u Call centru tako da trenutno u Centru rade 2 studenta po danu a u ukupnoj rotaciji je 8 studenata volontera (oni koji žive sami u Podgorici). Dodatna mjesta u Call centru popunjavaju zaposleni u Institutu – kontinuirano 2 epidemiologa i 5 ljekara drugih specijalnosti.
  - Od pokretanja Call centra za COVID-19 20. marta, zaključno sa 18.aprilom (30 dana), primljeno je 10.977 poziva. Na svaki poziv su se operateri odazvali. Zaključno sa 18. aprilom (30 dana), ostvareno je 19.016 poziva (dolazni + odlazni).
  - Broj osoba za koje su operateri procijenili da je neophodno da ih provedu kroz upitnik, tj. broj anketiranih osoba je 1.613, odnosno prosječno 54 anketirane osobe dnevno.
  - Institut održava svakodnevni kontakt sa upravicima/domaćinima karantina kao i ljekarima nadležnih domova zdravlja. Same objekte ekipe IJZCG su posjećivale u prosjeku na dnevnom nivou; kampovi CRBC su obiđeni oko dvadesetak puta uz komunikaciju koja je jedno vrijeme bila desetak puta dnevno.
  - Ekipe Instituta su učestvovala u iskrcavanju, pregledu i zbrinjavanju putnika na više od 20 međunarodnih letova.

III Operativni štab za koordinaciju realizacije mjera

Operativni štab za koordinaciju realizacije mjera za sprečavanje širenja koronavirusa formiran je 18. marta sa ciljem obavljanja operativnih poslova i radnji iz nadležnosti koje su mu povjerene, a to su: koordinacija svih aktivnosti u vezi sa smještajem i boravkom lica u karantinima i nadzor nad njihovim zdravstvenim stanjem. Drugim riječima, ključni zadatak Operativnog štaba je da se državljanima Crne Gore koji su iskazali želju da se tokom epidemije korona virusa vrate u svoju zemlju, obezbjedi socijalna reintegracija na način koji neće ugroziti ni njih, ni stanovništvo koje nije napuštalo Crnu Goru. Takođe, zadatak ovog štaba je i nadzor nad sprovođenjem mjera Instituta za javno zdravlje u staračkim domovima, u vlasništvu države ili privatnom vlasništvu.

Operativni štab za koordinaciju realizacije mjera za sprečavanje širenja koronavirusa	
1. Prof. dr Vesna Miranović, šefica	- Generalna direktorka Ministarstva zdravlja, šef Operativnog štaba
2. dr Miro Knežević, član	- Generalni direktor Ministarstva zdravlja
3. Radoman Dragaš, član	- Direktor JZU Apoteke Crne Gore „Montefarm“
4. dr Senad Begić, član	- Zamjenik direktora Instituta za javno zdravlje Crne Gore
5. Doc. dr Nebojša Kavarić, član	- Direktor Doma Zdravlja Podgorica
6. Nikola Vujović, član	- Državni sekretar Ministarstva ekonomije
7. Slobodan Filipović, član	- Državni sekretar Ministarstva odbrane
8. Blažo Šaranović, član	- Direktor Uprave za imovinu
9. Mirsad Mulić, član	- Generalni direktor Direktorata za vanredne situacije
10. Muamer Hajdarpašić, član	- Državni sekretar Ministarstva saobraćaja i pomorstva
11. Dragan Kankaraš, član	- Generalni direktor Ministarstva vanjskih poslova
12. Goran Kušević, član	- Generalni direktor Ministarstva rada i socijalnog staranja
13. Jelena Dubak, članica	- Generalna sekretarka Crvenog krsta Crne Gore
14. dr Slađana Vujačić, članica	- Zamjenica gradonačelnika Podgorice
15. Rosa Bulatović, sekretar	- Savjetnica u Ministarstvu zdravlja

Karantini

Na osnovu dokumentacije koju je pripremio Ministarstvo zdravlja, Vlada je proglasila 12 objekata za karantine, od čega je šest u privatnom vlasništvu ustupljenih na korištenje bez nadoknade. Karantinima su proglašeni: Studentski dom *Krost*, Institut *Dr Simo Milošević*, Policijska akademija, *Zoganje*, *ReSpa*, Trening centar Crvenog krsta i hoteli: *Castellastva*, *Lighthouse*, *Vučje*, *Vocco*, *Holiday Village* i *Wahels*.

Ukupni smještajni kapacitet u karantinima je 1.249 soba sa toaletom, odnosno 2.573 kreveta. Iz sredstava donacije UNDP-a opremljeni su mobilijarom i tehničkim uređajima karantini *Zoganje* i *Policijska akademija*.

U svrhu preventivne zaštite zdravstvenih radnika od kontakata sa ostalim slojevima stanovništva, na uslugu su zdravstvenom sistemu stavljeni hoteli: *Premijer* i *Podgorica* u Podgorici, *Onogošt* u Nikšiću, *Sidro* u Baru i *Berane* u Beranama.

Razvoj epidemiološke situacije je uslovio da pojedini karantini dožive transformaciju, te je Studentski dom *Krost* promijenio namjenu od karantina u ustanovu institucionalne izolacije za smještaj osoba testiranih i pozitivnih na SARS-Cov2, a bez kliničkih znakova i simptoma bolesti, kao i osobe iz direktnog kontakta sa Covid pozitivnim licima. Internat Policijske akademije je pretvoren u objekat za pritvor lica koja su kršila rješenja o samoizolaciji i naredbe za sprečavanje širenja koronavirusa.

Uprava za imovinu je preduzela sve neophodne aktivnosti za sprovođenje mjera za stavljanje karantina u funkciju i njihovo kontinuirano održavanje tokom korištenja, kao i servisiranje potreba lica u karantinu u smislu ishrane i održavanja higijene. To je podrazumijevalo: nabavku sredstava za higijenu, dezinfekciju ruku, radnog prostora i opreme (posteljina, jastuci, peškiri), keteringa, održavanje higijene 24h dnevno, dezinfekciju, generalno čišćenje pri isteku trajanja karantina i usluge vešeraja. Nakon boravka osoba u karantinima za koje postoji sumnja da su mogle doći u kontakt sa uzročnikom COVID-19, Uprava za imovinu je dezinfikovala 1.020 soba kako bi ih pripremila za smještaj novih lica. Uprava za imovinu je u navedenom periodu generalno očistila površinu od 12.064 m² prostorija karantina, postavila posteljinu i pripremila prostor za boravak.

Ukupan broj obroka dostavljen osobama smještenim u karantinima zaključno sa 16. aprilom iznosi 76.064. Uprava za imovinu je angažovala firmu za obavljanje usluga hemijskog čišćenja rublja iz karantina primjenom specijalne tehnike koja obezbjeđuje uništavanje mikroorganizama kroz tri faze pranja koju je prošlo: 4.200 čaršava, 6.500 peškira, 2.000 ćebadi i jorgana, 1.000 jastuka.

Vojska Crne Gore je, u periodu od uvođenja mjera na sprečavanju širenja virusa COVID 19, velikim dijelom aktivnosti posvećena biološkoj dekontaminaciji sredstava i površina u okviru tri dekontaminacione stanice u kojima na dnevnoj osnovi radi 20 lica. Od 18. marta dekontaminirano je: 578 transportnih sredstava koja su korišćena za potrebe povratka crnogorskih državljana iz inostranstva, oko 345.000 m² površina za potrebe civilnih institucija, više vojnih objekata.

VCG je obezbjeđuje karantine i KCCG. Dok je bilo aktivno osam karantina, dnevno je na obezbjeđenju bilo angažovano 158 pripadnika VCG. Trenutno je na obezbjeđenju pet karantina i KCCG angažovano 105 pripadnika VCG. VCG je 15. aprila preuzela obezbjeđenje pet gerontoloških centara i *JU Komanski most*. Na obezbjeđenju su angažovana 33 pripadnika VCG.

Kapaciteti Helikopterske jedinice Vojske Crne Gore korišćeni su u pet navrata: za potrebe transporta medicinske opreme u dva navrata na relacijama Podgorica – Beograd – Podgorica i Podgorica – Ljubljana – Podgorica; medicinske evakuacije na relaciji Podgorica – Beograd – Podgorica u dva navrata; kao i za potrebe transporta crnogorskih vojnika iz Slovenije u Crnu Goru, obzirom da su mjere za sprečavanje širenja COVID 19 već bile na snazi i u Sloveniji i u Crnoj Gori.

Zdravstveno-sanitarna inspekcija

Intersektorska saradnja je došla do punog izražaja na graničnim prelazima gdje su aktivnost sinhronizovano sprovodile **Zdravstveno-sanitarna inspekcija** i **Sektor granične policije** uz poseban vid podrške MVP. U koordinaciji i po uputstvima IJZ, preduzet je niz aktivnosti, kroz granične provjere i intervjuisanja putnika imajući u vidu nivo rizika i mjere koje je potrebno preduzeti sa ciljem prevencije i sprečavanja prenošenja infekcije korona virusa u Crnu Goru. Sektor granične policije postupa po navedenim odlukama i pruža asistenciju nadležnim zdravstvenim i inspeksijskim organima u sprovođenju mjera zdravstvenog nadzora i mjera za sprečavanje unošenja zaraznih bolesti u zemlju i njihovog prenošenja u druge zemlje.

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva dalo je doprinos u aktivnostima obezbjeđivanja transporta lica pristiglih u Crnu Goru sa aerodroma do karantina i od karantina do mjesta za samoizolaciju.

Uloga **Zdravstveno-sanitarne inspekcije** u čitavom procesu je višestruka, kompleksna i višedimenzionalna. Njena aktivnost čini vezivno tkivo aktivnosti svih drugih segmenata u stanju epidemioloških izazova koje nosi sprečavanja importacije i širenja zarazne bolesti izazvane novim sojem koronavirusa. Prije svega, ogledala se u aktivnostima u procjeni ispunjenosti uslova objekata određenih za karantine, vršenju poslova inspeksijskog nadzora u cilju sprječavanja importacije i širenja zarazne bolesti izazvane novim sojem koronavirusa u zemlji kao i na graničnim prelazima (vazdušni, kopneni, željeznički, pomorski), a potom i u izvršenju nadzora u domovima za stare u Pljevljima, Bijelom Polju, Risnu, Danilovgradu, JU Centar *Ljubović*, JU Zavod *Komanski most* i JU Dječiji dom *Mladost* Bijela.

Od 18.marta Zdravstveno-sanitarna inspekcija je donijela 14.244 rješenja, i to:

- 2.609 rješenja o stavljanju pod zdravstveni nadzor,
- 7.850 rješenja o samoizolaciji, o produženju samoizolacije, samoizolaciji poslije karantina,
- 1.671 rješenja o stavljanju u karantin i institucionalnu samoizolaciju,
- 2.109 rješenja o samoizolaciji i produženju samoizolacije (oboljelih, zbog kontakta sa oboljelim ili sumnje zbog kontakta sa oboljelim),
- 5 rješenja o izdavanju sanitarnih saglasnosti,
- Zbog sumnje na kontakt sa oboljelim izdata su 226 rješenja za 1.376 lica o samoizolaciji za stanovnike na Koniku, Vrela Ribnička.

Na osnovu rješenja zdravstveno-sanitarne inspekcije, u skladu sa Naredbom, u karantine je bilo smješteno 1.665 lica. Najveći broj smještenih lica u jednom danu je bio 1.188, dok se na dan 18. aprila u karantinima nalazi 425 lica.

Zdravstveno-sanitarna inspekcija je, u cilju kontrole sprovođenja rješenja o samoizolaciji, sa službenicima Centara bezbjednosti kontrolisano je 2.214 rješenja o samoizolaciji od kojih nije ispoštovano 33 rješenja, a 31 lice je zbog kršenja mjere samoizolacije smješteno u karantin.

Na rješenja zdravstveno-sanitarnih inspektora izjavljeno je 12 žalbi. Tri su odbijene – jedna kao neblagovremena i dvije kao neosnovane. Ostalih devet žalbi su u postupku rješavanja.

Karantin nije kazna, već treba da bude sigurna luka za osobu koja u njemu boravi. Ona ne smije da razmišlja o tome na koji način će ostvariti svoju potrebu za zdravstvenom zaštitom. Za to se pobrinuo **Dom zdravlja Podgorica**, koji koordinira aktivnostima ostalih domova zdravlja u Crnoj Gori i Instituta *Dr Simo Milošević* za kontinuiranu asistenciju u održavanju zdravlja osoba koje borave u karantinima.

Humanitarna pomoć

NKT je odlučilo da humanitarnu pomoć dostavlja isključivo Crveni krst Crne Gore.

Međunarodna organizacija Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca u svojim aktima i etičkim principima zabranjuje političku angažovanost svojih aktivista koja bi se mogla negativno odraziti na nepristrasnost, neutralnost ili nezavisnost ove humanitarne organizacije. Zato je Crveni krst prepoznat kao prirodni partner koji će obezbjediti sprovođenje temeljnih načela humanitarnih vrijednosti: poštovanje različitosti, kultura, strukture i običaja zajednice, solidarnost sa zajednicom, integritet i odgovornost, kao i obostrano razumijevanje i nediskriminaciju kao bitne elemente za očuvanje ljudskog dostojanstva.

Crveni krst Crne Gore je od početka epidemije korona virusa aktivno učestvovao u radu Operativnog štaba stavljajući na raspolaganje sve svoje kapacitete. U njegove aktivnosti je širom Crne Gore uključeno 100 zaposlenih, 450 volontera, 130 gerontodomaćica, a Trening centar u Sutormu ustupljen za potrebe karantina. Crveni krst je u proteklih mjesec dana podijelio 11.159 humanitarnih paketa i pružio podršku i drugim subjektima prilikom podjele humanitarnih paketa koje su obezbijedile banke, nevladine i druge organizacije za svoje korisnike. Svoj doprinos su dali i pri raspodjeli 4.600 humanitarnih paketa penzionerskim domaćinstvima u Beranama.

Kako bi se u uslovima epidemije korona virusa izašlo u susret specifičnim potrebama građana, Crveni krst Crne Gore je otvorio Call centar preko koga je pružena pomoć za 2.191 osobu kojima je preporučeno da ne napuštaju svoje domove (starije osobe, hronični bolesnici, osobe sa invaliditetom, osobe u samoizolaciji) da obave kupovinu, plate računa i sl. Otvoreni su posebni i brojevi telefona za psihološku podršku koja je pružena za 2.602 lica. Gerontodomaćice Crvenog krsta, kao i volonteri u programu su nastavili da posjećuju 1.500 starijih osoba širom Crne Gore, uz poštovanje svih mjera zaštite sebe i korisnika, i uz prilagođen obim usluga. Kontinuirano se pruža podrška romskoj populaciji, kako stanovnicima koji se nalaze u izolaciji u zgradama na Vrelima Ribničkim, (uz podijeljene pakete sa hranom i sredstvima za higijenu), tako i širom Crne Gore.

Lokalne samouprave

Ključna uloga **Glavnog grada** od osnivanja Operativnog štaba je koordinacija aktivnosti svih predsjednika opština i predsjednika opštinskih timova za zaštitu i spašavanje u Crnoj Gori o potrebi sprovođenja mjera Nacionalnog koordinacionog tijela za zarazne bolesti na jedinstven, uniforman način, diseminacijom sopstvenog znanja i iskustva po centrifugalnom principu, od centra ka periferiji. Njegova esencijalna aktivnost se bazirala na upoznavanju lokalnih samouprava sa obavezom poštovanja preporuka Instituta za javno zdravlje i potrebom edukacije zapošljenih i građana o važnosti sprovođenja preventivnih mjera u cilju sprječavanja pojave i širenja infekcije.

Izuzetan je doprinos Glavnog grada u sprovođenju dezinfekcije javnih površina i menadžmentu komunalnog otpada proizvedenog od osoba u samoizolaciji i osoba smještenih u karantin. Glavni grad je iskazao solidarnost i stavio na raspolaganje sve svoje resurse drugim lokalnim samoupravama sa ciljem adekvatne organizacije službi u situacijama kada oni nijesu u mogućnosti obezbijediti uredno funkcionisanje istih. U saradnji sa ostalim relevantnim institucijama, Glavni grad je pomogao u organizaciji posebnog režima funkcionisanja u naseljima i opštinama koji su dobili status karantina (opština Tuzi, naselje Vrela Ribnička).

Poseban izazov za Ministarstvo rada i socijalnog staranja i sistem u cjelini, će biti čuvanje zdravlja i života 618 korisnika usluga staračkih domova u državnom vlasništvu i 73 u privatnim staračkim domovima, kao najranjivijem dijelu populacije sa visokim mortalitetom od virusa korona. Direktorat za socijalno staranje i dječju zaštitu je prihvatilo preporuke Instituta za javno zdravlje u cilju sprečavanja unošenja infekcije u ustanove socijalne i dječje zaštite za kolektivni smještaj, i s tim u vezi preduzete mjere smanjenja svih „vanjskih“ kontakata i interakcije zaposlenih u domovima:

- 48 zaposlenih iz JU Doma starih *Bijelo Polje* smješteno je u samom prostoru doma;
- 29 zaposlenih iz JU Doma starih *Pljevlja* u Hotel *Francau* Pljevljima;
- 32 zaposlenih iz JU Zavod *Komanski most* u Hotel *Evropa*, a 16 u Hotel *Lovćen* u Podgorici;

Trideset zaposlenih iz JU Doma starih *Grabovac* biće smješteno je u domu, a 35 zaposlenih biće smješteno je na privatnom smještaju Vila *Ilirik* u Risnu (realizacija počinje u petak).

Institut za javno zdravlje Crne Gore je obavezao ustanove socijalne i dječje zaštite na sprovođenje sljedećih aktivnosti:

- Temperaturni skrining i trijaža pri ulasku u ustanovu za sve zaposlene korišćenjem bezkontaktnih toplomjera uz zabranu ulaska u ustanovu svih zaposlenih koji imaju simptome ili pozitivnu epidemiološku anamnezu kontakta sa oboljelim ili sa osobom sa simptomima.
- Zabrana prijema novih korisnika.
- Svakodnevno povremeno mjerenje tjelesne temperature kako zaposlenima tako i štićenicima kao mjere ranog otkrivanja febrilnih.
- Zabrana svih posjeta uključujući i porodicu štićenika.
- Uspostavljene soba za izolaciju za stanovnike / štićenike ustanove prilikom prijema ili dolaska u ustanovu (sa pregleda ili kontrola) u kojoj štićenik treba da provede najmanje 14 dana po povratku u ustanovu.
- Stroga izolacija i definisanje procedura i mjera za postupanje sa pacijentima koji imaju simptome respiratornih infekcija.
- Definisane procedura za osoblje – ponašanje, kretanje, higijena ruku, korišćenje lične zaštitne opreme.
- Ukinute su sve zajedničke aktivnosti štićenika ustanove.
- Ukinute su sve zajedničke aktivnosti zaposlenih u ustanovi bez zaštitne opreme – okupljanje, zajedničko provođenje pauza, i slično.
- Uspostavljene su posebne mjere i procedure prilikom pružanja palijativne njege.

Sve ustanove socijalne i dječje zaštite dostavljaju Ministarstvu rada i socijalnog staranja, kao i Institutu za javno zdravlje, tri puta sedmično izvještaje koji sadrže podatke o smrtnosti korisnika, temperaturnom skriningu korisnika i zaposlenih, respiratornim infekcijama korisnika, izlasku korisnika u slučaju hitnih zdravstvenih intervencija i druge podatke. Ministarstvo rada i socijalnog staranja je formiralo komisiju koja će najmanje jednom sedmično nenajavljeno obilaziti sve ustanove za smještaj djece, odraslih i starih lica.

Sve ustanove socijalne i dječje zaštite obezbjeđuje Vojska Crne Gore.

IV Operativni štab za povratak CG državljana

Ministar unutrašnjih poslova je, po nalogu predsjednika Vlade Crne Gore, Rješenjem broj 01-082/20-5164, od 16. marta 2020, obrazovao **Operativni štab za sprovođenje aktivnosti u vezi povratka crnogorskih državljana iz inostranstva**, u skladu sa zdravstveno-bezbjednosnim mjerama Vlade.

Zadaci Operativnog štaba su da:

- sačini odgovarajuće evidencije crnogorskih državljana u inostranstvu, a koji planiraju povratak u domovinu;
- postupi po svakom pojedinačnom zahtjevu koji se dostavi crnogorskim institucijama; i
- izvrši neophodne provjere i predloži mjere koje imaju za cilj konkretizaciju aktivnosti za njihov dolazak u Crnu Goru.

Operativni štab za sprovođenje aktivnosti u vezi povratka crnogorskih državljana iz inostranstva	
1. mr Dragan Pejanović, rukovodilac	- MUP
2. Radosav Bačko Babić, član	- Ministarstvo ekonomije
3. Dalibor Milošević, član	- Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
4. Branislav Karadžić, član	- Ministarstvo vanjskih poslova
5. Senad Begić, član	- Institut za javno zdravlje
6. Dragan Stojković, član	- Montenegro Airlines
7. Dragan Radulović, član	- Aerodromi CG
8. Aleksandar Pantović, član	- Vojska Crne Gore
9. Slavko Vojinović, član	- Uprava policije
10. Ljubica Damjanović, članica	- MUP
11. Kristina Đukanović, sekretarka	- MUP

Operativni štab je počeo rad 17. marta. Istog dana otvorene su i dvije telefonske linije, 234-111 i 234-222, na koje su se naši građani ili članovi njihovih porodica mogli obratiti zahtjevom za povratak u Crnu Goru.

Od 17. marta Operativni štab je u stalnom zasijedanju, kroz elektronski rad i svakodnevne sastanke na kojima se definišu dalje aktivnosti.

Realizovane aktivnosti

U izvještajnom periodu, u Crnu Goru su doputovala 9.562 crnogorska državljana (od toga 5.957 putnika – vozača teretnih motornih vozila, 1.630 preko Aerodroma Podgorica.

Iz Crne Gore je otputovalo 16.036 stranih državljana, od toga 2.865 preko Aerodroma Podgorica.

Odobreni su prelasci državne granice i tranzit kroz teritoriju Crne Gore:

- za 475 lica – stranih državljana, od toga pod policijskom pratnjom za 412 lica, u 24 slučaja,
- bez policijske pratnje 63 lica, u tranzitu, u 12 slučajeva.

Preko Aerodroma Crne Gore je, u izvještajnom periodu, realizovano ukupno:

- u dolasku 65 aviona sa 1.780 putnika
- u odlasku 66 aviona sa 2.865 putnika.

Montenegro airlines je organizovao 21 let: Budimpešta, Rim, Madrid, Ciri, Berlin, Brisel, Ljubljana, Pariz, Stokholm i Luksemburg, dva puta za London i po tri puta za Beograd, Frankfurt i Beč.

Prioritet prilikom povratka naših državljana iz inostranstva bila su lica iz socijalno ranjivih kategorija društva (pacijenti koji su bili na liječenju, stariji, lica koja su ostala bez posla i dozvole boravka u inostranstvu), studenti, lica u tranzitu, turisti.

Gotovo na svakom letu je bilo stranih državljana koji su iskoristili besplatan let *Montenegro airlinesa* da se vrate u svoje zemlje. Tu mogućnost su iskoristili državljani: Italije, Njemačke, Rusije, Švajcarske, Austrije, Srbije, Belgije, Slovenije, SAD, UK, Francuske, Švedske, Luksemburga i drugih zemalja.

Crnogorski prevoznici² su stavili Operativnom štabu na raspolaganje 75 vozila i vozača za transport putnika do karantina.

Za potrebe prevoza putnika drumskim putem korišćeno je ukupno 216 vozila za međugradske i međunarodne relacije.

Biološku dezinfekciju i dekontaminaciju sredstava sprovodila je Vojska Crne Gore.

² *Lalatović travel*, Budva, *Vujović VR*, Danilovgrad, *Blue line*, Herceg Novi, *Božur*, Podgorica, *BLT Podgorica*, *Gardašević*, Nikšić, *Transfer company*, Podgorica, *Win travel*, Podgorica i *Žives*, Podgorica

Transport medicinske opreme

Operativni štab je realizovao i hitne **medicinske transporte** bolesnika i **medicinske opreme**.

Organizovani su i **humanitarni letovi** kojima je dopremljena medicinska oprema koju je kupila Vlada Crne Gore, iz NR Kine i vrijedna oprema dobijena kroz brojne donacije iz: UAE, Turske, kao i avionima *Montenegro Airlinesa* iz Frankfurta i Luksemburga.

Ocjena stanja

U izvještajnom periodu, od 17. marta do 17. aprila potvrđen jasan stav Vlade da će se crnogorskim državljanima u inostranstvu, koji to žele, obezbijediti povratak u domovinu.

Omogućeno je stranim državljanima da se vrate u svoje zemlje. Među njima su članovi diplomatskog kora, sportisti, turisti, poslovni ljudi, pomorci, učenici i studenti... Besplatnim letovima *Montenegro airlinesa* omogućen je povratak državljana u susjedne i zemlje regiona, preko Crne Gore.

Sve navedene aktivnosti Operativnog štaba izazvale su pozitivne reakcije u međunarodnoj javnosti.

Misija Operativnog štaba, u izvještajnom periodu, uspješno je izvršena, postignuti su mjerljivi i značajni rezultati, na dobrobit državljana Crne Gore, koji su doputovali u domovinu i stranih državljana, koji su bezbjedno stigli u svoje zemlje.

V Operativni štab za podršku privredi

Operativni štab za podršku privredi je formiran 19. marta.

Operativni štab za podršku privredi za vrijeme trajanje mjera za sprječavanje širenja koronavirusa	
1. Dragica Sekulić, šefica	- Ministarka ekonomije
2. Osman Nurković, član	- Ministar saobraćaja i pomorstva
3. Ljubo Knežević, član	- Savjetnik Predsjednika Vlade za energetiku
4. Milan Srzentić, član	- Državni sekretar Ministarstva ekonomije
5. Nikola Vujović, član	- Državni sekretar Ministarstva ekonomije
6. Đuro Žugić, član	- Državni sekretar Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja
7. Damir Davidović, član	- Državni sekretar Ministarstva turizma i održivog razvoja
8. Biljana Jakić, članica	- Gen. dir. Direktorata za unutrašnje tržište i konkurenciju
9. Vladan Joković, član	- Direktor Uprave carina
10. Časlav Vešović, član	- Zamjenik gradonačelnika Glavnog grada
11. Veselin Damjanović, član	- Pomocnik direktora Uprave policije
12. Milko Joksimović, član	- Epidemiolog Insitituta za javno zdravlje
13. Rada Marković, članica	- Pomoćnica direktora Uprave za inspekcijske poslove
14. Vesna Daković, članica	- Direktorica UBHVFP
15. Nina Drakić, članica	- Savjetnica predsjednika PKCG
16. Mia Živković, članica	- Šef Kabineta Ministarstva ekonomije

U periodu od 19. marta do 17. aprila ovaj Operativni štab je održao 15 sjednica, na kojima su razmatrani zahtjevi i molbe predstavnika privrede. Komunikacija sa privredom je vršena na dnevnoj bazi, u komunikaciji putem maila i/ili telefonskim putem.

Zahtjevi sa kojim se susreo ovaj Štab su se odnosili na:

- definisanje graničnih prelaza preko kojih je moguće vršiti uvoz/izvoz u susjedne zemlje,
- pojašnjavanje mjera Naredbe u dijelu usmjeravanja maloprodanih objekata ka on-line trgovini,
- izdavanje saglasnosti za obavljanje dostavljanja životnih namirnica na kućnu adresu (izdate su 4 saglasnosti),
- pojašnjavanje djelatnosti kojima je rad dozvoljen i definisanje uslova pod kojim je isti moguć,
- obezbjeđivanje uputstva od strane Instituta za javno zdravlje Crne Gore za privrednike koji mogu neometano da vrše svoje djelatnosti (radionice, servisi, proizvodnja itd)
- koordinacija aktivnosti i procedura bržeg i efikasnijeg protoka roba na granicama, posebno pri uvozu osnovnih životnih namirnica (pšenice, brašna, ulja...),
- aktivnosti na omogućavanju snabdijevanja dezinfekcionih sredstava u vidu donacija od strane nekoliko privrednih društva iz Crne Gore,
- evidenciju o zahtjevima privrede za zaštitnom opremom, u cilju obezbjeđivanja iste, dok navedena obaveza nije prešla u resor Uprave za imovinu.

Transparentnost rada Operativnog štaba – Objašnjenja

Operativni štab je uvidio da je neophodno biti dostupan privredi, kako bi mogli pravovremeno pružiti informacije o svim mjerama koje se uvode Naredbom i kako bi se privredi moglo što prije izaći u susret u cilju njihovog daljeg poslovanja. U tom smislu, Operativni štab je odlučio da po potrebi priprema Obavještenja za privredu, koja su objavljivana na portalima Ministarstva ekonomije, Vlade Crne Gore, Privredne Komore Crne Gore i Uprave za inspekcijske poslove. Na ovaj način su se mjere objasnile i približile privredi, dajući jasna uputstva u kom su se smjeru privrednici trebali kretati, u zavisnosti od njihovih djelatnosti. Tako je Štab u periodu od 19. marta do 17. aprila objavio sljedeća obavještenja:

1. [Obavještenje trgovačkim lancima, marketima kao i drugim prodajnim objektima;](#)
2. [Obavještenje za vozače teretnih motornih vozila u skladu sa smjernicama zdravstvenog sanitarnog nadzora;](#)
3. [Obavještenje Operativnog štaba za podršku privredi za vrijeme trajanja mjera za sprečavanje širenja korona virusa;](#)
4. [Obavještenje za odgovorna lica koja organizuju i vrše dostavu svih proizvoda;](#)
5. [Obavještenje za odgovorna lica koja upravljaju kioscima u kojima se prodaje štampa;](#)
6. [Obavještenje za prevoz lica u službene svrhe;](#)
7. [Obavještenje za preduzeća koja se bave prodajom ribolovnih alata, opreme, ribomaterijala i nautičke opreme za potrebe privrednih ribara;](#)
8. [Obavještenje o zabrani putničkog međugradskog saobraćaja i zabrani prisustva i zadržavanja;](#)
9. [Obavještenje subjektima koji obavljaju djelatnost prodaje na malo hrane neposredno krajnjem potrošaču;](#)
10. [Obavještenje o zabrani putničkog međugradskog saobraćaja za zaposlene u privrednim subjektima iz oblasti poljoprivrede i agroindustrije, ribarstva kao i onim koji obavljaju veterinarsku djelatnost i registrovani poljoprivredni proizvođači;](#)
11. [Obavještenje o izuzecima od zabrane izlaska iz objekata stanovanja i primjer Potvrde o izuzetku od zabrane, odnosno od ograničenja kretanja u području zahvaćenom epidemijom zarazne bolesti COVID 19 iz člana 1 tačka 1 Naredbe;](#)

12. [Obavještenje o besplatnom pristupu standardima za zaštitnu opremu;](#)
13. [Obavještenje o izuzecima od zabrane izlaska iz objekata, u oblasti poljoprivrede;](#)
14. [Obavještenje o zabrani rada svih vrsta aparata za kafu \(kafemata i slično\);](#) i
15. [Obavještenje o izuzeću sportsko – rekreativnog ribolova.](#)

Sistem Objašnjenja se pokazao korisnim, jer su privrednici po izdavanju novih mjera Naredbe imali jasno obrazložen uticaj ovih mjera na privredne djelatnosti i moguće opcije za rad u okviru isitih. Osnov za formiranje i objavljivanje ovih Obavještenja jesu upravo upiti privrede, koji su ukazivali na neophodnost pojašnjenja mjera Naredbe.

Organizovanje poslovanja privrednih društava u Tuzima, poljoprivreda u opštini Tuzi

Izazov sa kojim se suočio Operativni štab se odnosio na epidemiološku situaciju u Tuzima. Ipak, uzimajući u obzir članove ovog Operativnog štaba, isti je brzo prevaziđen uspostavljajući sistem saradnje Operativnog štaba i predstavnika Opštine Tuzi, na način što se privrednici koji posluju na teritoriji opštine Tuzi, a čiji nisu stanovnici obraćali Operativnom štabu sa molbom za omogućavanje poslovanja. U konsultaciji sa Institutom za Javno zdravlje Crne Gore definisano je da je moguće izaći u susret ovakvim zahtjevima s ograničenjem radnog vremena poslovanja, od 06:00 do 10:00. Operativni štab je po prijemu ovakvog Zahtjeva privrednike upućivao Opštini Tuzi, odakle bi privrednik dobio potvrdu da zaposleni tog privrednog preduzeća nisu stanovnici opštine Tuzi i sa kojom bi mu bio moguć boravak u svojim radnim prostorijama/magacinima/skaldištima u periodu od 06 do 10h. Nadalje, Operativni štab je pravovremeno reagovao i omogućio otkup poljoprivrednih proizvoda od poljoprivrednika iz opštine Tuzi, kako bi isti bili plasirani na crnogorsko tržište. Takođe, izvršen je i otkup mesa iz klanica koji se nalaze na teritorije opštine Tuzi, kao i otkup mlijeka od stočara sa teritorije ove Opštine. U cilju daljeg omogućavanja razvoja poljoprivrede u ovoj Opštini, Operativni štab je omogućio prolazak cistjerne kroz opštinu Tuzi, koja je omogućila snabdijevanje gorivom pumpe za navodnjavanje poljoprivrednih imanja u ovoj Opštini, a organizovana je isporuka đubriva koristeći zalihe poljoprivrednih apoteka u opštini Tuzi.

Podrška privredi u dijelu uvoza osnovnih namirnica

Operativni štab je na dnevnom nivou koordinisao aktivnosti koje se tiču definisanja jednostavnijih procedura uvoza osnovnih životnih namirnica. U tom smislu utvrđene su efikasnije procedure carničkih službi, Uprave policije kao i nadležnih inspekcija. To je doprinijelo redovnom snabdijevanju potrošača ali i stvaranju pretpostavki za nesmetano funkcionisanje proizvodnje brašna u crnogorskim mlinovima.

Ostalo

U dijelu pojašnjavanja mjera Naredbe u dijelu usmjeravanja maloprodanih objekata ka on-line trgovini, u komunikaciji sa privredom je istaknuto da svi maloprodajni objekti, čija djelatnost je zabranjena Naredbom, mogu svoje proizvode prodavati putem online usluge ili poručivanja, omogućavajući na taj način umjeren nastavak njihovih aktivnosti.

Izdavanje saglasnosti za obavljanje dostavljanja životnih namirnica na kućnu adresu (izdate 4) su dobile kompanije koje su registrovane za kurirske usluge i/ili catering usluge, kada je u pitanju dostavljanje hrane. Kompanije koje su dobile ove saglasnosti su od ranije poznate kao pružaoci ovih usluga.

Pojašnjavanje djelatnosti kojima je rad dozvoljen i definsanje uslova pod kojim je isti moguć je od velikog značaja, jer na se na ovaj način obezbjeđuje mjestimičan rad privrede, privredjivanje i održavanje funkcionisanja manjih preduzeća.

Ukoliko je Naredbom proizvodna djelatnost bila moguća, važno je bilo obezbijediti uputstva od stane Instituta za javno zdravlje Crne Gore za privrednike, kako bi neometano mogli da vrše svoje djelatnosti (radionice, servisi, proizvodnja itd). Nakon dobijanja Uputstva od IJZCG, Operativni štab je davao pozitivno mišljenje na zahtjev privrednika za rad, uz napomenu da je ista Uputstva neophodno poštovati.

Operativni štab je koordinisao aktivnosti na omogućavanju snabdijevanja dezinfekcionih sredstava u vidu donacija od strane nekoliko privrednih društva iz Crne Gore. Ove kompanije su omogućile proizvodnju i snabdijevanje dezinfekcionim sredstvima, koja su stavljena na raspolaganje preko NKT-a i Montefarma.

Ovaj štab je i vodio evidenciju o zahtjevima privrede za zaštitnom opremom, u cilju obezbjeđivanja iste, dok navedena obaveza nije prešla u resor Uprave za imovinu. Predstavnici štaba su u svakodnevnoj komunikaciji sa privredom vodili evidenciju o njihovim potrebama, razvrstano u sektore, te je tabela o ovoj evidenciji kasnije predata Upravi za imovinu, radi organizovane raspodjele zaštitne opreme.

Važno je istaći da su članovi Operativnog štaba za podršku privredi djelovali i po prijemu žalbi na rad u preduzećima – Inspektori Uprave za inspeksijske poslove su više puta izlazili na teren po zahtjevu Operativnog štaba, a sve u cilju zaštite građanin i sprječavanju širenja koronavirusa.

U formiranju svojih odluka, odgovora i Obavještenja, osim konsultacije među članovima ovog štaba, vršene su i konsultacije sa Institutom za javno zdravlje Crne Gore, kao i drugim institucijama, čija je stručnost bila neophodno u cilju pružanja prave informacije privrednicima.

Prvi paket ekonomskih mjera

Ekonomski tim Vlade koji je formirao premijer Duško Marković koncipirao je dva paketa mjera za pomoć privredi i građanima.

Ekonomski tim čine:

1. **Darko Radunović**, ministar finansija
2. **Kemal Purišić**, ministar rada i socijalnog staranja
3. **Vlastimir Golubović**, predsjednik Privredne komore Crne Gore
4. **Zorica Kalezić**, viceguvernerka Centralne banke Crne Gore
5. **Nina Drakić**, savjetnica Predsjednika Privredne komore Crne Gore
6. **Dragana Radulović**, savjetnica Predsjednika Vlade za vanjsku i bezbjedonosnu politiku
7. **Bojan Paunović**, generalni direktor Direktorata za državni budžet Ministarstva finansija
8. **Zoran Vukčević**, predsjednik Odbora direktora Investiciono-razvojnog fonda
9. **Radule Raonić**, savjetnik predsjednika Vlade za ekonomsku politiku
10. **Nina Vujošević**, predstavica Crne Gore u Svjetskoj banci
11. **Dragan Darmanović**, generalni direktor Direktorata za državni trezor Ministarstava finansija
12. **Damir Davidović**, državni sekretar Ministarstva održivog razvoja i turizma
13. **Ljubo Knezević**, savjetnik predsjednika Vlade za energetiku
14. **Nikola Vujović**, državni sekretar Ministarstva ekonomije
15. **Marija Vukčević**, generalna direktorica Direktorata za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći Ministarstva finansija
16. **Refik Bojadžić**, generalni sekretar Zajednice opština Crne Gore

Vlada je donijela 19. marta prvi set ekonomskih mjera čiji je cilj olakšavanje života građana i pomoć privredi u vrijeme pandemije koronavirusa.

- 1. Odlaganje otplate kredita građana i privrede kod svih banaka, mikrokreditnih institucija i IRF u trajanju od 90 dana, svih vrsta kredita, uključujući gotovinske kredite (obezbjeđene i neobezbjeđene), stambene kredite, kredite za penzionere, potrošačke kredite, investicione kredite, kredite za obrtna sredstva, kredite za likvidnost, kreditne proizvode vezane za korišćenje kartica i dr.**

66.144 ZAHTJEVA ZA MORATORIJUM PODNIJETA SU DO 10. APRILA

GOTOVO 95% ZAHTJEVA PODNIJELA SU FIZIČKA LICA

UKUPAN IZNOS POTRAŽIVANJA JE €1.307.821.000

€751.614.000 – FIZIČKA LICA

€556.207.000 – PRAVNA LICA

Korisnici kredita imaju pravo na moratorijum na otplatu kredita u trajanju do 90 dana, i navedeno pravo mogu ostvariti u bilo kojem momentu tokom trajanja privremene mjere. Navedeno podrazumijeva da korisnik kredita može tražiti moratorijum i za vremenski period koji je kraći od 90 dana (30 ili 60 dana), ili ga tražiti u nekom kasnijem trenutku (za mjesec, dva,...), s tim da moratorijum može trajati najduže do prestanka važenja donešene odluke.

Banke neće obračunavati zateznu kamatu na dospjela neizmirena potraživanja po kreditu, neće pokretati postupak izvršenja, odnosno prinudne naplate. Navedeno podrazumijeva da korisnik kredita neće plaćati anuitete (glavnicu i kamatu) tokom perioda trajanja moratorijuma, a čija visina je definisana planom otplate, koji čini sastavni dio ugovora o kreditu.

Za korisnike kredita kojima se uvede moratorijum, rok otplate kredita produžava se za period trajanja moratorijuma, odnosno do 90 dana. U odnosu na redovnu, ugovorom definisanu kamatu, koju banka obračunava za vrijeme trajanja moratorijuma, ista se pripisuje dugu i raspoređuje se ravnomjerno na preostali rok dospeljaća.

- 2. Odlaganje uplate poreza i doprinosa na zarade kao i obavezâ shodno Zakonu o reprogramu do 90 dana**

Poreski obveznici imaju zakonske mehanizme za odloženo plaćanje poreskih obaveza, kako shodno Uredbi o uslovima za odlaganje naplate poreskih i neporeskih potraživanja, tako i shodno Uredbi o odloženom plaćanju poreza na dobit pravnih lica. Takođe, poreski obveznici koji u zakonskom roku izmire obavezu po osnovu poreza na dobit pravnih lica mogu iskoristiti pravo na umanjeње iste za 6%.

Na dan 15. aprila ukupan broj podnijetih prijava za odloženo plaćanje poreza iznosio je 2.064 od strane 1.298 korisnika, u ukupnom iznosu od 8.053.010,76 EUR.

- 3. Kreiranje nove kreditne linije IRF namijenjene za poboljšanje likvidnosti preduzetnika, mikro, malih, srednjih i velikih preduzeća koja posluju u oblastima nabavke lijekova, medicinske opreme i vozila; turizma i ugostiteljstva; saobraćaja; usluga; proizvodnje i prerade hrane.**

Uslovi nove kreditne linije namijenjene za podršku likvidnosti privrednicima su:

- Iznos kredita: do 3 miliona eura;
- Grejs period: do 2 godine;
- Rok otplate: do 8 godina (ne uključuje grejs period);
- Kamatna stopa: 1,5 % (iz sredstava EIB), odnosno 2% iz drugih izvora finansiranja.

Sredstava mogu biti namjenski iskorišćena za:

- nabavku zaliha robe, sirovina, repromaterijala i poluproizvoda,
- isplatu neto zarada zaposlenima za period trajanja mjera zaštite (za period od 3 mjeseca).
- Pojednostavljene su kreditne procedure, i obrada kredita je bez naknade.
- Dokumentacija se dostavlja isključivo elektronski ili poštom.

Zaključno sa 15. aprilom primljeno je 665 zahtjeva za novu kreditnu liniju za likvidnost.

Odobreno je 45 zahtjeva u ukupnom iznosu od 4 miliona eura.

4. Jednokratna novčana pomoć penzionerima sa najnižom penzijom i korisnicima materijalnog obezbjeđenja

Obezbijeđena je jednokratna novčana pomoć penzionerima sa najnižom penzijom i korisnicima materijalnog obezbjeđenja u iznosu od po 50 eura. Za tu svrhu Vlada je opredijelila 1 mil €.

5. Odlaganje plaćanja zakupa nepokretnosti koje su u državnom vlasništvu na period od 90 dana

Drugi paket ekonomskih mjera – PRIJEDLOG

Ekonomski tim je predložio drugi paket ekonomskih mjera u cilju pružanja podrške privredi, zaposlenima i socijalno ugroženim građanima.

Cilj mjera je doprinos očuvanju radnih mjesta i stvaranju pretpostavki za brži oporavak ekonomije i standarda svakog građanina i njegove porodice. Predviđa se da bi se mjere odnosile na preko 100.000 zaposlenih i više hiljada preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća, kao i na preko 8.000 nezaposlenih na evidenciji Zavoda za zapošljavanje.

Mjere podrške odnose se samo one subjekte koji nisu prekršili naredbe Ministarstva zdravlja donijete u cilju suzbijanja epidemije korona virusa.

Predložene su sljedeće mjere namijenjene preduzetnicima, mikro, malim i srednjim privrednim društvima koja zapošljavaju do 250 zaposlenih, u djelatnostima čiji rad je zabranjen, kao i onima čiji rad nije zabranjen, ali je u značajnoj mjeri smanjen obim aktivnosti kao posljedica naredbi Ministarstva zdravlja u cilju suzbijanja epidemije:

1. Subvencije za zatvorene djelatnosti³

Subvencije za zaposlene u zatvorenim djelatnostima za april i maj 2020. godine u iznosu od 70% minimalne zarade i 100% poreza i doprinosa na minimalnu zaradu za svakog registrovanog zaposlenog u sektorima koji su usljed mjera za suzbijanje epidemije morali biti zatvoreni.

---

³ Mjera se ne odnosi na: državne organe, organe državne uprave, sud, državno tužilaštvo, fond i druge organe osnovane u skladu sa zakonom, organe lokalne samouprave, organe u službi lokalne samouprave, nezavisna i regulatorna tijela, ustanove čiji je osnivač država ili lokalna samouprava, agencije, privredna društva koja su u većinskom vlasništvu države ili lokalne samouprave (u daljem tekstu Javni sektor), osim za privredna društva u većinskom vlasništvu države ili lokalne samouprave koja posluju po tržišnim principima.

2. Subvencije za ugrožene djelatnosti⁴

Subvencije za zaposlene u ugroženim djelatnostima za april i maj u iznosu od 50% bruto iznosa minimalne zarade za svakog registrovanog zaposlenog u sektorima čiji je rad ugrožen usljed mjera za suzbijanje epidemije.

3. Subvencije za zarade zaposlenih na plaćenom odsustvu⁵

Subvencije za zarade zaposlenih na plaćenom odsustvu za april i maj u iznosu od 70% bruto minimalne zarade za svakog zaposlenog koji je morao ostati kod kuće zbog čuvanja djeteta mlađeg od 11 godina.

4. Subvencije za zarade zaposlenih u karantinu ili izolaciji

Subvencije za zarade zaposlenih u karantinu ili izolaciji takođe za april i maj 2020. u iznosu od 70% bruto minimalne zarade za svakog zaposlenog koji je morao biti u karantinu ili samoizolaciji.

Preduslov dobijanja navedenih subvencija je da je privredni subjekt izmirio poreske obaveze po osnovu poreza i doprinosa za 2019. godinu, i ako ne smanjuje broj zaposlenih u periodu trajanja mjere, u odnosu na broj zaposlenih evidentiran u februaru 2020. godine.

5. Subvencije za novo zapošljavanje⁶

Subvencije za novo zapošljavanje u iznosu od 70% bruto minimalne zarade u trajanju od 6 mjeseci za preduzetnike, mikro, mala i srednja privredna društva koja evidentiraju nove zaposlene u mjesecu aprilu, a koji su istovremeno bili evidentirani kao nezaposlena lica na Zavodu za zapošljavanje Crne Gore.

Preduslov dobijanja subvencije je da je privredni subjekt zapošljava lica koji nisu bili evidentirani kao zaposleni kod tog privrednog subjekta u januaru i februaru 2020. godine, i koji su istovremeno bili evidentirani kao nezaposlena lica na Zavodu za zapošljavanje Crne Gore u prethodnom mjesecu u odnosu na mjesec na koji se podnosi zahtjev. Takođe, broj zaposlenih u privrednom subjektu ne smije biti manji od broja zaposlenih u prethodnom mjesecu.

6. Obustava prinudne naplate

Odlaganje od izvršenja prinudne naplate koja su pokrenuta po predlogu državnih organa, za vremenski period od 60 dana, za privredne subjekte u djelatnostima čiji je rad zabranjen naredbom Ministarstva zdravlja u cilju suzbijanja epidemije, i ne podnose se novi predlozi za izvršenje, osim u slučajevima u kojima prijeti nastupanje zastarjelosti, u kojima će, takođe, odmah nakon donošenja odluke kojom se određuje izvršenje, zatražiti njegovo odlaganje do isteka navedenog perioda.

⁴ Mjera se ne odnosi na: privredne subjekte koji posluju u oblasti finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, snabdijevanja električnom energijom i gasom, telekomunikacije, snabdijevanja vodom, upravljanja otpadnim vodama, kontrolisanja procesom uklanjanja otpada, privredna društva koja upošljavaju više od 250 zaposlenih, javni sektor, osim za privredna društva u većinskom vlasništvu države ili lokalne samouprave koja posluju po tržišnim principima.

⁵ Mjera se ne odnosi na: privredne subjekte koji posluju u oblasti finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, snabdijevanja električnom energijom i gasom, telekomunikacije, snabdijevanja vodom, upravljanja otpadnim vodama, kontrolisanja procesa uklanjanja otpada, javni sektor, osim za privredna društva u većinskom vlasništvu države ili lokalne samouprave koja posluju po tržišnim principima.

⁶ Mjera se ne odnosi na: privredne subjekte koji posluju u oblasti finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, snabdijevanja električnom energijom i gasom, telekomunikacije, snabdijevanja vodom, upravljanja otpadnim vodama, kontrolisanja procesom uklanjanja otpada, privredna društva koja upošljavaju više od 250 zaposlenih, javni sektor, osim za privredna društva u većinskom vlasništvu države ili lokalne samouprave koja posluju po tržišnim principima.

Preporučuje se sprovođenje iste mjere jedinicama lokalne samouprave, ustanovama, privrednim društvima i javnim službama čiji je osnivač lokalna samouprava.

Ista preporuka je data poslovnim bankama po čijim su predlozima pokrenuti postupci izvršenja radi prinudne naplate duga po osnovu kredita fizičkih i pravnih lica.

7. Instrumenti finansijske podrške

Preporučuje se Investiciono-razvojnog fondu da kreira nove kreditne linije na način da dopunjavaju Vladine mjere, odnosno dizajnirane na način da budu komplementarne mjerama Vlade kroz obezbijedivanje likvidnosti i stvaranje pretpostavki za implementaciju mjera Vlade kojim se definiše davanje subvencija privredi.

8. Olakšice u izmirivanju računa za električnu energiju

Svi energetske subjekti oslobodiće se od plaćanja fiksnog dijela računa za utrošenu električnu energiju, za mjesec april, maj i jun, privredna društva u djelatnostima čiji je rad zabranjen naredbom Ministarstva zdravlja;

Takođe, Elektroprivreda će duplirati iznos za subvencije računa za struju socijalno ugroženim domaćinstvima za vrijeme trajanja mjera.

9. Olakšice u cilju pospješivanja likvidnosti

Povraćaj PDV-a realizovati u roku od najviše 45 dana u cilju povećanja likvidnosti privrednog subjekta.

Zadužuje se Uprava carina da limit izloženosti carinske garancije za odloženo plaćanje carinskog duga produži sa 30 dana na 60 dana za mjesec april i maj za privredne subjekte u djelatnostima čiji je rad zabranjen naredbom Ministarstva zdravlja u cilju suzbijanja epidemije.

Preporuka

Preporučuje se jedinicama lokalne samouprave, ustanovama i agencijama čiji je osnivač lokalna samouprava, privrednim društvima u većinskom vlasništvu lokalne samouprave i nezavisnim regulatornim agencijama da, u skladu sa politikom i mjerama Vlade Crne Gore, vode odgovornu fiskalnu politiku u cilju usklađivanja svojih rashoda sa raspoloživim prihodima i procjenama efekata na parametre javnih finansija.

Socijalna davanja najugroženijim

Vlada će obezbijediti i jednokratnu pomoć od 50 eura svim nezaposlenim licima na evidenciji Zavoda za zapošljavanje koja ne ostvaruju novčanu naknadu ili materijalno obezbjeđenje.

Posebni program podrške poljoprivredi i ribarstvu

1. Program intervencija na tržištu

U cilju održavanja postojećeg nivoa proizvodnje, te održavanja stabilnosti tržišta, kako sa aspekta cijena, tako i sa aspekta količina koje se nude na tržištu poljoprivrednih proizvoda (žive životinje, mlijeko i mliječni proizvodi, voće i povrće i dr.) i proizvoda ribarstva i akvakulture, te održavanja stabilnosti dohotka poljoprivrednih proizvođača i ribara, donosi se poseban Program intervencija na tržištu, kako bi se ublažile posljedice krize izazvane koronavirusom.

Ovaj program sadrži sljedeće mjere:

- **Povlačenje i skladištenje viškova poljoprivrednih proizvoda i proizvoda ribarstva i akvakulture, te pomoć u distribuciji proizvoda od strane privrednih subjekata koji posjeduju adekvatne uslove za te namjene;**
- **Podrška poljoprivrednim proizvođačima, ribarima, uzgajivačima ribe i prerađivačima usljed poremećaja na tržištu nastalih značajnim padom cijena, a u cilju održavanja stabilnosti cijena i stabilnosti dohotka;**
- **Podrška dohotku poljoprivrednih proizvođača, ribara, uzgajivača ribe i prerađivača usljed nemogućnosti plasmana proizvoda, stvaranja viškova gubitkom tržišta za proizvode koje nije moguće distribuirati ili njihovog propadanja;**
- **Ustupanje viškova proizvoda javnim ustanovama (bolnice, centri socijalnog stanovanja i dr.), Crvenom krstu i drugima, uz nadoknadu proizvođačima od 100% tržišne vrijednosti tih proizvoda.**

U zavisnosti od okolnosti i problema koji su pogodili pojedinačne sektore, uz uvažavanje specifičnosti proizvodnje, plasmana i sl, pokrenuće se neke od navedenih mjera intervencija na tržištu.

Ministarstvo će posebnim aktom propisati uslove za pokretanje potrebne mjere.

Pored navedenih mjera, Ministarstvo može donijeti dodatni set mjera u cilju održavanja kontinuiteta proizvodnje i otkupa, te obavljanja svih aktivnosti vezanih za nesmetanu proizvodnju i distribuciju poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i proizvoda ribarstva i akvakulture, imajući u vidu posebnu osjetljivost tržišta poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i proizvoda iz sektora ribarstva i akvakulture, specifične uslove proizvodnje, te moguće poremećaje na međunarodnom i domaćem tržištu koji mogu nastati kao posljedica globalne epidemiološke situacije izazvane koronavirusom, a koje sada nije moguće predvidjeti.

Finansijska sredstva potrebna za realizaciju mjere: €3.000.000

2. Jednokratna pomoć privrednim ribarima, nosiocima dozvole za privredni ribolov

U Crnoj Gori privredni ribolov obavljaju 184 ribara sa važećom dozvolom. Zatvaranjem ugostiteljskih objekata, i smanjenim intenzitetom rada zelenih pijaca egzistencija privrednih ribara, njihovih zaposlenih i njihovih porodica je u velikoj mjeri ugrožena.

Stoga, predlaže se podrška u vidu jednokratne pomoći svim privrednim ribarima koji su nosioci važeće dozvole za privredni ribolov. Visina ove podrške odrediće se na osnovu unijetih dnevnika ulova u Ribarski informacioni sistem za 2019. godinu. Uz ovu podršku nastavlja se realizacija raspisanih javnih poziva u okviru Agrobudžeta.

Finansijska sredstva potrebna za realizaciju mjere: 200.000,00 €.

3. Podrška kupovini domaćih proizvoda

Javni naručioci će za vrijeme trajanja epidemije COVID 19 i tokom saniranja posljedica, a u cilju bezbjednije nabavke poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, naročito voditi računa o svježini i sezonskom karakteru proizvoda, kao i o dužini prevoza tih proizvoda, kako bi se obezbijedio kraći lanac snabdijevanja i smanjio uticaj na životnu sredinu.

Preporučuje se i ostalim naručiocima da svoje nabavke usklade sa ovim principima.

4. Podrška plaćanju doprinosa osiguranicima po osnovu poljoprivredne djelatnosti

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja će platiti sve doprinose osiguranika poljoprivrednika, kako onih koji padaju na teret budžeta, tako i doprinosa koji padaju na teret osiguranika za period od šest mjeseci. Ovom podrškom će biti obuhvaćeno 529 osiguranika koji redovno uplaćuju doprinose.

Finansijska sredstva potrebna za realizaciju mjere: 100.000 €

5. Jednokratna podrška za korisnike staračkih naknada

Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju utvrdio je da nosiocu porodičnog poljoprivrednog gazdinstva pod određenim uslovima, pripada pravo na staračku naknadu. Većina takvih domaćinstava baveći se poljoprivredom u ruralnim sredinama i na taj način održava život na selu.

Korisnicima staračkih naknada uplatiće se po jedna vanredna naknada u iznosu od 64€.

Finansijska sredstva potrebna za realizaciju mjere: 225.000€

6. Podrška blagovremenom izmirenju obaveza proizvođačima od strane trgovinskih firmi

U cilju skraćenja rokova plaćanja, IRF će kreirati novu kreditnu liniju kojom će se omogućiti trgovinskim lancima da plate proizvode domaćim proizvođačima u roku od 15 dana.

7. Povoljna kreditna linija IRF-a za poljoprivredu i ribarstvo

IRF će kreirati novu kreditnu liniju za podršku registrovanim poljoprivrednim proizvođačima, prerađivačima, privrednim ribarima i nosiocima dozvola za akvakulturu/marikulturu.

IRF već u svom portfelju ima četiri kreditne linije namijenjene poljoprivredi, koje su investicionog karaktera i koje služe za predfinansiranje IPARD-a, mjera iz Agrobudžeta, kao i za otkup poljoprivrednih proizvoda, pa je ova kreditna linija namijenjena registrovanim poljoprivrednim proizvođačima, prerađivačima, privrednim ribarima i nosiocima dozvola za akvakulturu/marikulturu u cilju ublažavanja posljedica izazvanih pandemijom korona virusa, kroz nabavku potrebnih obrtnih sredstava za nesmetanu proizvodnju.

Podsjećamo, IRF je već omogućio moratorijum na rate za postojeće kredite na period od tri mjeseca.

Uslovi kreditiranja za nabavku obrtnih sredstava:

- Maksimalni iznos do 20.000,00 €;
- Kamatna stopa iznosi 1,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamata
- Rok otplate do 2 godina (uključujući grejs period);
- Grejs period do 1 godine.

Korisnici kredita – registrovani poljoprivredni proizvođači, prerađivači, privredni ribari i nosioci dozvola za akvakulturu/marikulturu.

Namjena kredita - nabavka obrtnih sredstava, sirovina, repromaterijala, poluproizvoda u cilju zasnivanja nove i održavanja postojeće proizvodnje.

1. Subvencionisanje kamate za novu kreditnu liniju IRF-a namijenjenu poljoprivredi i ribarstvu

Za sve korisnike nove kreditne linije IRF-a za podršku poljoprivredi i ribarstvu, subvencionisaće se kamate za vrijeme trajanja grejs perioda.

Finansijska sredstva potrebna za realizaciju mjere: €150.000.

2. Avansna isplata 80% ukupne podrške za premije po grlu u govedarstvu, ovčarstvu kozarstvu i svinjarstvu, i po hektaru obradive površine na osnovu spiskova za isplatu iz 2019. godine i podataka u relevantnim registrima Ministarstva.

Po ovom osnovu, avansna uplata bi iznosila oko €3.500.000 i realizovala bi se u prvoj polovini maja, što je značajno ranije u odnosu na isplate prethodnih godina.

Akontativnom isplatom dijela premija pruža se dodatna sigurnost poljoprivrednim proizvođačima i motiv da nastave proizvodnju.

Potrebna finansijska sredstva za realizaciju ove mjere će se obezbijediti iz već planiranih sredstava Agrobudžeta u iznosu od €3.500.000.

VI Krizni medicinski štab

Na osnovu člana 15 stav 4 Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Sl. list CG”, br. 12/18) na prijedlog Instituta za javno zdravlje Crne Gore, Ministarstvo zdravlja Crne Gore je 26. marta donijelo Naredbu o proglašenju epidemije zarazne bolesti Covid 19, zbog koje je ugroženo čitavo područje Crne Gore. U skladu sa naredbom za vrijeme trajanja epidemije zarazne bolesti COVID 19 preduzimaju se mjere koje propisuju nadležni organi.

Potpredsjednik Vlade za ekonomsku i finansijsku politiku donio je Rješenje br.04-2246 od 25.marta o obrazovanju Kriznog medicinskog štaba, kao operativnog tijela Nacionalnog koordinacionog tijela.

Krizni medicinski štab zasijeda na dnevnom nivou, idući u korak sa svakodnevnom situacijom; i djelujući proaktivno i prije novih dešavanja. U neprestanoj je komunikaciji sa svim zdravstvenim ustanovama u Crnoj Gori, kao i sa ustanovama iz drugih resora od značaja u radu zdravstvenog sistema i borbi protiv COVID-19. Na postavljena pitanja i zahtjeve se odgovara operativno (najkasnije nekoliko časova nakon ostvarenog kontakta), uz apsolutnu saradnju od strane svih ustanova sa kojima Krizni medicinski štab komunicira.

Krizni medicinski štab svakodnevno sprovodi Strateški operativni plan u kome je iznesen nacrt organizacije zdravstvenog sistema i protokol zbrinjavanja COVID-19 pacijenata stratifikovan po težini kliničke slike. Strateški operativni plan se sprovodi prateći razvoj epidemiološke situacije i prilagođavajući sve vrste resursa borbi protiv epidemije COVID-19.

Na osnovu Strateškog operativnog plana, iduće bolnice su određene za liječenje pacijenata sa teškom kliničkom slikom potvrđene infekcije COVID-19:

1. Klinički centar Crne Gore
2. Opšta bolnica Nikšić
3. Opšta bolnica Berane
4. Opšta bolnica Bar.

Navedene četiri bolnice su, zbog svojih kadrovskih i tehnoloških kapaciteta, kao i zbog geografske lokalizacije i gravitirajućeg reona, određene kao respiratorni centri u kojima će se zbrinjavati pacijenti sa teškom kliničkom slikom koji zahtijevaju mehaničku ventilaciju. Takođe, opšta bolnica Pljevlja i specijalna bolnica „dr Jovan Bulajić” u Brezoviku obezbjeđuju određen broj kreveta za liječenje COVID-19 pacijenata, kao i PZU SB „Codra” za potrebe ginekologije i akušerstva. Strateškim operativnim planom je definisan koordinisani rad primarne zdravstvene zaštite (Domova zdravlja i Zavoda za hitnu medicinsku pomoć) na nivou svake opštine.

Krizni medicinski štab

1. Prof. dr Ranko Lazović, šef	- Načelnik Digestivne klinike u KCCG
2. Prof. dr Marina Ratković, članica	- Medicinski direktor u KCCG
3. dr Nermin Abdić, član	- Direktor urgentnog bloka u KCCG
4. dr Nemanja Radojević, član	- Pomoćnik direktora za zdravstvenu zaštitu u KCCG
5. dr Hasib Lukač, član	- Direktor Klinike za anesteziju, reanimac. i terapiju bola u KCCG
6. dr Saša Radović, član	- Direktor Instituta za bolesti djece u KCCG
7. Prof. dr Boban Mugoša, član	- Direktor Instituta za javno zdravlje Crne Gore
8. Dragica Dobrović, članica	- Glavna Medicinska sestra u Kliničkom centru Crne Gore
9. Sanja Vojinović, članica	- Dipl. pravnica u Kliničkom centru Crne Gore
10. dr Aleksandar Kujović, član	- Hirurg u Kliničkom centru Crne Gore
11. dr Slađana Vujačić, članica	- Zamjenica gradonačelnika Glavnog grada Podgorica
12. Nikola Antović, član	- Sekretar Ministarstva zdravlja
13. dr Batrić Vukčević, član	- Ljekar na specijalizaciji iz opšte hirurgije u KCCG

Tim za formiranje privremenih bolnica

1. dr Aleksandar Kujović, koordinator	- Hirurg u KCCG
2. Rešad Nuhodžić, član	- Direktor Direkcije javnih radova
3. Mirsad Mulić, član	- Gen. dir. Direktorata za vanredne situacije u MUP
4. Puk. Dragan Dulović, član	- Komandant Logističkog bataljona
5. Ppuk. Darko Pupović, član	- Načel. Direkcije za mater. zbrinjavanje i razvoj logistike u MO
6. Ppuk. Novica Vuković, član	- Vojska Crne Gore
7. Milovan Vujović, član	- Državni sekretar Ministarstva zdravlja

Tim za formiranje respiratornih centara

1. dr Hasib Lukač, koordinator	- Dir. Klinike za anesteziju, reanimaciju i terapiju bola u KCCG
2. dr Vesna Orlandić-Čejović, članica	- Anesteziolog u KCCG
3. dr Svetlana Vučetić, članica	- Anesteziolog u Opštoj bolnici Bar
4. dr Miško Miladinović, član	- Anesteziolog u Opštoj bolnici Berane

Tim za obezbjeđivanje medicinske opreme i sredstava

1. mr Jelena Jovetić, koordinatorica	- Gen. dir. Direktorata za politiku javnih nabavki u MF
2. Vatroslav Belan, član	- Savjetnik potpredsjednika Vlade za ekon. pol. i fin. sistem
3. Slađana Pavlović, članica	- Gen. dir. Ministarstvo zdravlja
4. Milica Škiljević, članica	- Gen. dir. Direktorata za ekonomiku i projekte u zdravstvu
5. Nisera Mekić, članica	- Rukovodilac Službe za javne nabavke KCCG

Domovi zdravlja uspješno sprovode zdravstveni nadzor nad osobama u karantinu i samoizolaciji; kao i nad COVID-19 pacijentima sa lakšom kliničkom slikom koji se nalaze na kućnom liječenju; sa imperativom ranog prepoznavanja kliničkog pogoršanja kako bi se pacijent hospitalizovao na vrijeme. Takođe, patronažne službe sprovode intenzivan nadzor nad svim hroničnim bolesnicima kako bi se smanjio priliv tih pacijenata na kontrolne preglede u zdravstvenim ustanovama; čime se istovremeno smanjuje i vjerovatnoća od njihove infekcije SARS-CoV2.

Pojedinačna postupanja Kriznog medicinskog štaba

Prof. dr Vladimir Todorović imenovan je za koordinatora liječenja onkoloških pacijenata na cjelokupnoj teritoriji Crne Gore Odlukom Kriznog med. štaba br. 03/01-7577/1 od 26. marta 2020., prvenstveno u domenu koordinacije nastavka hemioterapije i simptomatske terapije u sklopu primarne zdravstvene zaštite. Navedena namjera postoji i izvršava se da bi se smanjio dolazak ovih pacijenata u bolnice, samim tim i izlaganje potencijalnom izvoru SARS-CoV2 infekcije, što je posebno opasno za bolesnike koji se liječe od malignih bolesti i koji su narušenog imunog sistema.

Odlukom br. 03/01-7577/4 od 27. marta 2020; **Krizni medicinski štab je definisao saradnju sa PZU Poliklinika Filipović na nivou primarne zdravstvene zaštite** u domenu hitnih ultrazvučnih pregleda osoba u samoizolaciji i karantinu na teritoriji Podgorice; hitnih usluga pregleda u kućnoj posjeti za lica starija od 67 godina na teritoriji Podgorice; hitnih rendgenskih pregleda u PZU; kao i transport sanitetskim vozilom dolazećih putnika sa aerodroma u Golubovcima do smještaja u kućnoj izolaciji. Takođe, Odlukom br.00-10 od 28. marta 2020. **definisana je saradnja sa PZU Milmedika u domenu laboratorijskih analiza eventualnih pacijenata u privremenim bolnicama.** Navedena saradnja sa PZU se vrši u funkciji opšteg dobra, odnosno bez finansijske nadoknade.

Krizni med. štab je 4. aprila 2020. obavijestio sve zdravstvene ustanove u Crnoj Gori koje se bave stacionarnim i hospitalnim liječenjem pacijenata da je **neophodno na SARS-CoV2 testirati svakog pacijenta koji, po otpustu iz zdravstvene ustanove, odlazi u ustanovu kolektivnog smještaja (dom starih, izdržavanje zatvorske kazne i slično).**

U slučaju negativnog nalaza na SARS-CoV2, pacijent se može otpustiti na dalji oporavak u neku od ustanova kolektivnog smještaja; dok u slučaju pozitivnog nalaza Krizni med. štab donosi odluku o daljem smještaju pacijenta.

Krizni med. štab je donio Odluku br. 00-31 od 6. aprila 2020. kojom su **sve zdravstvene ustanove u Crnoj Gori dužne postupati po smjernicama Instituta za javno zdravlje** koje se tiču ponašanja zdravstvenih radnika, korištenja lične zaštitne opreme, povratka zdravstvenih radnika na posao nakon izrečene mjere samoizolacije, kao i popunjavanja hospitalnih kapaciteta u zavisnosti od uzrasta pacijenta i težine kliničke slike.

Krizni medicinski štab je, 6. aprila 2020. u saglasnosti sa Nacionalnim koordinacionim tijelom, donio iduće **mjere koordinacije Zavoda za hitnu medicinsku pomoć i Domova zdravlja na opštinskom – lokalnom nivou:**

1. Radi optimalne koordinacije HMP kao sastavnog dijela zdravstvenog sistema u aktuelnoj situaciji uvedena se obavezna koordinacija aktivnosti svake opštinske podstanice HMP sa Domovima zdravlja u istoj opštini.
2. Direktori DZ u svakoj opštini će koordinisati aktivnosti HMP u datoj opštini u skladu sa aktuelnom epidemiološkom situacijom te odlukama NKT i KMŠ.
3. U skladu sa ranijim odlukama NKT, proces rada HMP prilagoditi epidemiološkoj situaciji u svakoj opštini, te efikasno i racionalno koristiti ljudske i tehničke resurse.

4. Objediniti poslove trijaže pacijenata sa sumnjom na COVID infekcijom, ispred objekata DZ i HMP.
5. Jasno donijeti protokole DZ i HMP o prioritetima organizovanja patronaže, kućnog liječenja i sanitetskog transporta po jasnim kriterijumima težine kliničke slike i stepena hitnosti te vremenu i pravcu upućivanja na bolničko liječenje u skladu sa odlukama NKT („COVID” i „čiste” bolnice).
6. Izvještavanje KMŠ o aktivnostima koordinisanog rada DZ i HMP za prethodni dan, do 9h sljedećeg dana.

Odlukom br. 03/01-42 od 10.04.2020.god Krizni med. štab je regulisao postupanja od strane **PZU SB „Codra” a u vezi pružanja usluge porođaja svim COVID-19 trudnicama sa teritorije cijele Crne Gore;** kao i svim trudnicama sa teritorije opštine Tuzi i Vrela Ribničkih u Podgorici (zbog novonastale epidemiološke situacije u tim područjima). Dalje, određeno je da sve žene na teritoriji opštine Tuzi kojima je potreban pregled ginekologa do 21h to pravo ostvaruju u Domu zdravlja Tuzi, a nakon 21h u Ginekološko-akušerskoj klinici KCCG. Sve žene na teritoriji Vrela Ribničkih do 21h ostvaruju ginekološke preglede u PZU SB *Codra*, a nakon 21:00 u Ginekološko-akušerskoj klinici KCCG.

Na inicijativu Mitropolije crnogorsko-primorske, 13. aprila je u prostorijama Instituta za javno zdravlje Crne Gore je organizovan **razgovor sa velikodostojnicima Mitropolije crnogorsko-primorske**. U razmjeni mišljenja, predstavnici zdravstva su obrazložili opravdanost propisanih epidemioloških mjera.

Na predlog Instituta za javno zdravlje, Vlada je donijela odluku (07-2405, od 16.04.2020.) o određivanju **objekta Studentski dom Krost u Podgorici za sprovođenje obavezne institucionalne izolacije**. U objektu Studentski dom *Krost* u Podgorici sprovodiće se institucionalna izolacija i smještaj lica koja su boravila u karantinu ili samoizolaciji i čiji su rezultati testa na novi koronavirus pozitivni, a moraju se izolovati od zdravih lica, a ne može im se obezbijediti samoizolacija u porodičnom smještaju; lica koja su bila na bolničkom liječenju, oporavljena su i nemaju simptome bolesti, ali još nemaju dva uzastopna negativna rezultata iz uzoraka uzetih u razmaku od 24h; kao i za lica koja su doputovala iz inostranstva i prilikom smještanja u karantin rezultati testa na novi korona virus su im bili pozitivni, saglasno članu 1 stav 1 tačka 4 Naredbe za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronavirusa. Ovaj objekat je privatno vlasništvo i ustupljen je na korišćenje bez nadoknade.

Karatinski nadzor nad opštinom Tuzi (započeo 25. marta); selom Biokovac kod Bijelog Polja (započeo 2. aprila); kao i nad naseljem Vrela Ribnička i izbjegličkim kampom na Koniku u Podgorici (započeo 4. aprila) pokazuje dobre rezultate, budući da se u Biokovcu i u Vrelima Ribničkim nije detektovao nijedan novi slučaj pozitivnosti na SARS-CoV2 nakon uvođenja mjera karantina; a u Tuzima samo 9 novih slučajeva pozitivnosti na SARS-CoV2 nakon uvođenja karantina (ukupni broj svih potvrđenih slučajeva SARS-CoV2 infekcije u opštini Tuzi je 36). Zdravstveni nadzor se nad karantinskim područjima sprovodi koordinisanim radom institucija primarne zdravstvene zaštite (Domovi zdravlja i Zavod za hitnu medicinsku pomoć), uz nesmetanu i kontinuiranu zdravstvenu zaštitu građana iz karantinskih područja.

Krizni medicinski štab je, u saradnji sa Institutom za javno zdravlje, koordinirao i radom zdravstvenih ustanova čijim zdravstvenim radnicima je bila izrečena mjera samoizolacije:

JZU Opšta bolnica Bar

24. marta je od strane zdravstveno-sanitarne inspekcije određena samoizolacija u trajanju od 14 dana za ukupno 82 zdravstvenih radnika i pripadnika pomoćnog osoblja sa Odjeljenja pedijatrije; ginekologije i akušerstva, hirurgije; kao i Službe anestezije sa Jedinicom intenzivnog liječenja.

U periodu trajanja samoizolacije zaposlenih OB Bar, radnu aktivnost u ovoj ustanovi na odjeljenju ginekologije i akušerstva, hirurgije i anestezije su obavljali zaposleni Kliničkog centra Crne Gore; dok je pedijatrijsku službu u reonu koji gravitira OB Bar pokrivala pedijatrijska služba Doma zdravlja Bar za sve preglede djece, a Institut za bolesti djece za sve pedijatrijske pacijente koji su zahtijevali hospitalizaciju.

9. aprila su se zaposleni OB Bar vratili na posao, osposobivši rad navedenih odjeljenja u punom kapacitetu.

U navedenom slučaju, kao i u svim drugim slučajevima povratka zdravstvenih radnika na posao nakon izrečene mjere samoizolacije, postupalo se po smjernicama Instituta za javno zdravlje (u skladu sa Naredbom Kriznog med. štaba br. 00-31 od 06.04.2020.).

Dom zdravlja Andrijevića i Jedinica za HMP Andrijevića

26. marta je određena samoizolacija zdravstvenim radnicima ovih ustanova. U periodu njihove izolacije, Dom zdravlja Berane i Jedinica za hitnu medicinsku pomoć Berane su pokrivali dužnosti DZ i HMP Andrijevića.

Zaposleni Doma zdravlja Andrijevića su vraćeni na posao počevši od 14. aprila (36 zdravstvenih radnika); dok su dan kasnije na posao vraćeni zaposleni Jedinice za HMP Andrijevića (15 zdravstvenih radnika).

Ginekološko-akušerska klinika Kliničkog centra Crne Gore

29. marta je određena mjera samoizolacije dijelu zdravstvenih radnika Ginekološko-akušerske klinike Kliničkog centra Crne Gore (za 19 zdravstvenih radnika). U trajanju njihove samoizolacije, rad GAK KCCG je nesmetano organizovan postojećim kadrom te Klinike. Zaposleni su vraćeni na posao nakon 14 dana samoizolacije (17. aprila).

Opšta bolnica Berane

15. aprila je od izrečena mjera samoizolacije za 43 zdravstvena radnika, dok je za 20 zdravstvenih radnika izrečena mjera nadzora uz nastavak rada u OB Berane.

Mjere samoizolacije su i dalje na snazi. Trenutni kadrovski kapaciteti OB Berane su dovoljni da zadovolje potrebe; a ukoliko se ukaže potreba, pomoć u vidu kadra iz drugih bolnica će biti obezbijeđena.

Pacijenti na hroničnom programu hemodijalize a gravitiraju ka OB Berane kao dijaliznom centru su upućeni na nastavak programa hemodijalize u Centru za hemodijalizu u Plavu.

Aktivnosti KCCG i IJZCG putem telemedicine u sprečavanju širenja epidemije COVID-19

U saradnji sa crnogorskim Telekomom, KCCG je otvorio besplatnu info liniju na broj 1555 za psihološku podršku građana angažovanjem psihijatarata i psihologa iz KCCG. Servis je naišao na odličan prijem i već je gotovo 300 osoba opskrbljeno adekvatnom njegom putem ovog servisa.

U toku je realizacija još jednog projekta – besplatnog call centra za ne-COVID pacijente koji boluju od hroničnih oboljenja, a kojima su otežane mogućnosti ambulantnih kliničkih pregleda u KCCG. U saradnji sa kompanijama m:tel i Logate, otvorena je besplatna linija na broj 1622; na kojoj će svakog radnog dana u periodu od 11:00 do 14:00 biti dostupno devet ljekara specijalista i subspecijalista.

Institut za javno zdravlje je otvorio besplatnu SOS liniju na broj 1616; koja je otvorena svakog dana od 08-23h; a namijenjena je svima koji sumnjaju da su zaraženi novim koronavirusom, ili imaju simptome koji ukazuju na zaraženost. Takođe, namijenjena je i onima koji se još uvijek nisu javili epidemiološkim službama, kako bi se ubrzao proces njihove epidemiološke procjene i adekvatnog djelovanja u daljem pravcu.

Osnivanje i formiranje privremenih bolnica

U skladu sa trenutnom epidemiološkom situacijom, Institut za javno zdravlje Crne Gore je predložio Ministarstvu zdravlja da pokrene postupak za otvaranje privremenih bolnica za liječenje, odnosno izolaciju i liječenje lica oboljelih od zarazne bolesti COVID 19, što je razmotreno i na elektronskoj sjednici Nacionalnog koordinacionog tijela za zarazne bolesti od 11.04.2020. godine i odlučeno da se, nakon utvrđivanja ispunjenosti uslova za ove namjene predloži Vladi Crne Gore da donese odluku o određivanju objekata za privremene bolnice, i to: u Podgorici: *Bemax arenu*, Veliku dvoranu SC *Morača* i Sportsku salu - *Srednje mješovite škole* u Golubovcima, u kojima će Klinički centar Crne Gore da sprovodi liječenje, odnosno izolaciju i liječenje lica oboljelih od zarazne bolesti COVID 19, po svim medicinskim standardima, a u privremenoj bolnici u Sportskoj dvorani *Topolica* Zdravstvena ustanova Opšta bolnica Bar i u Hali sportova *Berane* Zdravstvena ustanova Opšta bolnica Berane, najkasnije do proglašavanja prestanka epidemije ove zarazne bolesti.

Pravna lica: *ARENA B*, doo iz Podgorice – objekat *Bemax arenu* u Podgorici, *Sportski objekti*, doo iz Podgorice – objekat Velika dvorana SC *Morača* u Podgorici, *JU Srednja mješovita škola* Golubovci, Podgorica – Sportsku salu - *Srednje mješovite škole* u Golubovcima, *Sportsko rekreativni centar Bar* doo - sportsku dvoranu *Topolica* u Baru i *Sportski centar* doo Berane - Hali sportova *Berane* ustupili su na korišćenje za privremene bolnice bez naknade.

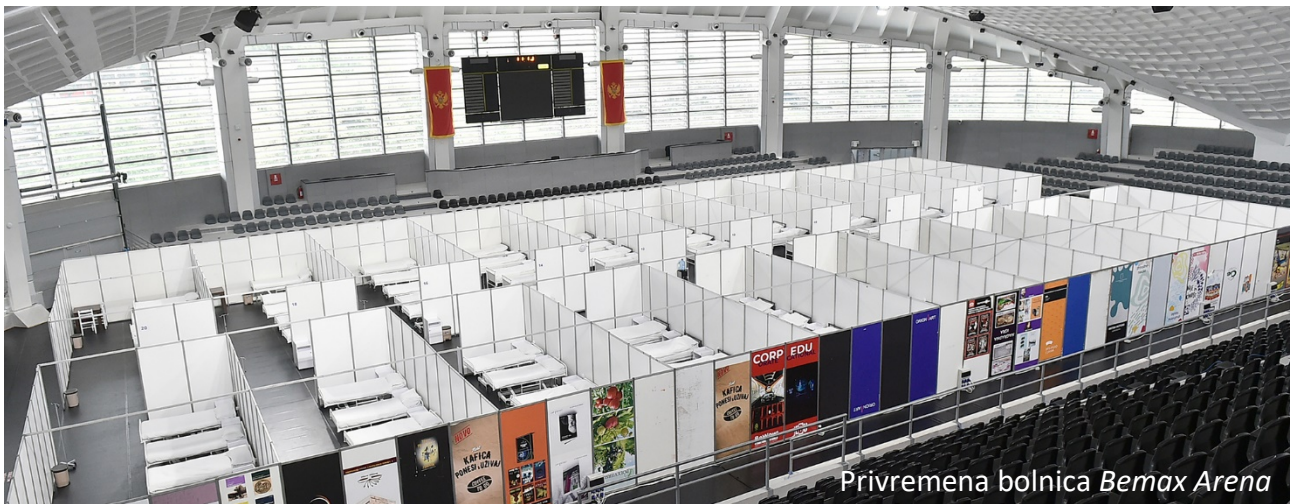
Doktori medicine odgovarajućih specijalnosti higijene i epidemiologije nadležnih zdravstvenih ustanova: Instituta za javno zdravlje Crne Gore i Zdravstvenih ustanova Doma zdravlja Bar i Doma zdravlja Berane obišli su sve ponuđene objekte i utvrdili da ispunjavaju higijensko-epidemiološke uslove, sa analizom vode za piće, i dostavili izvještaje da ovi objekti ispunjavaju uslove za organizaciju rada privremenih bolnica, za liječenje, odnosno izolaciju i liječenje lica oboljelih od zarazne bolesti COVID 19, o čemu su dostavljeni odgovarajući izvještaji.

Krizni medicinski štab je, u ime Komisije za formiranje privremenih bolnica, dostavio dopis Ministarstvu zdravlja, broj 00-32 od 06. aprila 2020., sa predlogom da se ovi objekti odrede za privremene bolnice. Takođe, Uprava za inspekcijske poslove je svojim rješenjima od 10. aprila 2020., broj 033/1-725/20-1742/UP/I, 033/1-725/20-1743/UP/I, 033/1-725/20-1742/UP/I, 033/1-725/20-

1744/UP/I i 033/1-725/20-1745/UP/I dala sanitarnu saglasnost za upotrebu ovih objekata za privremene bolnice, do proglašavanja prestanka epidemije zarazne bolesti –COVID 19.

Na osnovu člana 44 stav 2 Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Službeni list CG”, broj 12/18), na predlog Ministarstva zdravlja, Vlada Crne Gore je 13. aprila 2020., bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela odluku da se u navedenim objektima u Podgorici, Golubovcima, Baru i Beranama sprovodi liječenje lica oboljelih od zarazne bolesti COVID-19. Liječenje u privremenim bolnicama će se, na teritoriji opštine Podgorica, sprovoditi od strane Kliničkog centra Crne Gore, u privremenoj bolnici na teritoriji opštine Berane od strane OB Berane, a u privremenoj bolnici na teritoriji opštine Bar od strane OB Bar. Liječenje će se u privremenim bolnicama sprovoditi po svim medicinskim standardima, a najkasnije do proglašavanja prestanka epidemije ove zarazne bolesti.

Krizni medicinski štab je Rješenjem br. 00-15 od 31. marta 2020. formirao Komisiju koja je napravili Plan organizacije rada u privremenim bolnicama, a koji je Krizni medicinski štab usvojio Odlukom br.00-38/2 od 09. aprila 2020.

Privremena bolnica Bemax Arena

Na osnovu svega navedenog, Krizni medicinski štab je, djelimično ili potpuno, opremio četiri privremene bolnice, dvije na teritoriji opštine Podgorica (objekat *Bemax arenu* i objekat Velike dvorane *SC Morača*), jednu na teritoriji opštine Bar (sportsku dvoranu *Topolica*), i jednu na teritoriji opštine Berane (halu sportova Berane). Privremena bolnica u objektu *Bemax arene* je u potpunosti opremljena, medicinski kadar za nju opredijeljen, i ona je spremna da, u slučaju potrebe, odmah primi prve pacijente. U ostalim trima pomenutim privremenim bolnicama završen je onaj dio radova koji zahtijeva određeno vrijeme (postavljene su podne podloge, panel pregradama napravljene improvizovane bolesničke sobe, u njih ubačeni kreveti, dušeci, jastuci, natkasne, razvedena struja do svakog kreveta. Za ove tri sale ostalo je da se, u slučaju nepovoljnog razvoja epidemiološke situacije i ukazane potrebe za njihovim korišćenjem, one opreme medicinskom opremom i sitnijim inventarom, kao i delegira medicinski kadar za njih, a to je posao koji se za svaku od tih privremenih bolnica može završiti za jedan ili dva dana. Krizni medicinski štab smatrao je da, sem opreza koji se pokazuje formiranjem privremenih bolnica, mora pokazati i određena doza racionalnosti, te potpuno opremanje svih ovih objekata dovršiti tek u slučaju nepovoljnog (i neočekivanog) razvoja epidemiološke situacije.

Opsežniji izvještaj o osnivanju i formiranju privremenih bolnica je dostupan kao zaseban dokument br. 00-58.

Distribucija lične zaštitne opreme

Montefarm je u saradnji sa Kriznim med. štabom u protekle tri nedjelje distribuirao 1.355.450 hirurških maski, 157.250 N95 maski višeg stepena zaštite, 808.000 komada rukavica, 2.485 zaštitnih naočara, 15.555 zaštitnih odijela, 116 daljinskih termometara i 1780 zaštitnih vizira. Ova lična zaštitna oprema je distribuirana zdravstvenim ustanovama (Domovi zdravlja, Zavod za hitnu medicinsku pomoć, KCCG i bolnice u Crnoj Gori, Institut za javno zdravlje, Zavod za transfuziju krvi, Stomatološka komora); kao i Upravi za imovinu, Fondu za zdravstveno osiguranje, Vojski Crne Gore, Upravi policije, Vladi Crne Gore, Ministarstvu rada i socijalnog staranja, Ministarstvu zdravlja, opštinama u Crnoj Gori itd.

Montefarm takođe snabdijeva domove starih preko Ministarstva rada i socijalnog staranja; a u proteklom periodu je za njihove potrebe izdvojeno i isporučeno 5.000 hirurških maski, 1.000 komada rukavica, šest daljinskih termometara, kao i dovoljna količina alkohola za dezinfekciju.

Usljed velikog značaja ovih institucija u prevenciji širenja epidemije COVID-19, direktor Instituta za javno zdravlje prof. dr Boban Mugoša je 09.04.2020. obaviješten od strane Kriznog med. štaba da je neophodno održati kontinuitet epidemiološkog nadzora u ustanovama ovog tipa i namjene; što se i ostvaruje svakodnevno.

Krizni med. štab u posredovanju edukacije o COVID-19 u zdravstvenom sistemu Crne Gore

Krizni med. štab je 27.03.2020. bio medijator u online brifingu autorizovanom od strane kancelarije Svjetske zdravstvene organizacije u Crnoj Gori na temu *Klinički menadžment u COVID-19*. Online brifing se bazirao na upoznavanju ljekara u crnogorskom zdravstvenom sistemu sa najnovijim saznanjima i stavovima Svjetske zdravstvene organizacije o SARS-CoV2 i pandemiji COVID-19.

Krizni medicinski štab je 7. aprila uspostavio komunikaciju-telekonferenciju sa kineskim kolegama ljekarima iz *First Affiliated Hospital of Zhejiang University* (Fahzu), posredstvom Ambasade NR Kine u Podgorici i **Jiaćija Jana**, zbog razmjene iskustva u borbi sa COVID 19. Na istoj je učestvovalo desetak ljekara Kliničkog centra Crne Gore i dvadesetak ljekara iz drugih zdravstvenih ustanova iz Crne Gore. Tokom konferencije su postavljena pitanja na koja su kolege iz Kine odgovorili i sa istima su razmijenjena klinička i epidemiološka iskustva.

Klinički centar Crne Gore je u saradnji sa SZO realizovao projekat online edukacija za zdravstvene radnike u Crnoj Gori na temu aktuelnih dešavanja u COVID-19 epidemiji; u kome su većinski učestvovali ljekari iz Kriznog med. štaba. Sačinjeno je ukupno 13 video prezentacija o opštoj reorganizaciji sistema, organizaciji urgentnih prijema, liječenja COVID-19 pozitivnih pacijenata (kako u regularnim bolničkim uslovima, tako i u jedinicama za intenzivnu njegu); te je posebna pažnja posvećena organizaciji sestrinskog rada i pravilnoj upotrebi LZO. Ljekari KCCG će nastaviti da pružaju online podršku svim zdravstvenim ustanovama putem redovnih telekonferencija.

Donacije lijekova u liječenju COVID-19: Iopinavir/ritonavir (Aluvia) i hidroksihlorokvin

Posredstvom Ministarstva zdravlja i kompanije Glosarij, ostvaren je kontakt sa kompanijom AbbVie (proizvođačem lijeka Aluvia), sa čije je strane odobrena donacija od 60 kutija tog lijeka.

Od kompanije Sandoz je stigla potvrda da je odobrena donacija od 8.000 tableta hidroksihlorokvina; čiji se uvoz očekuje. Trenutne količine hidroksihlorokvina i Aluvie su dovoljne za liječenje broja COVID-19 pacijenata u Crnoj Gori i u idućem periodu. Distribucija navedenih lijekova bolnicama koje su određene za liječenje COVID-19 pacijenata se vrši putem *Montefarma* u konsultaciji sa prof. dr **Marinom Ratković**, članicom Kriznog medicinskog štaba.

Aktivnosti Tima za obezbjeđivanje medicinske opreme i sredstava

Krizni medicinski štab je Rješenjem br. 00-24/1 od 3. aprila formirao Komisiju koja je sačinila Plan potreba potrošnog materijala i inventara neophodnog za liječenje pacijenata od COVID-19, za potrebe svih zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori. Plan je dostavljen Krizom medicinskom štabu od strane navedene komisije i isti usvojen Odlukom br.00-26/27 od 04.04.2020.god.

Po osnovu zahtjeva Kriznog medicinskog štaba i Tima za formiranje privremenih bolnica (Zahtjev br. 00-28 od 6. aprila), Tim za obezbjeđivanje medicinske opreme i sredstava je obezbjeđivao zahtijevane predmete iz već dostupnih izvora, donacija, kao i kroz podršku ostalih organa u sistemu. U ukupnom iznosu, za opremanje privremene bolnice BEMAX arena utrošeno je 18.994,41 EUR.

Po osnovu procjene epidemiološke situacije u Crnoj Gori, a uvažavajući potrebe cjelokupnog zdravstvenog sistema Crne Gore, Krizni medicinski štab uputio je zahtjev br. 00-27 od 4. aprila Timu za obezbjeđivanje medicinske opreme i sredstava. Tim je nakon upoznavanja sa potrebama štaba, kao i dostavljenim potrebama za ličnom zaštitnom opremom od strane *Montefarma*, preduzeo mjere za obezbjeđivanje nužne opreme. U narednim danima vršiće se evaluacija informativnih ponuda, a po osnovu izraženih potreba Kriznog medicinskog štaba i odluke NKT, pristupiće se nabavci neophodne opreme i sredstava za zdravstveni sistem Crne Gore.

Usljed situacije zagušenog/opterećenog tržišta medicinske opreme, izražene potražnje za istom na globalnom nivou, obezbjeđivanje medicinske opreme i zaštitne opreme je otežano i nužno je djelovanje od strane države putem diplomatskih mreža, kao i direktne komunikacije sa proizvođačima opreme. U obezbjeđivanju opreme vodi se računa o kvalitetu i tehničkim specifikacijama, kao i vremenu dostupnosti iste, uvažavajući urgentno djelovanje u ovim novonastalim nepredvidivim okolnostima, kao i cijenama koje su promjenjive a diktirane velikom potražnjom. Takođe, važan segment u obezbjeđivanju opreme, imaju i logistički i transportni troškovi uvažavajući udaljena tržišta sa kojih se obezbjeđuje oprema za zdravstveni sistem Crne Gore.

Opsežniji izvještaj o aktivnostima Tima je dostupan kao zaseban dokument br. 00-57.

Snabdjevenost crnogorskog zdravstvenog sistema aparatima za mehaničku ventilaciju

U startu aktivnosti Kriznog medicinskog štaba, crnogorski zdravstveni sistem je raspolagao sa ukupno 106 aparata za mehaničku ventilaciju, sa 33 respiratora koji su 22. marta nabavljeni za potrebe crnogorskog zdravstva i distribuirani bolnicama u Crnoj Gori.

U međuvremenu, zaključno sa 18. aprilom crnogorski zdravstveni sistem je dodatno opremljen sa još 45 aparata za mehaničku ventilaciju, što čini trenutno (ukupno) stanje od 151 aparat; koji se nalaze u idućim bolnicama:

1. Klinički centar Crne Gore 82 aparata za meh. vent.
2. Respiratorni centri: JZU OB Nikšić 14; JZU OB Bar 15; JZU OB Berane 12
3. Ostale bolnice: JZU SB Brezovik 3; JZU OB Bijelo Polje 7; JZU OB Pljevlja 3; JZU OB Cetinje 4; JZU OB Kotor 4; JZU SB Risan 5; PZU OB Meljine 2.

Podaci o obolijevanju, oporavku i umiranju na dan 18. aprila 2020.

Na dan 18. aprila 2020. u Crnoj Gori je:

- ukupno potvrđeno 305 slučajeva infekcije SARS-CoV2 (novi koronavirus) počevši od prvog slučaja 17. marta od čega je trenutno aktivnih 245 slučajeva.
- ukupno je na SARS-CoV2 urađeno 4.292 testova
- ukupno oporavljeno 55 slučajeva (oporavkom se računaju dva uzastopna negativna testa na SARS-CoV2); od čega je 27 bilo bolnički liječeno, a 28 se oporavljalo u kućnim uslovima
- ukupni mortalitet je 5 slučajeva
- od pojave prvog slučaja, ukupno je bilo hospitalizovano 70 pacijenta; od čega je 38 trenutno na hospitalizaciji (uz to, 27 otpuštenih pacijenata i 5 preminulih)
- od pojave prvog slučaja, detektovano je 25 zdravstvenih radnika pozitivnih na SARS-CoV2, od kojih je 2 oporavljeno i trenutno postoje 23 aktivna slučaja.

Jedan SARS-CoV2 pozitivan zdravstveni radnik je trenutno na bolničkom liječenju u KCCG.

- od pojave prvog slučaja; mjere samoizolacije su izrečene za 232 zdravstvena radnika.

Trenutno je hospitalizovano:

- U Kliničkom centru Crne Gore: 17 pacijenata (12 na Klinici za infektivne bolesti; 2 u poluintenzivnoj jedinici Interne klinike i 3 u intenzivnoj jedinici);
- U OB Berane: 2 pacijenta;
- U OB Nikšić: 7 pacijenata;
- U OB Bar: 12 pacijenata.

Ukupan broj pacijenata na mehaničkoj ventilaciji je 2 i oba se nalaze u intenzivnoj jedinici Interne klinike u Kliničkom centru Crne Gore.

Ukupan broj hospitalizovanih pacijenata na dan 18. aprila je 38.

Trenutno se pod epidemiološkim nadzorom (u samoizolaciji i karantinima) nalazi 3.631 građanin.

VII Operativni štab za međunarodnu pomoć

Operativni štab za povlačenje i koordinaciju međunarodne pomoći je formiran 20. marta 2020. godine. Zadatak štaba je koordinacija međunarodne pomoći, liste potreba, donacija, nabavki i logistike.

Operativni štab za povlačenje i koordinaciju međunarodne pomoći	
1. Dragana Radulović, šefica	- Savjetnica Predsjednika Vlade
2. Aleksandar Drljević, član	- Glavni pregovarač Crne Gore sa Evropskom unijom
3. Dr Jevto Eraković, član	- Direktor Kliničkog centra Crne Gore
4. Miodrag Kankaraš, član	- Savjetnik potpredsjednika Vlade za ekon. politiku i fin. sistem
5. Vatroslav Belan, član	- Savjetnik potpredsjednika Vlade za ekon. politiku i fin. sistem
6. Vesko Damjanović, član	- Pomoćnik direktora Uprave policije za Sektor granične policije
7. Nikola Antović, član	- Sekretar Ministarstva zdravlja
8. Milica Škiljević, članica	- Gen. dir. Direktorata za ekonomiku i projekte u zdravstvu
9. Slađana Pavlović, članica	- Gen. dir. Direktorata za međ. saradnju i harmonizaciju propisa
10. Ljubomir Mišurović, član	- Gen. dir. Direktorata za ekonomsku i kulturnu diplomatiju
11. Veljko Milonjić, član	- Gen. dir. Direktorata za multilateralne poslove
12. Dušan Polović, član	- Gen. dir. Direktorata za elekt. upravu i informacionu bezbjed.
13. Marija Vukčević, članica	- Gen. dir. Direktorata za finans. i ugovar. sredstava EU pomoći
14. Vučić Bošković, član	- Ministarstvo odbrane
15. dr Dragan Laušević, član	- Načelnik Odeljenja za epidemiologiju Instituta za javno zdravlje
16. dr Ljubica Radunović, članica	- Anesteziolog Centralne intenzivne jedinice u KCCG
17. Teodora Kusovac, članica	- Zajednica opština

Saradnja sa Sistemom Ujedinjenih nacija

U koordinaciji Operativnog štaba sa predstavnicima Sistema Ujedinjenih nacija i Svjetske zdravstvene organizacije Nacionalno koordinaciono tijelo (NKT) je izradio Nacionalni plan za pripremljenost i odgovor na COVID – 19. Plan opisuje kako će Crna Gora, u saradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom i drugim partnerima, upravljati svojim odgovorom na epidemiju novog korona virusa. U planu se opisuju ciljevi, politike i djelovanja u okviru odgovora kao i struktura, organi i odgovornosti koje će učiniti da taj odgovor bude sistematičan, koordinisan i djelotvoran.

Dokument obuhvata procijenjene sveobuhvatne tromjesečne potrebe Crne Gore u iznosu od 59 miliona eura u deset ključnih kategorija: od hitnih odgovora do brojnih urgentnih rješavanja socijalno-ekonomskih izazova: koordinacija na nivou države; komunikacija rizika i uključivanje zajednice; nadzor; granični prelazi (mjesto ulaska u zemlju); istraživanje slučajeva i brzi odgovor; nacionalni sistem laboratorija; prevencija i kontrola infekcije; upravljanje slučajem; multi-sektorsko djelovanje na ublažavanje socijalnih i ekonomskih posljedica; logistika i nabavke.

Nacionalni plan je prezentovan diplomatskim predstavništvima i međunarodnim organizacijama akreditovanim u Crnoj Gori i postavljen na *Globalnu partnersku platformu za odgovor na COVID – 19* Svjetske zdravstvene organizacije. U implementaciji plana podršku će Crnoj Gori pružiti Sistem Ujedinjenih nacija u Crnoj Gori i Svjetska zdravstvena organizacija.

U okviru aktivnosti na implementaciji Nacionalnog plana održane su i video konferencije predsjednika Vlade **Duška Markovića** i potpredsjednika **Milutina Simovića** sa regionalnim direktorom Svjetske zdravstvene organizacije za Evropu, **Hansom Klugeom**.

Predsjednik Vlade je u razgovoru pokrenuo inicijativu za održavanje sastanka Svjetske zdravstvene organizacije i predsjednika Vlada zemalja Centralno-evropske inicijative (CEI), kojom u trenutnom mandatu predsjedava Crna Gora.

U saradnji sa Sekretarijatom CEI i Svjetskom zdravstvenom organizacijom dogovoreno je da se u prvoj polovini maja održi vanredni (on line) Samit predsjednika Vlada zemalja članica CEI. Pored članica CEI i SZO, planirano je da u radu Samita učestvuju i predstavnici Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i Evropske komisije. Tema Samita će se odnositi na vanrednu globalnu zdravstvenu situaciju izazvanu pandemijom, sa posebnim osvrtom na socio – ekonomske posljedice i modalitete međusobne saradnje u cilju njihovog saniranja.

U toku su aktivnosti na obezbjeđivanju pomoći Crnoj Gori kroz integrisani odgovor Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) na pandemiju COVID-19. Integrisani odgovor ima tri cilja: pružanje pomoći zemlji da se pripremi za pandemiju i zaštiti stanovništvo od uticaja iste, pruži odgovor tokom širenja virusa i oporavi se od negativnih ekonomskih i socijalnih uticaja. Radi se i na zahtjevu Crne Gore za podršku kroz novi Fond UN za odgovor i oporavak od COVID 19, koji je generalni sekretar UN **Antonio Guterš** osnovao 31. marta.

U okviru saradnje sa ostalim međunarodnim organizacijama iz sistema UN, u koordinaciji sa Ministarstvom vanjskih poslova obezbijeđena je vrijedna donacija Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) sa sjedištem u Beču.

IAEA će, u okviru programa tehničke saradnje i projekta INT0098 Jačanje kapaciteta država članica u izgradnji, jačanju i obnavljanju kapaciteta i usluga u slučaju izbijanja, vanrednih situacija i katastrofa, donirati Crnoj Gori opremu imunoloških i molekularnih tehnologija izvedenih iz nuklearnih izvora kako bi se ojačali nacionalni kapaciteti za otkrivanje, dijagnostiku i kontrolu COVID-19. Navedena oprema će omogućiti da se novonastali korona virus detektuje i potvrdi sa potpunom preciznošću, u svega nekoliko sati za veliki broj uzoraka. Ukupna vrijednost navedene opreme, bez poreza, je oko 170.000 eura.

U okviru ostalih aktivnosti, na inicijativu i u saradnji sa Sekretarijatom CEI, Crna Gora je krajem marta reagovala na poziv institucijama u zemljama članicama CEI za prijavu projekata koji će se finansirati iz sredstva vanrednog fonda za borbu protiv COVID-19 i posljedica koje pandemija uzrokuje. Iz Crne Gore je kandidovano 58 projekata. U toku je evaluacija projekata.

Kako Crna Gora trenutno predsjedava i Fondom za Zapadni Balkan (WBF), u komunikaciji sa Sekretarijatom ove regionalne organizacije se razmatraju mogućnosti prilagođavanja aktivnosti i ciljeva (*snaženje regionalne povezanosti kroz zajedničke projekte*) WBF-a novonastaloj situaciji.

Saradnja sa Evropskom unijom

U komunikaciji i koordinaciji Operativnog štaba sa Evropskom komisijom i Delegacijom EU u Crnoj Gori, dogovoren je paket pomoći Evropske unije, koji uključuje 3 miliona eura hitne pomoći za nabavku medicinske opreme i 50 miliona eura dugoročne pomoći za sanaciju ekonomskih i socijalnih posljedica krize.

Tri miliona eura u vidu hitne podrške je izdvojeno iz Instrumenta za evropsku integraciju, koji čini sastavni dio programa IPA 2018. Sredstva će biti iskorištena za nabavku zaštitne i medicinske opreme (100 respiratora, 80.000 rukavica, 50.000 hirurških maski, 35.000 N99/P3 maski, 10.000 zaštitnih odijela, 10.000 zaštitnih kecelja, 10.000 kaljača, 10.000 zaštitnih kapa, 10.000 zaštitnih naočara, 10 rentgena) koja je neophodna zdravstvenom sistemu, u skladu s procjenom Ministarstva zdravlja, pripremljenom u saradnji s predstavnicima Svjetske zdravstvene organizacije. Zvaničan zahtjev za dodjelu ovih sredstava podniet je 25. marta, a procedura usaglašavanja izmjena neophodne dokumentacije je završena 1. aprila 2020. godine. Uporedo sa ovim, započeta je procedura koja se odnosi na potpisivanje ugovora o dodjeli sredstava između Delegacije EU u Crnoj Gori i UNDP, posredstvom kojeg će biti nabavljena oprema. Ugovor je potpisan 2. aprila 2020. godine i u toku je nabavka opreme.

Ostatak podrške u iznosu od 50 miliona eura za dugoročno saniranje posljedica epidemije EU je opredijelila prenamjenom sredstava koja su već odobrena za programe IPA 2016, IPA 2018, IPA 2019 i IPA 2020. Vlada će u narednom periodu precizno isplanirati namjenu utroška ovih sredstava, a

inicijalni dogovor sa Evropskom komisijom je da će 9,5 miliona eura biti opredijeljeno za unapređenje sistema javnog zdravlja, a ostatak sredstava će biti namijenjen podršci privatnom sektoru u vidu podrške malim i srednjim preduzećima za normalizaciju poslovanja nakon završetka epidemije.

Procedure koje se odnose na operacionalizaciju ovih sredstava - izmjenu finansijskih odluka Evropske komisije, prilagođavanje programskih dokumenata i potpisivanje relevantnih sporazuma biće sprovedene po skraćenom postupku, u saradnji sa Evropskom komisijom i uz koordinaciju Kancelarije za evropske integracije.

Pored finansijske podrške, u dijalogu sa Evropskom komisijom razmotreni su i ostali načini podrške, prije svega sektoru zdravstva. U tom dijelu Crna Gora je 13. aprila 2020. godine, potpisivanjem Sporazuma o zajedničkim nabavkama medicinskih protivrjeva, formalno pristupila mehanizmu zajedničkih nabavki lijekova i medicinskih sredstava na nivou EU. Primjenom ovog sporazuma Crna Gora će, zajedno sa državama članicama EU, Islandom i Lihtenštajnom, kao i Albanijom, Bosnom i Hercegovinom, Srbijom, Kosovom i S. Makedonijom, postati dio mehanizma koji je EU kreirala s ciljem omogućavanja brže, efikasnije i racionalnije nabavke lijekova, medicinskih sredstava i druge robe ili usluga čija je svrha borba protiv ozbiljnih prekograničnih prijetnji zdravlju.

U toku je komunikacija o pristupu Crne Gore fondovima EU koji će biti usmjereni na ekonomsku podršku nakon krize.

Pored toga, EU je donijela odluku i da se Crna Gora i zemlje Zapadnog Balkana izuzmu od restrikcija u izvozu medicinske opreme.

U koordinaciji Operativnog štaba, a na osnovu potreba Crne Gore, pokrenuti su i mehanizmi EU (EUCM- EU mehanizam za civilnu zaštitu) i NATO za pomoć u vanrednim situacijama (EARDCC- Evroatlantski koordinativni centar za odgovor na krize) koji su otvoreni za bilateralnu pomoć državama članicama NATO i EU i partnerskim zemljama. Kroz ove mehanizme odvija se stalna komunikacija sa saveznicima i partnerima o potencijalnim načinima pomoći. U okviru EUCM za Crnu Goru je otvorena mogućnost za zajedničku repatrijaciju građana Crne Gore zajedno sa građanima EU, kao i učešće Crne Gore u novoformiranom *rescuEU* fondu medicinskih zaliha EU.

Saradnja sa NATO

Kroz EARDCC mehanizam u toku je komunikacija sa saveznicima i partnerima za pomoć Crnoj Gori. Holandija je u okviru ovog mehanizma ponudila pomoć Crnoj Gori za transport medicinske opreme, koja će ubrzo biti realizovana.

Crna Gora je u stalnoj komunikaciji sa saveznicima koje su članice NATO SALIS (privremeno rješenje strateškog vazdušnog prevoza) i SAC (strateška sposobnog vazdušnog prevoza) programa, koje su ponudile pomoć za korištenje njihovih letova ukoliko za tim iskažemo potrebu (Francuska, Italija, Poljska).

U okviru aktivnosti Operativnog štaba Crna Gora putem Ministarstva vanjskih poslova i Ministarstva odbrane održava redovnu komunikaciju sa NATO strukturama, posebno sa NATO Agencijom za podršku i nabavku (NSPA), od koje, na osnovu nacionalne liste prioriteta, prikuplja ponude za nabavku medicinskih sredstava i opreme, kao i ponude za usluge transporta. Sve ponude se objedinjuju u okviru Operativnog štaba i dostavljaju nadležnim institucijama na razmatranje.

Dodatno, u slučaju potrebe za postavljanjem poljskih bolnica, uspostavljena je komunikacija sa Vrhovnim savezničkim komandantom za Evropu (SACEUR) i istraženi su modaliteti dobijanja ovog paketa pomoći, koji za sada nije neophodan, jer se Crna Gora odlučila za koncept uspostavljanja privremenih bolnica u objektima zatvorenog tipa.

Putem Ministarstva odbrane Operativni štab je u redovnoj komunikaciji i sa Kancelarijom za odbrambenu saradnju SAD i izaslanicima odbrane partnerskih zemalja koji su aktivno učestvovali u koordinaciji dobijanja donacija. Izaslanici odbrane se redovno informišu o nacionalnim potrebama i razmatraju dobijanje dodatnih kontribucija.

Uspostavljena je i redovna komunikacija na nivou Direktora za politiku odbrane NATO i EU zemalja, a u cilju razmjene informacija i iskustava u borbi protiv širenja COVID-19 i preduzetim nacionalnim mjerama. Izaslanici odbrane Crne Gore i vojni predstavnici pri NATO takođe aktivno učestvuju u koordinaciji aktivnosti i redovno izvještavaju o preduzetim mjerama u oružanim snagama zemalja u kojima su akreditovani od značaja za jačanje nacionalnih kapaciteta i mjera koje se preduzimaju za suzbijanje epidemije.

Bilateralna saradnja

Kada je u pitanju bilateralna saradnja, Operativni štab je putem Ministarstva vanjskih poslova i direktno u stalnoj komunikaciji sa ambasadama Crne Gore u cilju obezbjeđivanja i koordinacije pomoći. Realizovana je pomoć Republike Turske (50.000 maski, 2.000 testova, 1.000 zaštitnih odijela) i Narodne Republike Kine (1.000 testova na korona virus, 1.000 medicinskih maski, 1.000 hirurških maski, 1.000 jednokratnih zaštitnih odijela, 1.000 pari kaljača, 1.000 pari rukavica, dva respiratora).

Sjedinjene Američke Države su opredijelile 300.000 dolara za pomoć zdravstvenom sektoru Crne Gore. Posredstvom Ambasade SAD, obezbijeđena je, između ostalog, i pomoć Kliničkom centru Crne Gore od strane Američke vojne komande za Evropu (EUCOM) u iznosu od 15.000 eura i planirana je pomoć u organizaciji transporta deset respiratora iz Republike Turske, koji su donacija Vlade Norveške, a preko Programa Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS).

Realizovana je pomoć Ambasade Ujedinjenog Kraljevstva u vrijednosti od 20.000 funti za nabavku video sistema komunikacije za Vladu Crne Gore i zaštitnih odijela za Ministarstvo odbrane.

U toku su realizacija projekta pomoći Ambasade Njemačke Institutu za javno zdravlje, te komunikacija o projektu podrške Njemačke za sanaciju ekonomsko-socijalnih posljedica krize u Crnoj Gori.

Očekuje se i realizacija donacije testova na korona virus posredstvom Ambasade Južne Koreje.

Takođe, preko Ambasade Švajcarske obezbijeđena je pomoć NKT koja je uplaćena Crvenom krstu (200.000 CHF)

Ambasada Azerbejdžana je donirala sredstva Nacionalnom koordinacionom timu. Takođe je u toku komunikacija sa Ambasadam Mađarske oko potencijalnih modela bilateralne podrške.

U koordinaciji sa Operativnim štabom, Ministarstvo vanjskih poslova je crnogorskoj DKP mreži u kontinuitetu prosljeđivalo ažurirane planove prioritarnih potreba i održavalo redovnu komunikaciju u cilju adekvatne i pravovremene koordinacije međunarodne pomoći. Posredstvom diplomatske mreže upućen je i zahtjev ključnim međunarodnim organizacijama (specijalizovanim agencijama UN) za podršku u borbi protiv pandemije COVID 19. U procesu koordinacije i povlačenja

međunarodne pomoći aktivno su učestvovali i počasni konzuli Crne Gore u inostranstvu, koji su u saradnji sa nadležnim diplomatsko-konzularnim predstavništvima, realizovali vrijedne donacije u medicinskim sredstvima i opremi, kao i direktno učestvovali u finansijskoj podršci Nacionalnom koordinacionom timu Vlade Crne Gore. Posredstvom naših predstavništava u kontinuitetu je koordinirana i realizovana pomoć naših uglednih iseljenika i iseljeničkih društava koji su za to iskazali interes.

Aktivnosti na ostalim poljima

Operativni štab je takođe koordinisao aktivnosti, logističku i drugu podršku NKT-u i ostalim operativnim štabovima, kroz koje su realizovane između ostalog nabavke, kao i donacije stranih firmi u zemlji i inostranstvu i pojedinaca iz inostranstva. Operativni štab je u kontinuitetu u komunikaciji sa Kriznim medicinskim štabom po pitanju liste prioritetnih potreba i pružanja odgovarajuće IT podrške.

VIII Operativni štab za upravljanje donacijama

Na inicijativu brojnih pojedinaca i privrede iz zemlje i inostranstva koji su iskazali interesovanje da pruže podršku u suzbijanju posljedica izazvanih pojavom i širenjem COVID19 Vlada Crne Gore je 19. marta 2020. godine za potrebe Nacionalnog koordinacionog tijela za zarazne bolesti (u daljem tekstu: Nacionalno koordinaciono tijelo) otvorila žiro račun.

Kako bi se stvorili uslovi za operativno i administrativno upravljanje sredstvima sa računa, potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem Rješenjem broj 04-2163 od 23. marta 2020. godine formirao je Operativni štab za upravljanje donacijama.

Operativni štab formiran je kao operativno tijelo Nacionalnog koordinacionog tijela sa zadatkom korespondencije sa donatorima, evidentiranja donacija, pripreme predloga plaćanja i izvještavanjem Nacionalnog koordinacionog tijela i ukupne javnosti.

U skladu sa zadacima, 23. i 27. marta 2020. godine, Operativni štab je pripremio informacije o stanju na računu i o istom obavijestio javnost ([Prva informacija](#), [druga informacija](#)).

Operativni štab za upravljanje donacijama	
1. Radule Raonić, šef	- Savjetnik Predsjednika Vlade
2. Jovana Bojović, član	- Zamenica šefa kabineta Predsjednika Vlade
3. Dragan Darmanović, član	- Gen. dir. Direktorata za državni trezor, Ministarstvo finansija
4. Radoman Dragaš, član	- Direktor Montefarma

Na predlog Operativnog štaba Nacionalnog koordinacionog tijela Vlada je 31. marta usvojila Odluku o načinu i uslovima raspodjele novčanih sredstava prikupljenih donacijama radi ublažavanja i suzbijanja posljedica nastalih usljed epidemije zarazne bolesti COVID19.

Odluka je objavljena u Službenom listu broj 27/20 od 31. marta 2020. godine.

U skladu sa članom 3 Odluke novčanim sredstvima sa računa raspolaže Nacionalno koordinaciono tijelo, a operativne i administrativne poslove u vezi sa upravljanjem sredstvima sa računa vrši Operativni štab.

S tim u vezi, Odluku o izboru mjere koja će se finansirati većinom glasova donosi Nacionalno koordinaciono tijelo, dok Odluku o plaćanju mjere donosi predsjednik Nacionalnog koordinacionog tijela. Nalog za plaćanje određene mjere potpisuje šef Operativnog štaba.

U skladu sa članom 10 stav 3 Odluke, Operativni štab jednom sedmično Nacionalnom koordinacionom tijelu dostavlja izvještaj o stanju na računu i isplatama sa računa. Informacija se jednom nedjeljno objavljuje na portalu Vlade i na specijalizovanom sajtu www.coronainfocg.me koji su otvorili Vlada i Ministarstvo javne uprave u saradnji s kompanijom Fleka.

Sajt www.coronainfocg.me je pušten u rad 1. aprila 2020. [kada je objavljena i informacija o ažuriranom stanju na računu na dan 1. april 2020.](#)

Operativni štab je od osnivanja Nacionalnom koordinacionom tijelu dostavilo dva izvještaja o stanju na računu i isplatama sa računa, i to [6.](#) i [13. aprila](#) 2020. i o istom obavijestilo javnost.

Grafikon 3: Presjek stanja na dan 6.april 2020.

Grafikon 4: Presjek stanja na dan 13.april 2020.

Informacija o uplatama i isplatama

Od otvaranja računa (19. marta) do 16. aprila 2020. godine ukupni prilivi su iznosili: €7.757.405,76 i US \$75.971,72, dok su ukupni odlivi iznosili €1.719.023,33.

Od 19. marta do 6. aprila 2020. godine potrošeno je €978.406,59, a po osnovu odluka Nacionalnog koordinacionog tijela, sa sjednica održanih 1. i 2. aprila 2020. godine i to: Odluka broj: 04-2253 od 1. aprila 2020. godine i Odluka broj: 04-2268 od 2. aprila 2020.

RACUN NALOGODAVCA	IZNOS	DATUM	U KORIST	SVRHA PLACANJA
51000000011716185	320.824,32	3.4.2020.	GLOSARIJ, CETINJE	NABAVKA 17 RESPIRATORA
51000000011716185	15.500,00	3.4.2020.	TAPACIR KURTI D.O.O, ULCINJ	OPREMANJE PRIVREMENIH BOLNICA
51000000011716185	84.299,25	3.4.2020.	VOLI TRADE D.O.O, PODGORICA	3000 PAKETA POMOCI ZA STANOVNIKE OPSTINE TUZI
51000000011716185	44.800,00	3.4.2020.	"FAF & CO" D.O.O.	OPREMANJE PRIVREMENIH BOLNICA
51000000011716185	56.407,45	3.4.2020.	URION DOO	NABAVKA 3 RESPIRATORA
51000000011716185	15.427,50	3.4.2020.	ARI MONT METAL, KOLASIN	OPREMANJE PRIVREMENIH BOLNICA
51000000011716185	12.969,99	3.4.2020.	VOLI TRADE D.O.O, PODGORICA	500 PAKETA POMOCI ZA STANOVNIKE OPSTINE TUZI
51000000011716185	35.090,00	3.4.2020.	ZIP D.O.O, DANILOVGRAD	OPREMANJE PRIVREMENIH BOLNICA
51000000011716185	14.520,00	3.4.2020.	MONT EXPO D.O.O, TUZI, MILJEŠ,	MONTAZA, OPREMANJE I DEMONTAZA PRIVREMENE BOLNICE
51000000011716185	49.005,00	3.4.2020.	DERASCO INDUSTRY	NABAVKA 100 MEDICINSKIH STRECERA
51000000011716185	65.000,00	3.4.2020.	CRVENI KRST CRNE GORE	NABAVKA 1500 PAKETA POMOCI ZA GRADJANE-PENZIONERI-RE POPULACIJU
51000000011716185	46.706,66	3.4.2020.	DONATOR D.O.O, PODGORICA	NABAVKA PAKETA ZA BEBE - OPSTINA TUZI
51000000011716185	842,99	3.4.2020.	VOLI TRADE D.O.O, PODGORICA	30 PAKETA POMOCI ZA STANOVNIKE OPSTINE ANDRIJEVICA
51000000011716185	217.013,43	3.4.2020.	GLOSARIJ, CETINJE	NABAVKA 11 RESPIRATORA
	978.406,59			

Tabela 1: Odlivi sa računa u periodu 19. mart – 6. april 2020.

Od 7. do 13. aprila 2020. godine potrošeno je €372.965, a po osnovu odluka Nacionalnog koordinacionog tijela, sa sjednica održanih 6. i 8. aprila 2020. i to: Odluka broj: 04-2305 od 6. aprila 2020, Odluke broj: 04-2329 od 8. aprila 2020.

RACUN NALOGODAVCA	IZNOS	DATUM	U KORIST	SVRHA PLACANJA
51000000011716185	5.000,00	7.4.2020.	JZU OPŠTA BOLNICA PLJEVLJA	PREUSMJERAVANJE NA ZAHTJEV DONATORA
51000000011716185	5.000,00	7.4.2020.	JZU DOM ZDRAVLJA PLJEVLJA	PREUSMJERAVANJE NA ZAHTJEV DONATORA
51000000011716185	50.000,00	7.4.2020.	BOLNICA DANILO I CETINJE	PREUSMJERAVANJE NA ZAHTJEV DONATORA
51000000011716185	15.000,00	7.4.2020.	JZU OPŠTA BOLNICA BERANE	PREUSMJERAVANJE NA ZAHTJEV DONATORA
51000000011716185	15.000,00	7.4.2020.	DOM ZDRAVLJA BERANE	PREUSMJERAVANJE NA ZAHTJEV DONATORA
51000000011716185	1.000,00	7.4.2020.	JZU OPŠTA BOLNICA BAR	PREUSMJERAVANJE NA ZAHTJEV DONATORA
51000000011716185	250.000,00	9.4.2020.	CRVENI KRST CRNE GORE	NABAVKA HUMANITARNIH PAKETA ZA GRAĐANE KOJI SU U STANJU POTREBE
51000000011716185	10.000,00	9.4.2020.	OPŠTA BOLNICA BIJELO POLJE	PREUSMJERAVANJE NA ZAHTJEV DONATORA
51000000011716185	20.000,00	9.4.2020.	JZU OPŠTA BOLNICA PLJEVLJA	PREUSMJERAVANJE NA ZAHTJEV DONATORA
51000000011716185	1.465,00	9.4.2020.	JZU DOM ZDRAVLJA NIKŠIĆ	PREUSMJERAVANJE NA ZAHTJEV DONATORA
51000000011716185	500	9.4.2020.	OPŠTA BOLNICA BIJELO POLJE	PREUSMJERAVANJE NA ZAHTJEV DONATORA
	372.965,00			

Tabela 2: Odlivi sa računa u periodu 7. april – 13. april 2020.

Od 14. do 16. aprila 2020. potrošeno je €367.651,74, a po osnovu odluka Nacionalnog koordinacionog tijela, sa sjednica održanih 9. i 13. aprila 2020. i to: Odluka broj: 04-2334 od 9. aprila 2020. godine, Odluka broj: 04-2370 i Odluka broj: 04-2373 od 14. aprila 2020..

RACUN NALOGODAVCA	IZNOS	DATUM	U KORIST	SVRHA PLACANJA
51000000011716185	5.709,34	14.4.2020.	INTEL MEDICA D.O.O. PODGORICA	NABAVKA MEDICINSKE OPREME ZA OPREMANJE PRIVREMENE BOLNICE
51000000011716185	412,97	14.4.2020.	CLICKPRINT D.O.O. PODGORICA	OBILJEŽAVANJE PRIVREMENE BOLNICE
51000000011716185	282,05	14.4.2020.	TEHNOGAS AD PETROVAC	NABAVKA 20 KISEONIČKIH BOCA ZA POTREBE PRIVREMENE BOLNICE
51000000011716185	1.361,25	14.4.2020.	DERASCO INDUSTRY D.O.O.	NABAVKA 25 PARAVANA ZA OPREMANJE PRIVREMENE BOLNICE
51000000011716185	11.228,80	14.4.2020.	FARMONT D.O.O.	NABAVKA 5.000 FILMOVA ZA PRINTER I NABAVKA PRINTERA ZA SUVE FILMOVE ZA OPREMANJE PRIVREMENE BOLNICE
51000000011716185	160.133,28	14.4.2020.	FARMALAB D.O.O.	NABAVKA 5.000 KITOVA ZA TESTIRANJE NA COVID19
51000000011716185	25.000,00	14.4.2020.	NAUČNO-TEHNOLOŠKI PARK CRNE GORE	NABAVKA REPRO MATERIJALA ZA PROIZVODNJU VIZIRA
51000000011716185	115.745,00	14.4.2020.	OPŠTINA TUZI	POMOĆ OPŠTINI TUZI
51000000011716185	3.999,05	14.4.2020.	URION D.O.O.	NABAVKA PCRGRADJE POTROŠNOG MATERIJALA ZA POTREBE SPROVOĐENJA TESTIRANJA
51000000011716185	21.780,00	14.4.2020.	FARMALAB D.O.O.	NABAVKA SETOVA ZA SAKUPLJANJE UZORAKA ZA POTREBE TESTIRANJA
51000000011716185	20.000,00	14.4.2020.	BOLNICA DANILO I CETINJE	PREUSMJERAVANJE NA ZAHTJEV DONATORA
51000000011716185	2.000,00	14.4.2020.	JZU OPŠTA BOLNICA BERANE	PREUSMJERAVANJE NA ZAHTJEV DONATORA
	367.651,74			

Tabela 3: Odlivi sa računa u periodu 14. april – 16. april 2020.

Stanje na računu Nacionalnog koordinacionog tijela na dan 16. april 2020. iznosi: €6.038.382,43 i US \$ 75.971,72.

IX Uloga i aktivnosti Ministarstva zdravlja⁷

Aktivnosti prije pojave virusa COVID-19 u CG

27-31. maj 2019: Misija SZO za ocjenu sprovođenja Međunarodnog zdravstvenog Pravilnika (IHR) u Crnoj Gori.

Septembar 2019 – januar 2020: Obezbeđivanje karantina shodno obavezi iz Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti (obiđeni objekti Vojske Crne Gore (u Podgorici 4 objekta, Herceg Novi 2 objekta, Nikšić 1 objekat).

Novembar 2019: Urađena Prva nacionalna studija za procjenu kapaciteta sprječavanja i suzbijanja bolničkih infekcija.

Januar 2020: Unapređenje laboratorijskih kapaciteta za samostalno sprovođenje dijagnostike novog soja korona virusa

24. januar: Proglašena infekcija novim korona virusom (2019-nCoV) za stanje nad kojim se sprovodi obavezan zdravstveni nadzor. Informacija dostavljena: MUP, MOD, MPRR, MSP, Upravi za inspekcijske poslove, Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Upravi policije, Aerodromima, IJZ, KCCG, Opštim bolnicama, Domovima zdravlja, Zavodu za hitnu medicinsku pomoć.

Obilazak 7 opštih i 2 specijalne bolnice i pripremljen Izvještaj o ispunjenosti uslova u smislu opreme, kadra i prostora u navedenim ustanovama radi zbrinjavanja pacijenata i spremnosti u slučaju pojave masovnog obolijevanja od korona virusa.

27. januar: Održana prva konferencija za medije povodom novog korona virusa a vezano za situaciju u kojoj su identifikovani kineski turisti u Budvi koji su imali određenu respiratornu simptomatologiju a za koje se naknadno utvrdilo da ne ispunjavaju elemente definicije sumnjivog slučaja

- Obavješten MORT i započeta intenzivna saradnja sa njima a vezano za dolazak kineskih turista i gostiju u organizovanim turama
- Obavještene sve ZU o neophodnosti nabavke dovoljnih količina adekvatne lične zaštitne opreme kao i o neophodnosti uvođenje 24-časovne pripravnosti svih epidemioloških timova.

9 – 12. februar: Započeta prva misija Svjetske zdravstvene organizacije sa ciljem procjene nacionalnih kapaciteta za spremnost i odgovor na COVID-19 – pripremljenost, razrađivanje planova krizne komunikacije (detekcija, mitigacija, prevencija i suzbijanje obolijevanja uz komunikaciju rizika).

---

⁷ Više zajedničkih aktivnosti već su navedene u ovom dokumentu pod aktivnostima Instituta za javno zdravlje

Ukupno su realizovane tri ekspertske posjete SZO – jedna koja se bavila ocjenom spremnosti sistema da reaguje u vanrednoj situaciji, druga procjenom kliničkih kapaciteta i postupanja sa eventualno oboljelima, i treća – laboratorijskih kapaciteta i praksi Instituta za javno zdravlje. Od strane SZO eksperata ocijenjeno je da je Crnogorski zdravstveni sistem spreman da odgovori izazovu.

25. februar: Održan sastanak sa menadžmentima svih javnih zdravstvenih ustanova na temu javnih nastupa – komunikacije sa opštom javnošću putem lokalnih i ostalih medija, u cilju pružanja stručnih, tačnih i pravovremenih informacija građanima o korona virusu (svima dostavljen pisani materijal u skladu sa instrukcijama Instituta za javno zdravlje).

26. februar: Donijeta Odluka da Sanitarna inspekcija donese Rješenje kompaniji CRBC da privede namjeni dijelove kampova Lopate 2, Uvač 4, Pelev Brijeg za potrebe prihvatne izolacione stanice / karantina za dolazeće radnike iz Kine koji će na tom mjestu u izolaciji provesti najmanje 14 dana po eventualnom povratku u Crnu Goru. Uporedo sa razvojem karantina kompaniji je predočena i neophodnost sprovođenja seta dodatnih mjera kako prije tako i nakon dolaska

Izvršena dodatna procjena 5 opštih bolnica, specijalne bolnice za plućne bolesti Brezovik, bolnice Meljine, o ispunjenosti uslova u smislu opreme, kadra i prostora u navedenim ustanovama radi zbrinjavanja pacijenata i spremnosti u slučaju pojave masovnog oboljevanja od korona virusa

Održan sastanak sa Predsjednikom Vlade g-dinom Duškom Markovićem i 15 članova Nacionalnog koordinacionog tijela na temu dotadašnjih realizovanih i planiranih aktivnosti

27. februar: Usvojena Informacija o stanju u zdravstvenom sistemu vezano za korona virus (sjednica Vlade) i donijeti zaključci o preusmjeravanju sredstava za izvođenje radova na adaptaciji i opremanja prostora bivše kasarne *Zoganje* za potrebe karantina, za nabavku 17 respiratora za potrebe 6 OB i SB Brezovik, ako i sredstava za nabavku 3 vozila za transport bolesnika za OB Bar, Berane i KCCG.

Organizovan sastanak sa akreditovanim ambasadorima zemalja EU u Podgorici

1. mart: ažuriran i distribuiran Plan za postupanje (verzija 2)

2. mart: Zdravstvene ustanove dostavile Akcione planove prijema pacijenata sa sumnjom na infekciju 2019-nCoV sa mjerama za postupanje

Podignut stepen rizika od pojave novog koronavirusa u Crnoj Gori na VISOK

4. mart: Dostavljen zahtjev Ministarstvu zdravlja da se bolest COVID-19, čiji je izazivač SARS-CoV-2, stavi na listu obaveznog prijavljivanja

5. mart: IJZCG poslao zahtjev Ministarstvu zdravlja za pomoć u ojačavanju tima za komunikacije IJZCG o novom koronavirusu

6. mart: Distribuirana brošura „Kako se zaštititi od novog korona virusa” na 5.000 adresa. Takođe brošura distribuirana svim štampanim medijima i dodatno 23.000 primjeraka distribuirano zdravstvenim ustanovama i obrazovnim institucijama u zemlji

9. mart: Upućeno obavještenje i zahtjev svim JZU i FZO da bolest COVID-19, čiji je izazivač SARS-CoV-2, stave na listu obaveznog prijavljivanja

10. mart: Nakon sastanka sa Premijerom i podpredsjednikom Vlade izrađen prijedlog pooštrenih mjera koje za cilj imaju sprečavanje unosa novog koronavirusa u Crnu Goru uključujući i zabranu putovanja, zabranu ulazaka stranim državljanima iz pogođenih područja, obaveznu samoizolaciju za crnogorske državljanke koji dolaze iz pogođenih područja, zabranu održavanja sportskih manifestacija sa prisustvom publike, odlaganju svih organizovanih đачkih i učeničkih grupa – ekskurzija, izleta, edukativnih skupova i sl. u inostranstvu, sprovođenju pooštrene granične kontrole nad putnicima u međunarodnom saobraćaju koji dolaze iz država koje u ovom trenutku imaju registrovane slučajeve a bez široko uspostavljene lokalne transmisije COVID-19 kao i čitavog niza preporuka – individualna odgovornost, promjene u ponašanju, telefonska komunikacija.

11. mart: Na predlog Instituta usvojen je Pravilnik o bližim uslovima i načinu organizovanja i sprovođenja zdravstvenog nadzora i karantina i uslovima koje moraju da ispunjavaju objekti za smještaj u karantin.

12. mart: Održana otvorena sjednica Vlade (za medije). Vlada donijela Odluku da se objekti u Danilovgradu (Respa) i Ulcinju (Zoganje) ustupe za sprovođenje mjera karantina

Aktivnosti nakon pojave COVID-19 u CG

17. mart: Održana pres konferencija povodom pojave COVID-19 pacijenata u CG

Donijet Plan zajedničkih aktivnosti zdravstvenog sistema CG i SZO, UNICEF, UNDP, UNHCR, IOM, UNOPS

Održan sastanak: Premijer Duško Marković, potpredsjednik Vlade mr Milutin Simović i Ministar zdravlja dr Kenan Hrapović.

18. mart: Donijeta Odluka Vlade Crne Gore o preduzimanju mjera za sprječavanje i suzbijanje novog korona virusa

20. mart: Održana sjednica Savjeta za odbranu i bezbjednost. Jedna od tačaka: razmatranje Informacije o trenutnoj epidemiološkoj situaciji u Crnoj Gori i preduzetim mjerama na sprječavanju širenja virusa COVID-19

22. mart: Formiran Operativni štab na nivou zdravstvenog sistema. Za koordinatora određen Milovan Vujović državni sekretar u Ministarstvu. Članovi: predstavnici ministarstva zdravlja (direktori direktorata), KCCG, IJZ, OB Nikšić, OB Bar, OB Berane, ZHMP, Montefarm

Saglasnost Ministarstva na predlog mjera Zavoda za transfuziju krvi radi prevencije transmisije COVID-19

Donijeta odluka da se rad domova zdravlja obavlja svakim danom, vikendom i praznikom od 07:00 do 21:00

23. mart: Odluka da se u JZU formiraju operativni štabovi

Odluka da JZU odrede anesteziologe, infektologe i med. sestre za dodatnu obuku u KCCG

Obaveza ka svim JZU da obezbijede dovoljne količine zaliha medicinskog kiseonika

24. mart: Informacija o smještajnim kapacitetima i broju respiratora za privatne ZU: poliklinike Ars medica, Filipović, Dr Zejnilović, bolnica *Codra* i opšta bolnica Meljine

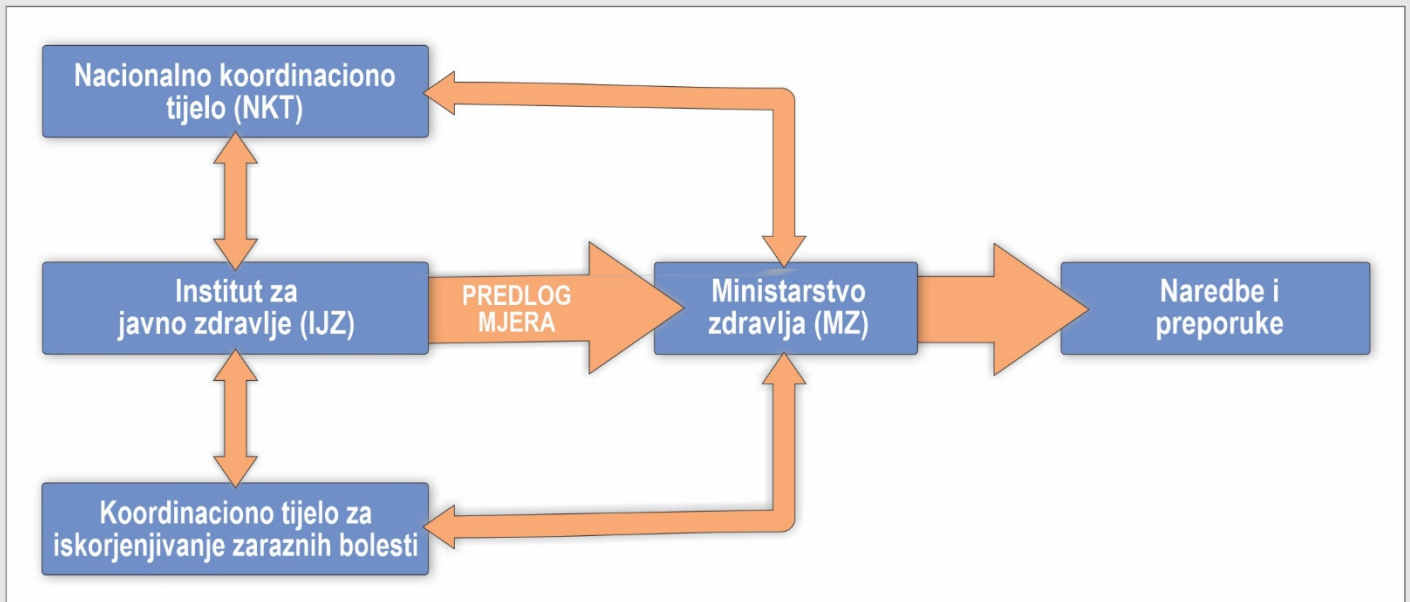
26. mart: Zahtjev IJZ da se proglašava Epidemija zarazne bolesti COVID-19 na teritoriji Crne Gore
Ministarstvo donijelo Naredbu o proglašavanju epidemije zarazne bolesti COVID-19

27. mart: Sjednica kolegijuma Parlamenta sa potpred. Simovićem, ministrima Hrapovićem, Radunovićem, Sekulić, Purišićem.

30. mart: Dodatno obavještenje svim direktorima JZU o obavezi pooštrene kontrole privremene spriječenosti za rad zaposlenih u zdravstvenim ustanovama

1. april: Video konferencija sa Svjetskom bankom oko kredita za pomoć zdravstveniom sistemu Crne Gore u iznosu od 5 miliona eura, prisustvovali ministri zdravlja i finansija.

7. april: Ministarstvo zdravlja dostavilo preporuke u cilju sprječavanja širenja novog korona virusa svim državnim institucijama i lokalnim samoupravama

X Mjere i preporuke

Nacionalno koordinaciono tijelo je od pojave opasnosti širenja infekcije novog koronavirusa donijelo više od stotinu mjera i preporuka.

Više mjera su vremenom dopunjavane u skladu sa razvojem epidemiološke i druge situacije i procjenama Nacionalnog koordinacionog tijela.

Neke od preporuka su u međuvremenu prerasle u mjere (poput preporuke o uzdržavanju od svadbenih skupova, o odstojanju u prodajnim objektima i sl.)

U prilogu je „prečišćeni“ tekst mjera i preporuka koje su važeće na dan kreiranja ovog izvještaja – 18. aprila 2020.

Mjere

1. Zabrana putovanja iz Crne Gore u najpogođenija područja i države, u kojima vlada epidemija zarazne bolesti, izazvana novim koronavirusom, i to:

- Italiju;
- Španiju;
- Južnu Koreju;
- Iran; i
- Kinu - pokrajina Hubei.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

2. Zabrana državnim službenicima i namještenicima zaposlenim u državnim organima, organima državne uprave, organima uprave, i službenicima i namještenicima zaposlenim u organima lokalne samouprave službeno putovanje u inostranstvo, osim u slučajevima kada je putovanje od državnog interesa, uz prethodno dobijenu saglasnost starješine organa.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

3. Zabrana stranim državljanima ulaska u Crnu Goru, koji dolaze iz zemalja u kojima vlada epidemija zarazne bolesti izazvana novim koronavirusom, iz:

- Italije;

- Španije;
- Južne Koreje;
- Irana; i
- Kine - pokrajina Hubei.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

4. Stavljanje u kućnu izolaciju pod aktivnim nadzorom i ograničenjem prava kretanja, koji podrazumijeva smještaj u porodičnom objektu uz praćenje zdravstvenog stanja od strane nadležne epidemiološke službe u trajanju od 14 dana državljana Crne Gore, koji su se zadesili u tranzitu i povratnici su iz zemalja: Italije, Španije, Južne Koreje, Irana, Kine - pokrajina Hubei.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

5. Zabrana organizovanja svih đačkih i učeničkih ekurzija, izleta, edukativnih skupova i sl. u inostranstvu.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

6. Zabrana održavanja sportskih manifestacija sa prisustvom publike, eventualni dolazak sportskih timova iz najpogođenijih područja novim koronavirusom odlaže se do daljnjeg.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

7. Pooštrena granična kontrola nad putnicima u međunarodnom saobraćaju koji dolaze iz država koje imaju registrovane slučajeve, a bez široko uspostavljene lokalne transmisije COVID-19.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

8. Zadužuje se Uprava za Imovinu, kao i nadležne službe jedinica lokalnih samouprava, da po hitnom postupku izvrše nabavku dodatnih količina sredstava za higijenu, kao i sredstava za dezinfekciju ruku, radnog prostora i opreme za potrebe državnih organa, organa državne uprave, organa uprave i organa lokalne samouprave, u skladu sa preporukama Instituta za javno zdravlje Crne Gore.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

9. Zabrana putovanja putnika iz Crne Gore na sjever Republike Italije u Milano i Bolonju, područja zahvaćena epidemijom zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom, kao i ulazak putnika u Crnu Goru iz tih destinacija.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

10. Zabrana uplovljavanja svih kruzera i jahti u luke: Bar, Budva, Kotor, Luka Kumbor - Portonovi, Tivat (Gat I i Gat II) i Zelenika.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 2. maja 2020.

11. Zabrana okupljanja stanovništva u zatvorenim i na otvorenim javnim mjestima (javna okupljanja, javne priredbe, sportski, politički, vjerski, kulturno-umjetnički, privatni skupovi, obredi i manifestacije, u skladu sa zakonom).

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

12. Zabrana posjete licima koja se nalaze na bolničkom liječenju u zdravstvenim ustanovama i licima koja su smještena u ustanovama socijalne i dječje zaštite.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

13. Zabrana posjete licima lišenim slobode i pritvorenim licima, osim advokatima i sudskim vještacima po odluci suda i zabrana posjete licima koja se nalaze na izdržavanju kazne zatvora.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

14. Prekid obrazovno-vaspitanog rada u javnim i privatnim obrazovno-vaspitanim ustanovama, u trajanju od najmanje 15 dana, počev od 16. marta 2020.

Tokom prekida obrazovno-vaspitanog rada u javnim i privatnim obrazovno-vaspitanim ustanovama jednom od roditelja/ staratelja/ hranitelja/ usvojitelja ili samohranom roditelju djeteta koje nije starije od 11 godina života obezbjeđuje se pravo na plaćeno odsustvo sa rada, osim zaposlenim u zdravstvu, Ministarstvu odbrane, Agenciji za nacionalnu bezbjednost, Ministarstvu unutrašnjih poslova, Upravi policije, Upravi carina, Upravi za inspeksijske poslove, Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, ustanove za smještaj lica iz oblasti za socijalnu i dječju zaštitu, Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, službama zaštite i spašavanja kao i u drugim organima i službama za koje Nacionalno koordinaciono tijelo za zarazne bolesti ocijeni da je njihova djelatnost neophodna za vrijeme trajanja navedenih mjera

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

15. Prekid rada prvostepenih socijalno-ljekarskih komisija u oblasti socijalne i dječje zaštite u centrima za socijalni rad.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

16. Zatvaranje graničnih prelaza za putnički granični saobraćaj prema:

- Bosni i Hercegovini: Šćepan Polje - Hum, na putnom pravcu Plužine - Foča, granični prelaz: Šula - Vitina, na putnom pravcu Pljevlja - Foča;
- Republici Albaniji: Grnčar- Baškim, na putnom pravcu Plav - Skadar, Sukobin - Murićani na putnom pravcu Ulcinj - Skadar;
- Republici Hrvatskoj: Kobila - Vitina, na putnom pravcu Herceg Novi - Vitina - Dubrovnik;
- Republici Srbiji: Ranče - Jabuka, na putnom pravcu Pljevlja - Prijepolje, Vuče - Godovo na putnom pravcu Rožaje – Tutin.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

17. Zabrana putovanja državljanima Crne Gore u:

- Japan,
- Francusku,
- Njemačku,
- Švajcarsku,
- Dansku,
- Austriju;

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

18. Stavljanje pod zdravstveno sanitarni nadzor povratnika/putnika u međunarodnom saobraćaju iz:

- Japana,
- Francuske,
- Njemačke,
- Švajcarske,
- Danske,
- Slovenije,
- Austriju.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

19. Obaveza Uprave za imovinu da izvrši nabavku dodatnih količina sredstava za higijenu, kao i sredstava za dezinfekciju ruku, radnog prostora i opreme, po prioritetima, a prvenstveno za potrebe vaspitno-obrazovnih i zdravstvenih ustanova.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

20. Zabrana ulaska strancima, osim strancima sa stalnim ili privremenim boravkom u Crnoj Gori i strancima koji upravljaju motornim vozilima kojima se obavlja promet robe, osim prometa robe za potrebe Crne Gore kao i tranzita, koji ostaje nesmetan, uz posebne mjere zdravstveno sanitarnog nadzora.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

21. Obavezna samoizolacija za sve crnogorske državljane, kao i za strance koji imaju stalni ili privremeni boravak u Crnoj Gori, koji dolaze iz inostranstva, a na osnovu rješenja zdravstveno sanitarne inspekcije.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

22. Zabrana pružanja ugostiteljskih usluga u hotelima, osim za prijavljene goste.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

23. Zatvaranje disko klubova/barova i noćnih klubova/barova.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

24. Zatvaranje ugostiteljskih objekata - kafića, kafana, kafeterija, restorana i barova, osim ugostiteljskih objekata koji dostavljaju hranu i omogućavaju preuzimanje hrane i obroka, uz zabranu boravka gostiju u samim objektima.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

25. Zabrana obavljanja trgovinskih i ugostiteljskih usluga u tržnim centrima.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

26. Zatvaranje dječjih igraonica.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

27. Zatvaranje fitnes centara.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

28. Zatvaranje kazina, kladionica i kockarnica.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

29. Ograničavanje broja kupaca u odnosu na površinu prodajnog objekta tako što na deset kvadratnih metara površine prodajnog objekta može da se nalazi samo jedan potrošač. U prodajnom objektu, nezavisno od površine, ne može da boravi više od 50 potrošača u isto vrijeme, osim u tržnicama i pijacama gdje istovremeno može u objektu da bude do 100 potrošača.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

30. Obaveza odgovornih lica u trgovinskim objektima da obezbijede/označe rastojanje od najmanje dva metra između lica koja se nalaze ispred prodajnih objekata, na kasama i sektorima u kojima se roba uslužuje od strane zaposlenih lica u prodajnom objektu.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

31. Obaveza odgovornih lica u trgovinskim objektima da za svoje zaposlene obezbijede primjenu mjera zaštite zdravlja propisanih od strane Instituta za javno zdravlje Crne Gore.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

32. Obaveza odgovornih lica u trgovinskim objektima da na ulazu u prodajni objekat istaknu obavještenje o maksimalnom broju lica koja se u tom objektu mogu istovremeno nalaziti i da organizuju sprovođenje ove mjere.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

33. Obaveza opština, Glavnog grada i Prijestonice da u saradnji sa opštinskim kriznim štabovima identifikuju potencijalne objekte za sprovođenje mjera karantina, u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima i načinu organizovanja i sprovođenja zdravstvenog nadzora i karantina i uslovima koje moraju da ispunjavaju objekti za smještaj u karantin ("Službeni list CG", broj 13/20) i predlože Ministarstvu zdravlja za dalju proceduru određivanja karantina.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

34. Obustava javnog prevoza putnika u međunarodnom drumskom, željezničkom i vazdušnom saobraćaju osim neredovnog čarter prevoza, organizovanog za povratak crnogorskih državljana u Crnu Goru i stranih državljana u domicilnu državu, uz saglasnost Nacionalnog koordinacionog tijela za zarazne bolesti.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 2. maja 2020.

35. Obaveza državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave da lična dokumenta (lična karta, pasoš i vozačka dozvola), koja posjeduju građani, izdata nakon 2008. godine, a kojima je istekao rok važenja, po osnovu kojih ostvaruju pred tim organima neko svoje pravo ili izvršavaju obavezu, smatraju važećim.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 2. maja 2020.

36. Ograničavanje broja građana u šalter salama područnih jedinica i filijala Ministarstva unutrašnjih poslova i drugih organa državne uprave, tako što u šalter sali, nezavisno od površine, ne može da boravi više građana od broja postojećih šalterskih mjesta.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 2. maja 2020.

37. Obustava javnog prevoza putnika u međugradskom, prigradskom i gradskom autobuskom i kombi prevozu osim za organizovani prevoz zaposlenih.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

38. Obustava javnog prevoza putnika u unutrašnjem željezničkom saobraćaju.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

39. Zatvaranje šalterskih sala područnih jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave za nekretnine.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

40. Obaveza državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, pravnih lica koja vrše javna ovlašćenja i javnih službi da sve odluke u postupcima koji se vode pred tim organima strankama dostave putem pošte.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

41. Zabrana rada otvorenih i zatvorenih objekata za sport i rekreaciju i bazena.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

42. Obaveza smještaja u karantin lica koja su bila ili za koja se sumnja da su bila u kontaktu sa licima oboljelim od novog koronavirusa ili sa licima za koja postoji sumnja da su oboljela od ove bolesti, kao i lica koja dolaze iz zemalja sa visokim nivoom lokalne transmisije virusa. Lica koja su bila u kontaktu sa oboljelim od novog koronavirusa moraju biti sama u prostoriji u karantinu.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

43. **Preduzimanje kontinuiranih mjera praćenja smještaja u samoizolaciji lica koja dolaze iz zemalja sa umjerenim i niskim nivoom transmisije i nijesu došla organizovanim prevozom, uz strogo poštovanje ove mjere i kontrolu od strane nadležnih organa koji su dužni da podnesu krivičnu prijavu zbog nepoštovanja ove mjere, u skladu sa zakonom.**

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

44. **Obustava prelaska preko graničnih prelaza Sitnica - Zupci na putnom pravcu Herceg Novi - Trebinje, Meteljka - Metaljka na putnom pravcu Pljevlja - Čajniče, Čemerno na putnom pravcu Pljevlja – Priboj.**

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

45. **Zatvaranje frizerskih i kozmetičkih salona.**

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

46. **Obezbjedivanje redovnog odvijanja rada i pružanja usluga od strane pravnih lica, koji obavljaju poslove od javnog interesa, a nezamjenljiv su uslov života i rada građana.**

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

47. **Zabrana rada trgovinskih objekata, osim apoteka i objekata u kojima se obavlja trgovina hranom, pićem, sredstvima za higijenu, motornim gorivima, građevinskim proizvodima, sredstvima za zaštitu i prihranu bilja i sadnog materijala, proizvoda za ishranu i liječenje životinja, opreme za bebe, štampe, poljoprivrednih mašina i opreme i pogrebne opreme.**

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

48. **Obustava taxi prevoza.**

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

49. **Stavljanje zaliha zaštitne opreme i dezinfekcionih sredstava koje posjeduju veledrogerije, na raspolaganje sistemu javnog zdravstva Crne Gore, uz novčanu naknadu po tržišnim cijenama.**

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

50. **Izmjena sistema funkcionisanja zdravstvenog sistema u dijelu pružanja zdravstvenih usluga na način da se:**

- u Kliničkom centru Crne Gore, opštim i specijalnim bolnicama, kao i ustanovama u Mreži zdravstvenog sistema obezbijedi dostupnost specijalističkih pregleda za hitne pacijente na osnovu predloga izabranog doktora sa oznakom „hitno”. Prethodno zakazani specijalistički pregledi biće obavljani kada se steknu epidemiološki uslovi;

- u Kliničkom centru Crne Gore obezbijedi dostupnost svih medicinskih usluga u kontinuitetu za hemato-onkološke pacijente po utvrđenom rasporedu;
- odloži sprovođenje programa skrininga raka debelog crijeva, raka dojke i raka grlića materice dok traju mjere;
- obustavi rad stomatoloških ordinacija, uz obavezu da se za hitne pacijente organizuje dežurstvo;
- obavežu svi domovi zdravlja da sprovedu mjere koje će omogućiti racionalno i efikasno korišćenje ljudskih resursa u aktuelnim epidemiološkim uslovima;
- obaveže Dom zdravlja Podgorica da u zdravstvenom objektu Tološi otvori punkt za pacijente “sumnjive na infekciju virusom KOVID 19”;
- obezbijedi upućivanje i transport pacijenata na liječenje van Crne Gore, isključivo u slučajevima životne ugroženosti pacijenta.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

51. Omogućavanje apotekama da dostavljaju lijekove i medicinska sredstava na kućnu adresu građana kojima je kretanje ograničeno. Dostava se može vršiti za lijekove i medicinska sredstva koja ispunjavaju uslove za promet na malo i u o čemu je apoteka koja vrši dostavu dužna da vodi evidenciju u skladu sa odredbama Zakona o apotekarskoj djelatnosti.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

52. Zabrana organizacije dostavljanja na kućne adrese životnih namirnica i lijekova bez saglasnosti Operativnog štaba Nacionalnog koordinacionog tijela za zarazne bolesti.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

53. U jedinicama lokalne samouprave, pored ovlašćenja propisanih zakonom kojim se uređuju poslovi i ovlašćenja Komunalne policije, komunalni policajac je posebno ovlašćen i za podnošenje krivične prijave radi utvrđivanja krivične odgovornosti zbog nepostupanja po odredbama naredbi za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronavirusa koje se odnose na:

- zabranu pružanja ugostiteljskih usluga u hotelima, osim za prijavljene goste;
- zatvaranja disko klubova/barova i noćnih klubova/barova;
- zatvaranja ugostiteljskih objekata - kafića, kafana, kafeterija, restorana i barova, osim ugostiteljskih objekata koji dostavljaju hranu i omogućavaju preuzimanje hrane i obroka, uz zabranu boravka gostiju u samim objektima;
- zabranu obavljanja trgovinskih i ugostiteljskih usluga u tržnim centrima;
- zabrana okupljanja stanovništva u zatvorenim i na otvorenim javnim mjestima (javna okupljanja, javne priredbe, sportski, politički, vjerski, kulturno-umjetnički, privatni skupovi, obredi i manifestacije, u skladu sa zakonom);
- zatvaranja dječjih igraonica;
- zatvaranja fitnes centara;
- zabranu rada otvorenih i zatvorenih objekata za sport i rekreaciju i bazena;
- zatvaranja kazina, kladionica i kockarnica;
- obustave javnog prevoza putnika u prigradskom i gradskom autobuskom i kombi prevozu;
- zatvaranja frizerskih i kozmetičkih salona;

- zabrana rada trgovinskih objekata, osim apoteka i objekata u kojima se obavlja trgovina hranom, pićem, sredstvima za higijenu, motornim gorivima, građevinskim proizvodima, sredstvima za zaštitu i prihranu bilja i sadnog materijala, proizvoda za ishranu i liječenje životinja;
- obustava taxi prevoza.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

- 54. Obaveza zdravstveno sanitarne inspekcije i Uprave policije da u maksimalno mogućoj mjeri pojačaju aktivnosti nadzora svih lica kojima je izrečena mjera samoizolacije, njihovih članova domaćinstva, kao i osoba koje su ih dovele od graničnog prelaza do mjesta stanovanja. Ako utvrde da ova lica ne postupaju po izrečenoj mjeri, zdravstveno sanitarna inspekcija i Uprava policije odmah će podnijeti krivičnu prijavu nadležnom državnom tužilaštvu zbog izvršenja krivičnog djela, za nepostupanje po zdravstvenim propisima za suzbijanje opasne zarazne bolesti, za koje je propisana kazna zatvora do jedne godine.**

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

- 55. Zabrana prevoza više od dva punoljetna lica u putničkom motornom vozilu u isto vrijeme, osim ako se prevoze članovi zajedničkog porodičnog domaćinstva. Ova zabrana ne odnosi se na vozila pravnih lica kojima se vrši prevoz zaposlenih, vozila predstavnika medija i vozila koja se koriste za potrebe hitnih interventnih službi (zdravstvo, policija, vojska, vatrogasne službe i sl.).**

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

- 56. Obaveza vlasnika i zakupaca restorana, kafana i kafića da baštenski mobilijar učine nedostupnim za korišćenje.**

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

- 57. Zabrana organizovanja svadbi.**

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

- 58. Obavljanje sahrane umrlih lica isključivo u užem krugu porodice.**

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

- 59. Obaveza vjerskih zajednica da svoje aktivnosti prilagode aktuelnoj epidemiološkoj situaciji i da se vjerski obredi u vjerskim objektima obavljaju isključivo bez prisustva građana.**

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

- 60. Obustava putničkog međunarodnog saobraćaja, osim najavljenog dolaska crnogorskih državljana, posredstvom diplomatsko-konzularnih predstavništava, Operativnom štabu**

Nacionalnog koordinacionog tijela za zarazne bolesti, uz obavezan smještaj u karantin, u skladu sa rješenjem zdravstveno-sanitarne inspekcije.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 25. aprila 2020.

61. Zabrana putničkog međugradskog saobraćaja, osim za putnička motorna vozila kojima se vrše djelatnosti bitne za promet roba, snabdijevanje i dostavu lijekova, hitnu medicinsku pomoć, komunalne djelatnosti, snabdijevanje gorivom i električnom energijom, prevoz zaposlenih, prevoz lica koja su boravila van mjesta boravka, odnosno prebivališta, radi povratka u to mjesto.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 25. aprila 2020.

62. Zabrana prisustva i zadržavanja na svim javnim površinama više od jednog lica, osim za dijete mlađe od 12 godina života, dijete sa poremećajima iz autističnog spektra i drugim smetnjama u razvoju i lica koja koriste invalidska kolica, uz prisustvo jednog roditelja, staratelja, usvojioca, hranioca, pratioca ili drugog punoljetnog člana porodičnog domaćinstva. Ova zabrana ne odnosi se na lica koja obavljaju redovne radne zadatke u djelatnostima dozvoljenim naredbama.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 25. aprila 2020.

63. Zabrana prisustva i zadržavanja lica na plažama (riječnim, jezerskim i morskim), uređenim i neuređenim kupalištima i izletištima.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 25. aprila 2020.

64. Mogućnost izabranog doktora da, na zahtjev zaposlenog, privremenu spriječnost za rad do 30 dana (koju je utvrdio izabrani tim ili izabrani doktor) i privremenu spriječenost za rad duže od 30 dana (koju je utvrdila nadležna ljekarska komisija) produži do 30. aprila 2020.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

65. Obaveza pravnih i fizičkih lica koja obavljaju građevinske radove da organizuju rad na način koji obezbjeđuje poštovanje epidemioloških mjera, posebno poštujući socijalnu distancu između zaposlenih i drugih mjera zaštite i zdravlja na radu.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 25. aprila 2020.

66. Obaveza apoteka, objekata u kojima se obavlja trgovina hranom, pićem i sredstvima za higijenu, specijalizovanih objekata za prodaju opreme za bebe, građevinskih proizvoda, sredstava za zaštitu i prihranu bilja i sadnog materijala, proizvoda za ishranu i liječenje životinja, poljoprivrednih mašina i pogrebne opreme da radno vrijeme organizuju u periodu od 8 do 18 časova, osim dostave na adresu kupca, koja se može vršiti u radno vrijeme, koje trgovac istakne, u skladu sa propisima.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 25. aprila 2020.

67. Obaveza vlasnika, odnosno korisnika kioska u kojima se prodaje štampa da radno vrijeme organizuju u periodu od 7 do 15 časova, u dvije smjene od po četiri časa, po zaposlenom.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 25. aprila 2020.

68. Obaveza nadležnih organa koji vrše kontrolu i regulisanje saobraćaja na putevima da saobraćajne dozvole kojima je istekao rok važenja smatraju važećim, ako vozač uz dozvolu posjeduje važeću polisu osiguranja i dokaz o izvršenom tehničkom pregledu vozila.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 25. aprila 2020.

69. Obaveza državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, privrednih društava, javnih ustanova i drugih pravnih lica, preduzetnika i fizičkih lica da dozvole za stalni boravak, dozvole za privremeni boravak i dozvole za privremeni boravak i rad stranaca, a kojima je istekao rok važenja, po osnovu kojih ostvaruju pred tim organima neko svoje pravo ili izvršavaju obavezu, smatraju važećim.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 25. aprila 2020.

70. Obustava naplate takse (u iznosu od 2 eura) za građane koji su izdavanje izvoda iz registra rođenih i uvjerenja iz registra crnogorskih državljana naručili preko portala www.dokumenta.me.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 25. aprila 2020.

71. Sanitarne knjižice koje posjeduju određena lica, a kojima je istekao rok važenja, smatraju se važećim do 30. juna 2020.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. juna 2020.

72. Za lica kojima je na osnovu rješenja zdravstveno sanitarne inspekcije određena mjera stavljanja u samoizolaciju (u porodičnom smještaju ili drugom objektu), po isteku 14 dana trajanja samoizolacije, produžava se za još 14 dana.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

73. Stavljanje u samoizolaciju u porodičnom smještaju u trajanju od 14 dana lica kojima je, na osnovu rješenja zdravstveno sanitarne inspekcije, određena mjera stavljanja u karantin (u objektu koji je Vlada Crne Gore odredila za karantin), a u toku trajanja karantina nijesu imali simptome novog koronavirusa, nakon isteka karantina. Prevoz ovih lica do porodičnog smještaja obaviće se uz propisane mjere prevencije infekcije od koronavirusa.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

74. Samoizolacija lica (u porodičnom smještaju ili drugom objektu) koja su bila u kontaktu ili se sumnja da su bila u kontaktu sa licima oboljelim od novog koronavirusa, a nijesu imali simptome ove bolesti, produžava se rješenjem zdravstveno sanitarne inspekcije za 14 dana.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

75. Obavezna institucionalna izolacija za lica koja su boravila u karantinu ili samoizolaciji i čiji su rezultati testa na novi koronavirus pozitivni, a moraju se izolovati od zdravih lica, a ne može im se obezbijediti samoizolacija u porodičnom smještaju; lica koja su bila na bolničkom liječenju, oporavljena su i nemaju simptome bolesti, ali još nemaju dva uzastopna negativna rezultata iz uzoraka uzetih u razmaku od 24 časa; kao i za lica koja su doputovala iz

inostranstva i prilikom smještanja u karantin rezultati testa na novi korona virus su im bili pozitivni.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

- 76. Zabrana izlaska iz objekata stanovanja građanima, ponedjeljkom do petka u vremenu od 19 časova do 5 časova narednog dana, subotom od 13 do 5 časova narednog dana, a nedjeljom od 11 do 5 časova narednog dana. Izuzetno, za vrijeme trajanja ove zabrane lica koja izvode kućne ljubimce, mogu da borave na javnoj površini najviše 60 minuta.**

Ova zabrana ne odnosi se na lica koja obavljaju redovne radne zadatke u djelatnostima dozvoljenim naredbama, zaposlene kod stranih diplomatsko-konzularnih predstavništava, lica koja pružaju usluge od javnog interesa, a nezamjenjiv su uslov života i rada građana (zdravstvo, inspeksijski organi policija, vojska, službe bezbjednosti, vatrogasne službe, komunalne službe, mediji - uključujući lica koja gostuju u medijskim emisijama, poljoprivredne djelatnosti na gazdinstvima i sl.), što se dokazuje potvrdom koju izdaje poslodavac, kao i osobe koje njeguju lica koja usljed bolesti, stanja ili posljedica povrede nijesu sposobna da samostalno obavljaju svakodnevne životne aktivnosti, što se dokazuje potvrdom koju izdaje izabrani doktor ovih lica.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

- 77. Zabrana boravka na otvorenom javnom prostoru, u periodu od 5 do 19 časova, djeci mlađoj od 12 godina života, bez prisustva jednog roditelja, staratelja, usvojioca, hranioca ili drugog punoljetnog člana porodičnog domaćinstva, uz obavezu pridržavanja propisane mjere udaljenosti od drugih lica najmanje dva metra.**

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

- 78. Zabrana sportskih i rekreativnih aktivnosti na svim javnim površinama.**

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

- 79. Zabrana okupljanja u objektima stanovanja licima koja nijesu članovi zajedničkog porodičnog domaćinstva.**

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. aprila 2020.

- 80. Mogućnost boravka djece sa poremećajima iz autističnog spektra i lica koja koriste invalidska kolica, u pratnji jednog lica, najviše 60 minuta dnevno, za vrijeme trajanja zabrane izlaska iz objekata stanovanja, ponedjeljkom do petka u vremenu od 19 časova do 5 časova narednog dana, subotom od 13 do 5 časova narednog dana, a nedjeljom od 11 do 5 časova narednog dana, na javnoj površini.**

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

- 81. Izvještaji o ocjeni zdravstvenog stanja, odnosno sposobnosti zaposlenih na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom, kojima je istekao rok važenja, smatraju se važećim do 30. juna 2020.**

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. juna 2020.

82. Licence, izvodi licenci i druga dokumenta za javni prevoz putnika i tereta u međunarodnom, unutrašnjem i unutrašnjem lokalnom drumskom saobraćaju, a kojima je istekao rok važenja, smatraju se važećim do 30. juna 2020.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 30. juna 2020.

83. Obaveza inspekcijskih organa, koji vrše nadzor nad primjenom propisa kojima se uređuje prevoz u drumskom saobraćaju, da pojačaju intenzitet kontrola nelegalnog prevoza u odnosu na javni prevoz putnika i tereta, kao i prevoz za sopstvene potrebe.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje dok postoji opasnost od unošenja, odnosno od širenja zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom.

84. Obaveza privrednih društava, drugih pravnih lica, odnosno preduzetnika koji obavljaju djelatnost građenja, odnosno izvođenja pojedinih radova da na vidnom mjestu na gradilištu istaknu obavještenje o propisanim privremenim mjerama prevencije i suzbijanja novog koronavirusa propisanih.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 23. aprila 2020.

85. Obaveza privrednih društava, drugih pravnih lica, odnosno preduzetnika koji obavljaju djelatnost građenja, odnosno izvođenja pojedinih radova da svim zaposlenim koji obavljaju građevinske radove, tokom njihovog organizovanog prevoza od i do gradilišta, kao i tokom boravka i rada na gradilištu (osim tokom konzumiranja hrane, u vrijeme određeno za obrok), obezbijede korišćenje lične zaštitne opreme - maski i rukavica.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 23. aprila 2020.

86. Obaveza privrednih društava, drugih pravnih lica, odnosno preduzetnika koji obavljaju djelatnost građenja, odnosno izvođenja pojedinih radova da svim zaposlenim koji obavljaju građevinske radove na gradilištu, tokom radnog vremena, zabrane napuštanje gradilišta radi nabavke namirnica i sl.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 23. aprila 2020.

87. Obaveza privrednih društava, drugih pravnih lica, odnosno preduzetnika koji obavljaju djelatnost građenja, odnosno izvođenja pojedinih radova da dopremaju hranu zaposlenim koji obavljaju građevinske radove na gradilištu.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 23. aprila 2020.

88. Obaveza privrednih društava, drugih pravnih lica, odnosno preduzetnika koji obavljaju djelatnost građenja, odnosno izvođenja pojedinih radova da tokom organizovanog prevoza zaposlenih od i do gradilišta (autobus ili kombi) izvrše raspored zaposlenih na način da se obezbijedi njihova fizička distance.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 23. aprila 2020.

89. Obaveza privrednih društava, drugih pravnih lica, odnosno preduzetnika koji obavljaju djelatnost građenja, odnosno izvođenja pojedinih radova da na većim gradilištima (sa 40 ili više zaposlenih) obavezno organizuju rad u više grupa od po 20 ili manje zaposlenih, čiji se sastav ne može mijenjati, uz obezbjeđivanje njihove fizičke distance na gradilištu i u najvećoj mogućoj mjeri izbjegavanje fizičkog kontakta među tim grupama nakon napuštanja gradilišta.

Ova obaveza odnosi se i na organizaciju kolektivnog smještaja zaposlenih, njihov prevoz, prostor za ishranu na gradilištu, vremensku distancu prilikom dolaska na gradilište, koja mora biti takva da se onemogući spajanje zaposlenih koji su podijeljeni po grupama.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 23. aprila 2020.

90. Obaveza privrednih društava, drugih pravnih lica, odnosno preduzetnika koji obavljaju djelatnost građenja, odnosno izvođenja pojedinih radova da rad glavnog, odgovornog i drugih inženjera u zatvorenom radnom prostoru organizuju na način da se obezbijedi veća međusobna fizička distanca uz obavezno korišćenje lične zaštitne opreme - maski i rukavica.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 23. aprila 2020.

91. Zabrana izlaska sa teritorije Opštine Tuzi svim građanima Opštine Tuzi.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 20. aprila 2020.

92. Obavezna **samoizolacija** za lica, kojima je na osnovu rješenja zdravstveno sanitarne inspekcije određena mjera stavljanja u samoizolaciju, u vremenu određenom rješenjem ove inspekcije, na teritoriji Opštine Tuzi.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 20. aprila 2020.

93. Mogućnost jednog člana porodičnog domaćinstva, čijim članovima nije izrečena mjera samoizolacije (nemaju potvrđenih slučajeva obolijevanja, niti su bili u kontaktu potvrđenih slučajeva zarazne bolesti COVID 19), da mogu da napuste objekat stanovanja, radi nabavke hrane, lijekova i drugih proizvoda neophodnih za svakodnevnu potrošnju, kao i obavljanja drugih neodložnih poslova i aktivnosti (ljekarski pregledi i sl.), što se realizuje u organizaciji opštinskog kriznog štaba.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 20. aprila 2020.

94. Mogućnost rada apoteka i objekata u kojima se obavlja trgovina hranom, pićem, sredstvima za higijenu, motornim gorivima, građevinskim proizvodima, sredstvima za zaštitu i prihranu bilja i sadnog materijala, proizvoda za ishranu i liječenje životinja, opreme za bebe, štampe, poljoprivrednih mašina i opreme i pogrebne opreme, u periodu od 8 do 14 časova, uz obavezno korišćenje lične zaštitne opreme zaposlenih i obezbjeđivanje njihove fizičke distance, prilikom obavljanja poslova na teritoriji Opštine Tuzi.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 20. aprila 2020.

95. Zabrana izlaska iz objekta stanovanja, ponedjeljkom do petka u vremenu od 15 do 5 časova narednog dana, subotom od 13 do 5 časova narednog dana, a nedjeljom od 11 do 5 časova narednog dana. Izuzetno, ova zabrana za poljoprivredne proizvođače sa teritorije Opštine Tuzi radi obavljanja poljoprivrednih radova na sopstvenom gazdinstvu, primjenjuje se u vremenu od 20 do 5 časova narednog dana, uz obavezno korišćenje lične zaštitne opreme i obezbjeđivanje njihove fizičke distance, prilikom obavljanja poslova, na teritoriji Opštine Tuzi.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje do 20. aprila 2020.

96. U subotu, 18. aprila 2020., omogućava se:

- građanima izlazak iz objekata stanovanja u periodu od 5 do 19 časova; i

- rad apoteka, objekata u kojima se obavlja trgovina hranom, pićem i sredstvima za higijenu, specijalizovanih objekata za prodaju opreme za bebe, građevinskih proizvoda, sredstava za zaštitu i prihranu bilja i sadnog materijala, proizvoda za ishranu i liječenje životinja, poljoprivrednih mašina i pogrebne opreme u periodu od 8 do 18 časova.

Rok primjene mjere: Mjera se primjenjuje 18. aprila 2020.

Preporuke

1. Državnim organima, organima državne uprave, organima lokalne samouprave i lokalne uprave, privrednim društvima, javnim ustanovama i drugim pravnim licima, preduzetnicima i fizičkim licima koja obavljaju određenu djelatnost da za radna mjesta za koje proces rada to dozvoljava uspostavi obavljanje poslova iz okvira svoje nadležnosti odnosno djelatnosti od kuće. Pri tome, treba da odrede radna mjesta za koje je moguće obavljanje rada od kuće i lica koja obavljaju te poslove koji zbog zdravstvenog stanja i drugih okolnosti ne bi smjeli biti izloženi riziku od obolijevanja, način komunikacije zaposlenih koji vrše poslove od kuće, način za održavanje sastanaka koji je u funkciji vršenja poslova iz okvira nadležnosti i djelatnosti (telefonski, online ...)
2. Korisnicima usluga zdravstvene zaštite da preglede koje mogu odgoditi – odgode dok traju ove mjere.
3. Upozoravaju se tržišni subjekti da trenutnu situaciju ne zloupotrebljavaju za ostvarivanje ekstra profita, a naročito prilikom plasiranja i prodaje osnovnih prehrambenih proizvoda, sredstava za ličnu higijenu, održavanje higijene prostora, lijekova i medicinskih sredstava.

Nadležnim inspekcijama, a posebno tržišnoj, preporučuje se pojačani inspeksijski nadzor nad sprovođenjem ove mjere.

4. Rigorozno pridržavanje mjera higijene, a posebno lične higijene i higijene ruku.
5. Preporučuje se da sve državne institucije i jedinice lokalne samouprave kao i privredni subjekti, čiji je djelokrug rada na bilo koji način povezan sa aktivnostima sprečavanja širenja novog korona virusa, da prilikom komunikacije s javnošću tijesno sarađuju sa Nacionalnim koordinacionim tijelom, kako bi se smanjila na minimum mogućnost slanja različitih poruka i informacija i time zbunjivala javnost.
6. Preporučuje se medijima da sve informacije u vezi sa aktivnostima na sprečavanju unošenja u zemlju, suzbijanju i sprečavanju prenošenja novog korona virusa traže od Nacionalnog koordinacionog tijela za zarazne bolesti i da svoja saznanja prije objave provjere kod ovog tijela;
7. Preporučuje se maloprodajnim objektima koji obavljaju trgovačku djelatnost da prva dva radna sata rezervišu za kupovinu robe od strane starijih i lica sa invaliditetom.
8. Apeluje se da se građani koji nemaju obavezni radni angažman maksimalno uzdrže i bez velike potrebe ne napuštaju domove.
9. Preporučuje se Crvenom krstu Crne Gore da za osobe sa invaliditetom, penzionere, starije osobe i hronične bolesnike obezbijedi dostavu hrane, lijekova, sredstava za održavanje higijene i drugih potrepština, ako za ove potrebe nemaju drugu mogućnost i podršku.

- 10. Preporučuje se građanima da u vozilu ne prevoze lica sa kojima ne žive u zajedničkom domaćinstvu.**
- 11. Apeluje se i upozoravaju starija lica, lica sa hroničnim oboljenjima i lica sa invaliditetom da se maksimalno uzdrže i bez velike potrebe ne napuštaju objekte stanovanja.**
- 12. Obavezuju se nadležne inspekcije da, a u skladu sa Zakonom o inspekcijskom nadzoru, u slučaju kršenja mjera propisanih naredbama za preduzimanje privremenih mjera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja novog korona virusa izriču mjeru zabrane obavljanja djelatnosti.**

XI Postupanje Uprave policije

Kontrola na graničnim prelazima

U početnom periodu praćenja pojave zarazne bolesti COVID-19 u Kini i u drugim zemljama od strane Instituta za javno zdravlje Crne Gore i nadležnog ministarstva, Uprava policije Crne Gore je, u skladu sa svojim djelokrugom rada, na nivou angažovanja pomoćnika direktora u odgovarajućim radnim međuresorskim tijelima i u dijelu postupanja i aktivnosti službenika granične policije, uzela učešće u obezbjeđivanju i sprovođenju zaštite stanovništva od inficiranja novim koronavirusom.

S tim u vezi, od 27. januara je na graničnim prelazima, prilikom ulaska putnika u Crnu Goru zdravstveno-sanitarna inspekcije počela da sprovodi zdravstveni nadzor putnika koji dolaze iz NR Kine i drugih pogođenih područja i teritorija na kojima je registrovana zarazna bolest COVID-19. Izdati su odgovarajući nalozi u cilju koordinacije i sinhronizacije svih službi na graničnim prelazima i pružanja pomoći od strane policijskih službenika sanitarnim inspektorima prilikom obavljanja poslova na graničnim prelazima. Istovremeno je trebvana odgovarajuća zaštitna oprema. U kontekstu koordinacije aktivnosti sa sanitarnim inspektorima, policijskim službenicima na graničnim prelazima je naloženo i da, prilikom graničnih provjera, od putnikâ prikupljaju minimum podataka o potencijalnom boravku u ugroženim područjima, radi daljeg postupanja sanitarnih inspektora.

Nakon što je od strane Instituta za javno zdravlje procijenjeni nivo rizika od importacije novim koronavirusom podignut sa srednjeg na visoki nivo, na graničnim prelazima je inteziviran zdravstveni nadzor što je praćeno i odgovarajućim povećanim angažovanjem službenika granične policije u okviru procedure zdravstvenog nadzora. Istovremeno, Uprava policije je nastavila otpočeti proces prilagođavanja organizacije i podjele zadataka, ali u značajnijem obimu.

Sprovođenje ostalih mjera

Radi sprečavanja unošenja zarazne bolesti u Crnu Goru, suzbijanja i prenošenja u druge zemlje na predlog Instituta za javno zdravlje Crne Gore, Ministarstvo zdravlja je donijelo odgovarajuće naredbe za čije je sprovođenje, između ostalih, bila obavezna da se stara i Uprava policije. U pitanju su naredbe kojima su, između ostalog, privremeno zabranjena putovanja u određene zemlje; ulazak u Crnu Goru u pojedinim situacijama; zabranjena određena uplovljavanja plovila; slijetanja i uzlijetanja aviona; zabranjena okupljanja; zatvoreni pojedini granični prelazi; dodatno pooštrena granična kontrola, uvedena obavezna samoizolacija za sve crnogorske državljane i pojedine kategorije stranaca, itd. Kao što je već rečeno, sve naprijed navedeno je u značajnom obimu zahtjevalo prilagođavanje organizacije i podjele zadataka u Upravi policije.

Kao veoma važno, tim povodom je direktor Uprave policije donio Instrukciju o načinu obavljanja pojedinih poslova i zadataka i o drugim pojedinim pitanjima od značaja za Upravu policije u okolnostima preduzimanja privremenih mjera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanja i sprječavanja prenošenja novog koronavirusa (COVID-19).

Svakodnevno praćenje situacije, kao i rukovođenje, koordinaciju i usmeravanje rada svih organizacionih jedinica i izvršilaca vršilo se i vrši sa nivoa Kolegijuma direktora Uprave policije.

Usložnjavanje okolnosti i prilagođavanje organizacije je podrazumjevalo i ulazak direktora Uprave policije u sastav Nacionalnog koordinacionog tijela za zarazne bolesti (NKT).

Predstavnici Uprave policije u međuresorskim radnim tijelima svojim predlozima i inicijativama značajno doprinose efikasnom odgovoru državnih struktura na izazove aktuelne situacije. Pored direktora Uprave policije, koji je član Nacionalnog koordinacionog tijela, pomoćnik direktora, rukovodilac Sektora granične policije, je član Operativnog štaba za podršku privredi za vrijeme trajanja mjera za sprečavanje širenja koronavirusa, a načelnik Odsjeka za granične provjere je član Operativnog štaba za sprovođenje aktivnosti u vezi povratka crnogorskih državljana iz inostranstva.

Prilikom obavljanja poslova i zadataka u okolnostima preduzimanja privremenih mjera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanja i sprječavanja prenošenja novog koronavirusa (COVID-19), Uprava policije, odnosno rukovodioci organizacionih jedinica su:

- postupali i postupaju u skladu sa načelima jedinstvenog rukovođenja i usmeravanja rada svih izvršilaca poslova i zadataka;
- aktivno pratili i prate situaciju uz blagovremeno interno obavještanje Kolegijuma direktora o događajima i pojavama značajnim sa aspekta suzbijanja i sprječavanja prenošenja novog koronavirusa (COVID-19),
- uspješno saradivali i koordinirali aktivnosti sa organima i ustanovama koji su nadležni, odnosno koji učestvuju u obezbjeđivanju i sprovođenju zaštite stanovništva od novog koronavirusa, na centralnom i na lokalnom nivou.

Postupajući u skladu sa pomenutom Instrukcijom rukovodioci organizacionih jedinica su preduzeli aktivnosti u cilju da se svi zaposleni upoznaju sa odgovarajućim odgovarajućim savjetima,

smjernicama i preporukama Instituta za javno zdravlje Crne Gore sa akcentom na održavanje higijene, mjere socijalne distance i korišćenje raspoložive opreme za zaštitu prilikom obavljanja poslova i zadataka.

Na osnovu preporuka Instituta za javno zdravlje izdati su odgovarajući nalozi i smjernice za postupanje službenika u konkretnim situacijama pojave simptoma akutne respiratorne bolesti. Posebno, date su odgovarajuće smjernice prilikom obavljanja poslova i zadataka, odnosno primjene ovlašćenja i preduzimanja mjera i radnji, u situacijama kada se ostvaruje kontakt sa licima za koja se sumnja da su inficiranim novim koronavirusom.

U odnosu na primjenu ovlašćenja, posebno lišenja slobode lica tokom trajanja okolnosti epidemije, direktor Uprave policije je donio odgovarajući nalog kojim je obavezao policijske službenike da, do najveće moguće mjere, primjenjuju principe sadržane u Izjavi o principima vezanim za tretman lica lišenih slobode u kontekstu pandemije zaraze koronavirusom Evropskog komiteta za sprječavanje mučenja i drugih nečovječnih i ponižavajućih postupanja (CPT).

U okolnostima epidemije, kada je najvažnija preventivna mjera ostati u objektima stanovanja, žrtve nasilja u porodici, najviše žene, su dodatno ranjive. S tim u vezi, u toku je kampanja BEZBJEDNA DOMA u čijoj realizaciji učestvuje i Uprava policije, te je zbog naprijed navedenog, direktor Uprave policije izdao odgovarajući nalog kojim je ukazao da je, pored brze i efikasne reakcije policije odmah po saznanju za nasilje u porodici, posebno važno i potrebno da policijski službenici, u zavisnosti od okolnosti slučaja, procjene i izvršenih konsultacija, ili liše slobode učinioca nasilja ili narede učiniocu nasilja udaljenje ili zabranu vraćanja u stan ili drugi prostor za stanovanje.

Značajno je i da je Savjet za građansku kontrolu rada policije u potpunosti zadovoljan postupanjem i konstatovao da je Uprava policije organizovala rad koji je u interesu javnosti, omogućava obavljanje redovnih policijskih poslova i zadataka a potrebna pažnja se vodi o zaštiti zdravlja građana i policijskih službenika.

Organizacija rada u novim okolnostima

Do trenutka sačinjavanja ove Informacije, registrovana su četiri slučaja obolijevanja od novog koronavirusa u Upravi policije koji nisu posljedica kontakata proizašlih iz primjene policijskih ovlaštenja. U kućnoj (samo) izolaciji se nalazi 65 službenika, dok se 3 službenika Uprave policije nalaze u karantinu.

Uspostavljen je postupak informisanja zaposlenih o planiranim aktivnostima, kao i o ažuriranim informacijama, uključujući i upućivanje na relevantne izvore (Institut za javno zdravlje Crne Gore, državni organi i sl.) o novom koronavirusu u cilju suzbijanja glasina i dezinformacija među zaposlenima.

U organizacionim jedinicama gdje je to objektivno bilo moguće i gdje to proces rada dozvoljavao, organizovan je rad na način koji podrazumijeva pripravnost, dežurstvo, rad od kuće, preraspodjelu radnog vremena i druge oblike posebnog rasporeda rada, prvenstveno za one zaposlene koji zbog zdravstvenog stanja i drugih okolnosti ne smiju biti izloženi riziku od obolijevanja, kao i za sve ostale zaposlene kojima priroda posla omogućava rad od kuće;

Organizovanje rada na pomenuti način je istovremeno predstavljao i blagovremenu pripremu za mogućnost većeg broja izostanaka zaposlenih zbog njihove ili bolesti članova njihovih porodica, posebno u smislu planiranja nastavka obavljanja poslova i zadataka u slučaju da dođe do većeg broja izostanaka od uobičajenog, što uključuje, ali nije ograničeno, i na spremnost za promjenu načina rada održavanja kritičnih, tj. osnovnih funkcija Uprave policije.

Rukovodioci organizacionih jedinica, a posebno rukovodioci teritorijalnih organizacionih jedinica, pored učešća u odgovarajućim tijelima (štabovima, timovima i sl.) na opštinskom nivou, u kontinuitetu održavaju stalni kontakt i savjetuju se sa epidemiološkim službama, odnosno zdravstvenim ustanovama, uključujući i Biro za zdravstvenu zaštitu MUP-a.

U okviru organizacije informisanja i izvještavanja obezbjeđeno da svi službenici, a posebno rukovodioci organizacionih jedinica, budu upoznati i kontinuirano u toku sa odgovarajućim naredbama Ministarstva zdravlja.

Direktor Uprave policije je posebno naglasio potrebu da policijski službenici odmah po pozivu preduzimaju mjere kojima se obezbjeđuje nesmetano obavljanje dužnosti zdravstveno-sanitarnim inspektorima (asistencije), odnosno službenim licima Ministarstva zdravlja i drugih organa i ustanova koji su nadležni, odnosno koji su naredbama Ministarstva zdravlja i pozitivnim propisima prepoznati kao nadležni za obezbjeđivanje i sprovođenja zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

Pored pružanja pomoći (asistencija) aktivnosti policijskih službenika su bile usmjerene i na samostalno vršenje provjera pridržavanje mjere obavezne (samo)izolacije, posebno u periodu inteziviranog povratka crnogorskih državljana u Crnu Goru kada su kapaciteti zdravstveno sanitarne inspekcije bili usmjereni na granične prelaze. Organizacione jedinice policije su odgovarale i na veliki broj poziva građana radi traženja različitih pojašnjenja, prvenstveno povodom primjene naredbi Ministarstva zdravlja

Brojne, svakodnevne asistencije su se uglavnom odnosile na pomoć sanitarnim inspektorima prilikom kontrole izolacije lica, uručenja odgovarajućih rješenja, provjere adresa i pronalaženje lica koja se nisu pridržavala obaveze javljanja sanitarno-epidemiološkim službama, sprovođenju lica u karantine, odgovarajuću policijsku (motorizovanu) pratnju i sl. Kada su u pitanju aktivnosti koje se odnose na karantine, ali i preduzimanje mjera dezinfekcije/dekontaminacije, do izražaja je došla efikasna saradnja i uspješna koordinacija aktivnosti sa Vojskom Crne Gore.

Kao posljedica zabrane međunarodnog putničkog saobraćaja, značajno je smanjen broj prelazaka državne granice o čemu govore i podaci da je u februaru 2020 godine, prije preduzimanja mjera, na graničnim prelazima registrovano ukupno 743.872 putnika ili preko 25.000 dnevno, dok je u prvoj polovini aprila taj prosjek oko 1100 putnika dnevno. Ponajviše, u pitanju su vozači teretnih motornih vozila kojim se vrši prevoz robe. Službenici granične policije, zajedno sa službenicima Uprave carina, sprovodili su i sprovode ubrzane procedure graničnih provjera vozača ovih prevoznih sredstava, sa visokim prioritetom u odnosu na nesmetani transport medicinske opreme, lijekova, energenata, prehrambenih proizvoda i druge robe od posebnog značaja u okolnostima epidemije.

Uprava policije je dala i značajan doprinos radu Operativnog Štaba za sprovođenje aktivnosti u cilju povratka crnogorskih državljana iz inostranstva, kako prilikom organizacije i sprovođenja aktivnosti povratka naših državljana iz inostranstva, tako i organizovanjem i sprovođenjem aktivnosti povratka stranih državljana iz Crne Gore u matične zemlje. Izuzetno, u skladu sa odgovarajućom procedurom, odobravani su prelasci državne granice i tranzit kroz teritoriju Crne Gore, državljana drugih država, od čega je najveći broj realizovan uz policijsku pratnju.

Po prirodi stvari, u vrhu prioriteta Uprave policije u ovim okolnostima, je bilo i jeste staranje o sprovođenju značajnog broja naredbi Ministarstva zdravlja iz djelokruga rada policije, odnosno obavljanje poslova sprječavanja vršenja i otkrivanja krivičnog djela „nepostupanje po zdravstvenim propisima za suzbijanje opasne zarazne bolesti” iz člana 287 Krivičnog zakonika i teških djela protiv zdravlja ljudi iz člana 302 Krivičnog zakonika, odnosno pronalaženje učinilaca ovih krivičnih djela i njihovo dovođenje nadležnim organima.

Policijski službenici su, direktno ili indirektno, sprovodili nadzor nad primjenom većine od preko 90 mjera propisanih naredbama Ministarstva zdravlja, donesenim do trenutka sačinjavanja ove informacije. Najintezivnije je vršen nadzor nad primjenom mjera koje su se odnosile na zabranu izlaska iz objekta stanovanja u propisanom vremenu; zabranu prisustva i zadržavanja više od dva, odnosno jednog lica zajedno na otvorenom javnom mjestu; zabranu prevoza više od dva punoljetna lica u putničkom motornom vozilu u isto vrijeme; zabranu putničkog međugradskog saobraćaja; nepridržavanje mjere samoizolacije lica; zabranu rada određenih objekata i nepridržavanje mjere zatvaranja određenih objekata i zabranu izlaska sa određene teritorije područja, itd.

U kontekstu naprijed navedenog, tj. zbog nepridržavanja mjera i kršenja zabrana, u proteklom periodu službenici Uprave policije su podnijeli ukupno 741 krivičnu prijavu protiv 994 lica zbog postojanja osnovane sumnje da su počinila 896 krivičnih djela protiv zdravlja ljudi i ostalih djela vezanih za COVID-19 zaraznu bolest.

Uprava policije, usljed objektivnih okolnosti, poseban značaj pridaje i pridavala je i preventivnim aktivnostima, pa je u cilju prevencije širenja novog koronavirusa, u okviru patrolne djelatnosti, ili na drugi odgovarajući način, samostalno ili uz koordinaciju sa službama komunalne policije, službama zaštite i spašavanja i sl, organizovan obilazak područja teritorijalne nadležnosti, posebno javnih površina na kojima se okupljaju građani (parkovi i sl.) radi upozoravanja građana i sprječavanja okupljanja građana.

Kao ne manje bitno, u proteklom periodu, Uprava policije je preduzimala aktivnosti u cilju sprečavanja širenja panike i nereda, između ostalog, i podnošenjem krivičnih prijava, a istovremeno je uspješno i planski komunicirala sa javnošću, kao odgovor na nastalu situaciju, prvenstveno u cilju generalne prevencije. Komunikacija sa javnošću se odvijala u skladu sa smjernicama čiji je cilj bio oblikovanje pozitivnog stava i slanje poruka koje su sprečavale paniku i ukazivale na spremnost i odlučnost Uprave policije, odnosno države da se zaštiti zdravlje, ali i očuva mir i zaštiti lična i imovinska sigurnost građana.

Od brojnih aktivnosti, zbog svoje specifičnosti posebno se izdvaja i angažovanje značajnih resursa policije prilikom uspješnog sprovođenja blokade, odnosno kontrole izlaska/ulaska sa pojedinih područja u vezi sa predmetnom epidemijom. Na prvom mjestu je sprovođenje naredbe Ministarstva zdravlja kojom se zabranjuje ulazak i izlazak građana sa teritorije opštine Tuzi, zatim sprovođenje odgovarajuće naredbe u odnosu na područje i stanovnike sela Biokovac u opštini Bijelo Polje, kao i sprovođenje mjera u odnosu na stanovnike 23 stambena objekta u naselju Vrela Ribnička na području Glavnog grada, ali i ispomoć Upravi za izvršenje krivičnih sankcija preduzimanjem mjera obezbjeđenja objekta Policijske akademije u Danilovgradu kao privremenog objekta za izvršenje mjere pritvora po pravilima karantina, prvenstveno za lica koja se nisu pridržavali obavezne (samo)izolacije i drugih odgovarajućih mjera predviđenih aktuelnim naredbama.

Zaključak

Protekli period je potvrdio da je postupanje policije u okolnostima epidemije izuzetno važno i da je nesporno da prevazilazi okvire zakonom propisanih nadležnosti, tako da je potreba za angažovanjem policije bila u pojedinim slučajevima i veća od njenih ingerencija. Naravno, tome je doprinijela i kadrovska osposobljenost, materijalno-tehnička opremljenost, način rukovođenja i obučenosť za reagovanje u vanrednim situacijama.

Rezultati nedvosmisleno pokazuju da je Uprava policije dala veoma značajan doprinos u obezbjeđivanju i sprovođenju zaštite stanovništva od novog koronavirusa i sprovođenju naređenih mjera Ministarstva zdravlja, iz svoje nadležnosti.

Na kraju, u najkraćem, potrebno je konstatovati da je Uprava policije, pored pomenutih, specifičnih poslova i zadataka prouzrokovanih nastalim okolnostima, koji su bili predmet ove Informacije, uspješno preduzimala i poslove i zadatke iz svoje osnovne nadležnosti što je za posledicu imalo povoljno stanje bezbjednosti.

1. Tabela prikaz po strukturi krivičnih djela i radnji krivičnih djela protiv zdravlja ljudi i ostalih djela vezanih za COVID-19 zaraznu bolest (na nivou Crne Gore)	Broj k.d.
Čl. 287 - nepridržavanje mjere ograničenja radnog vremena	1
Čl. 287 - neuklanjanje otpada sa javne površine	4
čl. 398 - Izazivanje panike i nereda	6
Čl. 287 - kršenje zabrane prisustva i zadržavanja lica na plažama, uređenim i neuređenim kupalištima i izletištima;	8
Čl. 287 - kršenje zabrane okupljanja stanovništva u zatvorenim i na otvorenim javnim mjestima	11
Čl. 287 - kršenje zabrane sportskih i rekreativnih aktivnosti na svim javnim površinama	14
čl. 287 - kršenje zabrane okupljanja stanovništva u zatvorenim i na otvorenim javnim mjestima	17
Čl. 287 - kršenje zabrane okupljanja u objektima stanovanja licima koja nijesu članovi zajedničkog porodičnog domaćinstva	20
čl. 412 - Falsifikovanje isprave	20
Čl. 287 - kršenje zabrane izlaska sa određene teritorije područja	26
Čl. 287 - kršenje zabrane rada određenih objekata i nepridržavanje mjere zatvaranja određenih objekata	31
Čl. 287 - nepridržavanje mjere samoizolacije lica	34
Čl. 287 - kršenje zabrane prisustva i zadržavanja više od jednog lica na javnim površinama	44
Čl. 287 - kršenje zabrane putničkog međugradskog saobraćaja	56
Čl. 287 - kršenje zabrane prevoza više od dva punoljetna lica u putničkom motornom vozilu u isto vrijeme	73
Čl. 287 - kršenje zabrane prisustva i zadržavanja više od dva lica zajedno na otvorenom javnom mjestu	79
Čl. 287 - kršenje zabrane izlaska iz objekta stanovanja u propisanom vremenu	452
Ukupno	896

2. Tabela prikaz krivičnih djela protiv zdravlja ljudi i ostalih djela vezanih za COVID-19 zaraznu bolest (na nivou organizacionih jedinica/opština)

Organizacione jedinica/opština	Broj krivičnih prijava	Broj krivičnih djela	Broj lica protiv kojih je podnesena krivična prijava
Bar	148	189	177
Berane	19	21	27
Bijelo Polje	18	18	19
Budva	36	36	46
Cetinje	17	22	22
Danilovgrad	23	31	31
Herceg Novi	67	76	85
Kolašin	5	6	6
Kotor	27	27	41
Mojkovac	10	10	10
Nikšić	81	82	135
Plav	20	26	29
Pljevlja	28	28	32
Podgorica	144	220	220
Rožaje	12	12	15
Šavnik	1	1	1
Tivat	19	19	20
Tuzi	17	19	19
Ulcinj	42	46	47
Žabljak	7	7	12
Ukupno	741	896	994

XII Komunikacija s javnošću

Konferencije za medije

Služba za odnose s javnošću Vlade Crne Gore je suočavajući se sa nastupajućom epidemijom pored redovnih otvorila i nove kanale komunikacije odnosno servisa.

Još prije potvrde prvog slučaja infekcije novim koronavirusom i prije proglašenja epidemije obezbijeđeno je u saradnji sa javnim servisom Radio i Televizija Crne Gore i Ministarstvom javne uprave sigurno izvještavanje bez izlaganja novinara, kamermana i fotografa riziku po zdravlje.

U amfiteatru Instituta za javno zdravlje obezbijeđeni su svi uslovi za direktan prijenos konferencija za medije koje snima samo Televizija Crne Gore. Sve ostale radio i televizijske stanice preuzimaju „čisti“ HD signal TV CG i emituju ukoliko to žele. Istovremeno konferencije za medije se prenose i putem interneta na Youtube kanalu Vlade.

Novinarima je omogućeno da putem Internet konferencijske platforme, koju je apliciralo Ministarstvo javne uprave, postavljaju pitanja u toku konferencije za medije kao da su na licu mjesta.

Na ovaj način obezbijeđeni su prenosi konferencija za medije i interakcija novinara sa predsjednikom Vlade, guvernerom Centralne banke Crne Gore, predsjednikom Odbora direktora Investicio-razvojnog fonda i dr. kao i ostale redovne i vanredne konferencije za medije.

TV signal su u izvještajnom periodu preuzimale sve komercijalne televizije sa nacionalnom pokrivenošću, a Vladin Internet *live stream* svi relevantni crnogorski portali.

Na ovaj način je omogućeno da informacije dođu do većine građana što je svakako jedan od preduslova visoke podrške građana djelovanju Vlade i Nacionalnog koordinacionog tijela.

Za konferencije za medije omogućen je i znakovni jezik za osobe oštećenog sluha.

Prema nezvaničnim podacima redovne konferencije za medije pri vrhu su gledanosti na crnogorskim elektronskim medijima.

Na ovaj način, daleko nakon Crne Gore, komunikaciju s medijima uspostavilo je nekoliko država našeg regiona i daljeg inostranstva.

Specijalizovani portal www.coronainfocg.me

Vlada i Ministarstvo javne uprave su u saradnji sa kompanijom Fleka otvorili specijalizovani portal sa ciljem da na jednom mjestu budu objedinjene sve relevantne informacije u vezi sa epidemijom koronavirusa i aktivnostima državnih organa.

Sajt je pušten u rad 1. aprila 2020.

Dio sajta puni se automatski preuzimanjem sadržaja iz zvaničnih izvora, a dio opslužuje Služba za odnose s javnošću Vlade Crne Gore.

Budući da je još rano za analizu posjećenosti relevantan podatak je da je za 18 dana na ovom portalu pregledano više od 50.000 stranica / informacija.

Jedinstvena adresa elektronske pošte

Za potrebe komunikacije građana sa Nacionalnim koordinacionim tijelom otvorena je posebna adresa elektronske pošte coronainfocg@gov.me. Cilj je bio pojednostaviti komunikaciju i omogućiti svim zainteresovanima da komuniciraju odnosno pamte samo jednu adresu. Odabrana je adresa koja je istog naziva kao o HashTag koji se već „odomaćio“ odnosno koji je prihvaćen.

Ovim putem Nacionalnom koordinacionom tijelu je za nešto manje od mjesec upućeno više od 1.500 poruka građana, privrednika, donatora, novinara i dr. koji su tražili informacije, pojašnjenja pojedinih mjera, rješenja specifičnih slučajeva i dr.

Služba za odnose s javnošću Vlade Crne Gore sve poruke distribuira relevantnim subjektima unutar državne administracije zavisno od sadržaja poruke.